

Casa Corpului Didactic Neamț
Anul XXIII, Nr. 3
2024

ȘCOALA MODERNĂ

Calitate

Competitivitate

Distincție

Casa Corpului Didactic Neamț

Publicație pentru dezvoltare profesională și managerială în educație

CUPRINS

Domeniul	Autor	Articol	Pag.
Considerații metodice	Macovei Ana	Rolul bibliotecii școlare în educația axată pe valori	2
	Boboc Corina Mihaela	Întâlnirea de dimineață	5
	Herdeș Cristina	Educație axată pe valori prin jocul-dramatizare	7
	Cojocaru Lăcrămioara	Rolul și importanța R.E.D.-urilor în proiectarea didactică	12
	Vodă Ana-Maria	Povestirea valorificată în cadrul activităților matematice	18
	Hîrțan Ana	Educația axată pe valori	21
	Boboc Corina Mihaela	Studiu privind transmiterea valorilor în educația timpurie	26
	Stoleru Eugenia-Dana	Eficiența activităților extracurriculare în grădiniță	30
Management educațional	Pavel Daniela	Motive ale rezistenței la schimbare	32
	Pavel Laurențiu-Ioan	Comunicarea organizațională ascendentă	35
	Axinte Mihaela	Valori ale comunicării în organizația școlară	38
Psihopedagogie	Moroșanu Ana-Cezarina	Educația bazată pe valori	46
	Amarinei Magda Cornelia Băltătescu Irina	Aplicarea strategiilor interactive în procesul instructiv - educativ la copiii cu CES	50
	Macsim Gabriela	Strategii active pentru dezvoltarea gândirii critice la elevi	54
	Apetrei Manuela-Elena	Rolul jocului de creație în dezvoltarea limbajului copiilor autiști	60
	Culbece Maricica	Atitudinea față de școală, relația profesor-părinte-elev	65
	Ciașu Paraschiva	Situații de tip conflictual în cadrul relațiilor din domeniul educației-identificare, prezentare, comentarii	70
	Țoc Ovidiu	Despre starea de anxietate și depresie la sportivii de performanță	77
	Corbu Maria Magdalena	Educația pentru diversitate și abordarea individualizată	82
	Panainte Iulia	Pregătirea copilului pentru școală	88
	Bălăoiu Mihai	Educația digitală - educația viitorului	90
	Boacă Rodica	Rolul și importanța inteligențelor în activitatea didactică	92
	Popescu Victor	The Role of the Teacher	97
Proiecte europene	Irina Elena-Roxana Mâță Ovidiu	Erasmus+ la Casa Corpului Didactic Neamț	100

ROLUL BIBLIOTECII ȘCOLARE ÎN EDUCAȚIA AXATĂ PE VALORI

**Bibliotecar, Macovei Ana
Casa Corpului Didactic Neamț**

Emile Durkheim, filozof și sociolog francez, considerat fondatorul școlii franceze de sociologie, spunea că "educația este acțiunea exercitată de către generațiile adulte asupra celor ce nu sunt coapte pentru viața socială". Principalii factori educaționali sunt: familia, școala, asociațiile profesionale, culturale, massmedia. Educația are sarcina de a pregăti omul ca element activ al vieții sociale.

Dacă vorbim despre cultură, aceasta, conform definiției date de Micul dicționar enciclopedic, este definită ca „ansamblul structurat al valorilor materiale și spirituale create de umanitate în procesul practicii social istorice. Prin cultură, omul dobândește o

esență proprie care îl distinge de celelalte ființe vii, desprinzându-l totodată de natură" (xxx Mic dicționar enciclopedic. București: Editura Didactică și Enciclopedică, 1986.) Cultura reprezintă ansamblul produselor activității umane, al valorilor transmise de către o comunitate, generațiilor următoare. Definiția se aseamănă cu cea dată educației și ne poartă cu gândul la ceea ce spunea Goethe în legătură cu raportul dintre cultura individuală și cea colectivă: *Chiar dacă lumea în ansamblul ei merge înainte, tineretul trebuie totuși să reînceapă mereu de la capăt și să parcurgă individual epocile culturale universale.* (ANTONESEI,

Liviu - *Paideia*. Iași: Polirom, 1996. p.26.)

Liviu Antonesei, în cartea sa denumită *Paideia*, susține că această parcurgere o reprezintă educația ce poate fi caracterizată drept "o recapitulare rapidă și prescurtată- pentru că e selectivă - a experienței culturale a umanității în ansamblul său și, în particular, a experienței comunității și a grupului de referință". Cu alte cuvinte, conținuturile educației înseamnă cultura.

Interferența cultură - educație, presupune promovarea culturii prin intermediul educației, pentru un scop bine stabilit. Acest scop, potrivit pedagogului G. G. Antonescu este „cunoașterea temeinică a României din toate punctele de vedere: istorico- politic, geografic, etnografic,

economic, literar, artistic, etc”, asta dacă ne refim strict la spațiul românesc.

Cultura umană universală se bazează pe o serie de valori clasice: adevărul, binele și frumosul. **Aceste valori sunt împărțite de specialiști în trei categorii:**

- **Valori etern umane**

- **Valorile comunității naționale**

- **Valorile epocii**

Valorile etern umane sunt promovate de istoria umanismului și protejate de *Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO)* prin *Convenția privind Protecția Patrimoniului Mondial Cultural și Natural*, aprobată în 1972.

O listă de bunuri și locuri (clasificate alfabetic după țări) care aparțin Patrimoniului Mondial (sau Patrimoniului Comun al Umanității) poate fi descoperită online la adresa: https://ro.wikipedia.org/wiki/Locuri_din_Patrimoniul_Mondial_UNESCO

iar cele strict din România , la adresa

https://ro.wikipedia.org/wiki/Patrimoniul_mondial_UNESCO_din_Rom%C3%A2nia

Valorile etern umane din Romania, sunt:

Delta Dunării

Satele cu biserici fortificate din Transilvania

Mănăstirea Horezu

Bisericile din Moldova

Centrul istoric al Sighișoarei

Bisericile de lemn din Maramureș

Cetățile dacice din Munții Orăștiei

Pădurile primare și bătrâne de fag din Carpați și din alte regiuni ale Europei*

Peisajul minier de la Roșia Montană†

Ansamblul monumental din Târgu Jiu

Frontierele Imperiului Roman – Dacia

Valorile comunității naționale sunt formate din totalitatea bunurilor care reprezintă o mărturie și o expresie a valorilor, credințelor, cunoștințelor și tradițiilor naționale, indiferent de regimul de proprietate al acestora. Principalele categorii de bunuri ce compun patrimoniul cultural național o reprezintă patrimoniul construit;

patrimoniul arheologic; patrimoniul cultural mobil; patrimoniul cultural imaterial

Valorile epocii sunt valori instabile, nesigure, ce nu au fost supuse probei timpului.

Nu întâmpător, biblioteca, prin legea bibliotecilor a fost desemnată instituție cu rol de importanță strategică, ce

are drept menire păstrarea, și promovarea culturii. Cum nu există la nivel național, un document unitar care să clasifice clar și să puncteze care sunt valorile naționale, biblioteca CCD Neamț a realizat, studiind programele școlare în vigoare, un calendar cultural, structurat pentru fiecare lună calendaristică, ce își propune promovarea personalităților românești și universale. Pentru anul școlar 2024-2025, am stabilit un calendar al activităților metodice, științifice sau culturale, în care să fie menționate următoarele personalități și evenimente de importanță națională, prezentat mai jos.

Bibliografie

xxx - *Mic dicționar enciclopedic*. București:

Editura Didactică și Enciclopedică, 1986.

ANTONESEI, Liviu - *Paideia*. Iași: Polirom, 1996. p.26

Webgrafie:

https://ro.wikipedia.org/wiki/Locuri_din_Patrimoniul_Mondial_UNESCO

<https://bibliacad.ro/UPC-Eliade.html>)-

https://ro.wikipedia.org/wiki/Patrimoniul_mondial_UNESCO_din_Rom%C3%A2nia

Luna	Denumirea activității propuse
Septembrie	Activitate metodică: Cartea pedagogică la Editura Alfa a CCD Neamț —promovarea editurii și bibliotecii în rândul cadrelor didactice nemțene Activitate culturală: Poezie românească: George Bacovia și George Coșbuc , - expoziție tematică de carte
Octombrie	Activitate culturală: 5 octombrie- Ziua Mondială a educației - expoziție tematică de carte Activitate metodică: Luna Internațională a Bibliotecilor Școlare –Cum aș dori să fie biblioteca mea
Noiembrie	Activitate metodică: Scriitorii lunii: Liviu Rebreanu și Mihail Sadoveanu - activitate de atragere a elevilor către lectură prin lecturi fragmentare din opera scriitorilor omagiați, expoziție de carte Activitate metodică: Drepturile copilului în operele literare școlare - activitate de atragere a elevilor către lectură
Decembrie	Activitate culturală : Ziua Națională a României oglindită în imaginile vremii - expoziție tematică de carte
Ianuarie	Activitate metodică: Doi prieteni: Eminescu și Slavici -atragera elevilor către lectură prin prezentare de carte tematică aparținând bibliotecii școlii, lecturi fragmentare din operele prezentate Activitate metodică: Citește ca mine! – activități remediale cu elevii ce prezintă dificultăți de lectură, lecturi fragmentare din operele prezentate - ianuarie –iulie Activitate culturală: 24 ianuarie-Mica Unire - crearea de bibliografii tematice-resurse pentru profesorii de Istorie
Februarie	Activitate culturală: Ai un hobby? Hai în echipa de la biblioteca noastră! - ediția a III-a concursului județean de voluntariat Activitate metodică: Valori românești în lume: Constantin Brâncuși masă rotundă, expoziție cu albume de artă și desene ale elevilor panou omagial, videoproiecție Activitate metodică: 15 februarie-Ziua națională a lecturii - activitate de atragere a elevilor către lectură prin prezentare ppt CARTEA ȘI MESERIILE EI- prin care elevii vor conștientiza faptul că la apariția unei cărți lucrează o echipă întreagă
Martie	Activitate metodică: Ion Creangă și literatura pentru copii – prezentare de carte tematică ilustrată, lecturi fragmentare, activități remediale cu elevii cu dificultăți de lectură, crearea de bibliografii și webgrafii tematice Activitate metodică: Ziua Internațională a poeziei - lecturi fragmentare, crearea de bibliografii și webgrafii tematice, crearea de coperte de carte la o poezie aleasă
Aprilie	Activitate culturală: 2 aprilie ziua internațională a cărții pentru copii și tineret – premierea elevilor și cadrelor didactice participanți la concursul județean de voluntariat Ai un hobby? Hai în echipa de la biblioteca noastră! Activitate culturală: Chipuri de copii în pictura românească - expoziție de documente tematice Nicolae Tonitza (pictor, caricaturist, litograf, gravor, ceramist, grafician și cronicar de artă) Activitate metodică: 23 aprilie Ziua Internațională a cărții și a dreptului de autor: Capitale mondiale ale cărții UNESCO de-a lungul timpului - activitate pe teme profesionale
Mai	Activitate culturală: 9 mai : multiple semnificații istorice - expoziție de carte tematică, realizare bibliografie tematică și webgrafie- 9-31 mai Activitate metodică: Carte frumoasă, cinste cui te-a scris! - realizare de fișe de lectură
Iunie	Activitate culturală: Români laureați ai premiului Herder - expoziție de carte tematică, realizare bibliografie tematică și webgrafie
Iulie	Activitate culturală: Ctitorii mușatine - expoziție de carte și documente tematice -1-31 iulie
August	Activitate culturală: Retrospectivă editorială: colecția ziarului Apostolul expoziție de documente tematice -1-31 august

ÎNTÂLNIREA DE DIMINEAȚĂ

**Profesor pentru educație timpurie Corina Mihaela Boboc
Colegiul Tehnologic „Spiru Haret” Piatra Neamț**

Există mai multe numele colegilor este purtatorul numelui se ridică
posibilități prin care întâlnirile următorul: copiii sunt așezați în picioare și se așează
de dimineață prind contur. într-un cerc închis alături de imediat înapoi.
Acestea se pot desfășura nu educatoare. Aceasta dă
doar prin conversații, ci și startul jocului
prin activități muzicale, spunând: „Numele meu
desen, gimnastică, jocuri este..., în stanga mea se
matematice etc., toate află..., iar în dreapta mea...”
acestea ducând la reușita Jocul continuând până la
activităților pe domenii ultimul copil din cerc.
experiențiale sau a
activităților integrate
desfășurate de cadrul
didactic cu copiii.

Iată câteva idei pentru
întâlnirea de dimineață, care
sunt pe placul celor mici.

a. Sugestii de jocuri
pentru activitățile de grup
(jocuri și activități de
autocunoaștere și
intercunoaștere)

1. Dacă în grupa sunt
copii nou-inscriși, unul din
jocurile pentru întâlnirea de
dimineață care să îi ajute pe
copii să rețină mai ușor

2. Joc de
cunoaștere: „Eu sunt... și
azi mă simt...”

Fiecare își spune numele,
împreună cu un adjectiv care
începe cu inițiala numelui și
care îl caracterizează sau ar
dori să îl caracterizeze. La
reluarea jocului, fiecare își
spune numele, indicând un
lucru sau o acțiune plăcută
lui, care începe cu inițiala
numelui sau propunătorul
strigă numele copilului din
stanga, al său și al celui din
dreapta. De fiecare dată
când își aude numele,

3. Joc de
cunoaștere: „Mingea care se
rostopolește”

Cel care are mingea strigă
pe nume un coleg și
rostopolește mingea spre el.
Cel care primește mingea
alege un alt coleg, îl strigă și
rostopolește mingea spre el.

Varianta: cel care are
mingea o rostopolește spre
un coleg, îl strigă pe nume și
îi spune un lucru pe care îi
place să-l facă (de
exemplu: „Mihai, îmi place să
înot”).

4. Joc de
cunoaștere: „Cu cine ai făcut
cunoștință?”

Copiii se deplasează în
direcții opuse, pe conturul a
două cercuri concentrice,
fiecare cerc având același
număr de participanți. La

semnal, copiii se opresc și formează perechi. În fiecare pereche, cei doi copii își pun numele mic. După două, trei repetări, în cadrul secvenței „împartășirea”, fiecărui participant spune grupei numele colegilor cu care s-a întâlnit.

5. Joc de autocunoaștere : „Surpriza”
Copiii sunt așezați în cerc. În mijlocul cercului se pune o cutie și li se spune copiilor că în ea se află un obiect special. Cutia conține, de fapt, o oglindă. Fiecare copil este invitat să vadă acel lucru secret, apoi este rugat să spună grupului ce a văzut, fără să facă explicit mențiune la propria persoană. Se va insistă pe descrierea trăsăturilor fizice.

6. Joc de cunoaștere: „Ecou”

O persoană își spune numele și face un gest în același timp. Numele și acțiunea sunt repetate de fiecare din participanți, pe

rand, până când se face un tur complet.

b. Sugestii de jocuri pentru secvența „Împartășire”

1. Joc „Pasează Zambetul”.

2. Joc de dezvoltare socio-emotională: „Mașina de spălat”

3. Joc „Bomboana plimbareată”

EDUCAȚIE AXATĂ PE VALORI PRIN JOCUL-DRAMATIZARE

Prof. învă. primar Herdeș Cristina
Școala Gimnazială nr. 8 Piatra Neamț

Calitatea educației omenească, iar animalele nu școlare este centrată pe l-au așteptat pe om ca să le eficacitatea educațională învețe să se joace. Ba chiar care se soldează cu se poate afirma, fără risc, că rezultatele procesului civilizația omenească nu a educațional. În preșcolaritate adăugat nicio caracteristică ea se efectuează în general, esențială noțiunii generale". prin și, în particular prin În jocurile-dramatizări copilul dramatizare. Rezultatele este actor, el însuși creează educaționale ale jocului- imaginea cu ajutorul dramatizare sunt exprimate mijloacelor expresive în termeni de cunoștințe, (intonația, mimica, pantomimica), reproduce competențe, valori și atitudini. propriile acțiuni imitând Calitatea jocului-dramatizare este asigurată de procesele personajul. În joc, conținutul, de planificare și realizare ale rolurile și acțiunile de joc acestei activități. sunt condiționate de

Din punct de vedere istoric, conținutul și subiectul unei jocul își trage rădăcinile din anumite opere literare, dar timpuri străvechi. În opinia lui reproducerea nu este strictă, Johan Heizinga, cultura ci constituie o temelie a apare pentru început nu din jocului în limitele căreia se joc, ci ca joc. "Jocul este mai manifestă improvizarea. vechi decât cultura, pentru Improvizarea nu ține numai că noțiunea de cultură, oricât de conținutul textului, dar și de incompletă ar fi ea, de acțiunile scenice ale presupune o societate copiilor.

Jocurile-dramatizări se pot desfășura fără spectatori sau cu spectatori, când se prevăd cu atribute simple de teatru (scenă, cortină, decor, costume ș.a.) Jocul-dramatizare „este reproducerea intenționată, creatoare a unui subiect în baza modelului dat – scenariul jocului” (Karabanova O. A.). Spre deosebire de montarea teatrală, în jocul-dramatizate nu este obligatorie prezența spectatorilor, participarea actorilor profesionali, este suficientă imitarea. Cultivarea și tehnica vorbirii în jocurile-dramatizări este orientată spre integralitatea jocului, dezvoltarea respirației, capacității de articulare corectă, dezvoltarea dicției corecte, intonației variate și vorbirii logice. În aceste jocuri apar

noi forme de comunicare cu copiii, se pune accent pe tratarea lor individuală. Jocul - dramatizare asigură activitatea în comun a participanților și constituie un mijloc de manifestare a personalității copilului, a nivelului său de dezvoltare și experienței de viață.

Jocul-dramatizare este orientat de asemenea spre dezvoltarea încrederii în forțele proprii, spre dezvoltarea deprinderilor de comportament social și contribuie la dezvoltarea social-emoțională a copilului.

Jocul-dramatizare contribuie la dezvoltarea:

- capacităților psihofizice – mimica, pantomimica;
- proceselor psihice – perceperea, imaginația, gândirea, atenția, memoria;
- vorbirii monologate și dialogate;
- însușirilor creative – iscusința de a se transpune în rol, de a improviza, de a-și

asuma responsabilitatea de a juca un rol;

□ îndeletnicirii manuale – confecționarea măștilor, jucăriilor pentru teatru, costumelor;

□ capacității de lucru în colectiv – conlucrare, ajutor reciproc, manifestarea individualității;

□ reprezentărilor despre lumea înconjurătoare – atitudinea copilului față de realitate, abilitatea de interacțiune cu realitatea care ulterior sunt importante pentru receptarea literară.

Interconexiunea dintre operele de artă și activitățile teatrale în cadrul procesului pedagogic, după părerea lui Merzliakov S. I., se intuiește, în primul rând, prin constatarea de către școlari a operelor literare ca bază primară a jocului-dramatizare, prin asimilarea și aprofundarea cunoștințelor despre realitatea înconjurătoare, aplicarea abilităților de formare a reprezentărilor în procesul

acțiunilor artistice și transpunerea lor în rol. În al doilea rând, se formează simțul ritmului, coloritul compoziției, vorbirea expresivă. În al treilea rând, putem evidenția clar trei etape de dezvoltare a creativității artistice:

- a) formarea incipientă a reprezentărilor în baza textului literar;
- b) lărgirea, concretizarea viziunii productive;
- c) îmbogățirea reciprocă și transpunerea mijloacelor expresive dintr-o activitate estetică în alta.

Jocul dramatizare este centrat pe tratarea individuală a copilului, respectul față de personalitatea copilului, încrederea în capacitățile sale. Succesul și rezultatul activității teatrale depinde de conlucrarea educatorului cu colectivul de copii, de aprobarea și aplicarea propunerilor inspirate ale copiilor.

Activitatea de dramatizare este integrală, în ea se combină receptarea și creativitatea caracterizată de Akulova O. prin trei aspecte:

- crearea conținutului dramatic (interpretarea, reînțelegerea textului literar, crearea conținutului propriu);
- interpretarea propriei idei (capacitatea de a reda imaginea artistică cu ajutorul mijloacelor expresive: intonația, mimica, pantomimica, gesturile);
- planificarea spectacolului în prealabil (alegerea, pregătirea, utilizări nestandarde), decor, costumație, acompaniament muzical.

Copiii de vârstă școlară au un bogat potențial pentru receptarea și decodificarea textului literar pentru reacția la conținutul lui emoțională. Eroii și evenimentele din opera literară le trezesc emoții pe care le trăiesc spontan din opera literară.

Activitatea teatrală este un izvor nesecat de emoții,

retrăiri, teatrul îmbogățește lumea interioară a copilului.

Un șir de condiții trebuie să asigure dezvoltarea fructuoasă a capacităților teatral-creatoare ale școlarilor:

- posedarea de către copil a etaloanelor caracteristice și a nivelului de formare a operațiilor de suprapunere a etaloanelor cu calitatea celor receptate;
- experiența de receptare a diferitelor opere de artă și compararea diferitelor mijloace de realizare a relațiilor umane existente în realitate;
- asigurarea condițiilor prin posibilitatea de a manifesta capacitățile și necesitățile de improvizare ale copiilor preșcolari;
- un nivel înalt de organizare a jocului-dramatizare, bazat pe susținere reciprocă și prelucrarea creativă a informației primite;
- integritatea și profunzimea receptării

creației literare, destinate dramatizării, de către copil;

- capacitatea copilului de a-și controla emoțiile, de a le supune activității de joc .

Condițiile primordiale pentru dezvoltarea jocurilor-dramatizări sunt:

- copiii ascultă cuvântul artistic, reacționează emoțional la el, deseori este captivat de glume, poeziile, snoavele, povestirile care pot sugera dialog pentru joc;
- copilului i se cultivă interesul față de activitatea teatrală; în acest scop se creează situații în care personajele teatrului de păpuși comunică cu spectatorii prin mici înscenări;
- coordonatorii au grijă să organizeze atmosfera teatrală: procură jucării teatrale, confecționează jucării manuale, costume, decorul ș.a;
- se acordă o deosebită atenție alegerii textului literar pentru dramatizare: cu idee morală pe înțelesul copilului,

cu conținut bogat în acțiuni, cu personaje înzestrate cu caracter expresiv.

În procesul de lucru pentru rolul din jocul-dramatizare, copiii se vor opri asupra:

- descrierii verbale a eroului;
- descrierii casei lui, imaginării casei, analizei relațiilor lui cu părinții, prietenii, născocirii bucatelor lui preferate, jocurilor și ocupațiilor lui;
- alcătuirii diferitelor situații din viața eroului, înscenării neprevăzute;
- analizei faptelor născocite;
- emotivității scenice: determinarea logicii acțiunilor, gesturilor, mimicii, intonației;
- pregătirii costumelor teatrale;
- utilizării vopselelor pentru crearea imaginii.

În procesul realizării jocului, ca modalitate de asigurare a calității în educație, au fost respectate următoarele reguli ale dramatizării.

Regula individualității.

Dramatizarea nu este o simplă redare a poveștii, în ea nu sunt roluri clar evidențiate cu text învățat anterior. Copiii re trăiesc emoțiile eroilor, acționează în numele lor, incluzând în rol propria personalitate.

Anume din acest motiv eroul jucat de un copil nu va semăna cu același erou jucat de alt copil. Dar și unul și același erou jucat de un copil de fiecare dată este diferit.

Regula participării colective. În dramatizare participă toți copiii. Dacă nu ajung roluri de animale, oameni, atunci participanți activi devin copacii, tufarii, crengile care pot ajuta eroii poveștii și susțin jocul eroului principal.

Regula liberei alegeri. Fiecare poveste se joacă de mai multe ori, ea poate fi repetată până când fiecare copil va juca toate rolurile pe care a dorit să le joace.

Regula întrebărilor de ajutor. Pentru a ajuta copilul să joace un rol sau altul după

familiarizarea cu textul și înaintea repartizării rolurilor, este important de a discuta și analiza fiecare rol. De ajutor vor fi întrebările: Ce vrei să faci? Ce te încurcă să faci asta? Ce te va ajuta să faci asta? Ce simte personajul tău? Cum este el? La ce visează? Ce vrea el să spună?

Regula legăturii inverse. După derularea jocului are loc discuția asupra textului literar: Ce emoții ai avut în timpul jocului? Al cui comportament ți-a plăcut? De ce? Cine te-a ajutat cel mai mult în joc? Pe cine vrei să joci acum? De ce?

Atribute pentru jocul-dramatizare. Atributele (elemente ale costumului, decor) ajută copiii să se transpună în lumea poveștii, să-și simtă mai bine eroii, să redea caracterul lor. Decorul creează o anumită dispoziție, pregătește micii artiști pentru receptare și redarea schimbărilor ce au loc pe

parcurs în evoluția subiectului. Atributele nu trebuie să fie foarte complicate, copiii le confecționează singuri.

Regula conducerii înțelepte.
Respectarea și dirijarea de către coordonator a tuturor regulilor dramatizării și tratarea individuală a fiecărui copil.

La baza dirijării jocului teatral stă lucrul asupra textului literar care trebuie comunicat copiilor expresiv, literar, dar la citirea repetată este important de a include copiii în analiza simplă a conținutului, a-i orienta spre înțelegerea motivelor ce au provocat personajele la anumite acțiuni. Ținta de bază în dirijarea jocului trebuie să fie dezvoltarea creativității copilului, crearea condițiilor pentru inspirație, ingeniozitate și receptarea textului literar.

ROLUL ȘI IMPORTANȚA R.E.D.-URILOR ÎN PROIECTAREA DIDACTICĂ

**Prof. Cojocaru Lăcrămioara,
Școala Gimnazială Nr.3, Piatra-Neamț**

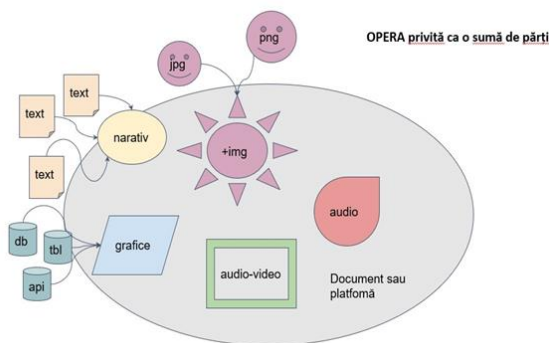
1. Prezentare generală	-familiarizare cu instrumente de muncă intelectuală;	asemănătoare dar și diverse ale elevilor.
Ce reprezintă resursele educaționale deschise? Din perspectiva profesorului - de utilizat în activitatea didactică, în aplicarea la clasă a curriculumului național, a programei școlare. Din perspectiva elevului: sprijină realizarea unei învățări active, îi motivează.	-mijloc de dezvoltare a competențelor digitale;	Competențele constituie componenta definitorie a programei școlare, având rolul de organizator al acesteia, în relație cu care este structurat întregul demers didactic: sunt selectate conținuturile învățării, sunt propuse activitățile de învățare, sunt alese și utilizate resursele educaționale.
Ce reprezintă R.E.D. pentru elevi?	-contribuie la optimizarea învățării.	
-acces la cunoaștere/învățare;	UTILIZATORI sau CREATORI de R.E.D.?	Când se poate utiliza o R.E.D.?
-mijloc de dezvoltare de abilități, în activități independente sau conduse de profesor;	-Identificăm și selectăm resurse educaționale deschise.	a) tipuri de situații educative;
-parcursuri alternative de învățare + perspectivă multiplă;	-Modificăm și adaptăm resursele selectate.	b) tipuri de integrare.
-dezvoltarea de abilități de analiză critică și metacognitive;	-Creăm resurse noi.	Resursele educaționale deschise - Ce referință au din perspectiva curriculumului național?
	Utilizăm R.E.D. în activitățile de învățare. Orice activitate de învățare realizată se recomandă a fi urmată de momentul de reflecție și din perspectiva utilității resurselor educaționale integrate, de analiză a măsurii în care acestea au generat și susținut o învățare autentică, au răspuns nevoilor și intereselor	♦ Referința – programele școlare pentru învățământul

gimnazial aprobate în anul 2017.	Audio - fonograme, materiale audio interpretative, reproduceri audio a unor opere în notație muzicală (mp3, mp4, flac).	• Favorizează învățarea. Exercițiu de analiză a unei R.E.D.
Opera creată, Resursa Educațională Deschisă, trebuie privită din momentul proiectării ca o sumă de resurse originale, care permit în anumite grade preluarea responsabilă cu scopul de a integra și reinterpreta.	Audio-video - materiale care combină resursele anterioare în opere care au o unitate (mp4, mkv).	Ce vizează predominant experiența de învățare?
Se selectează un R.E.D. din canalul de Youtube CRED: EduCRED nivel gimnazial	Agregate - documente, resurse digitale care încorporează cele trei de mai sus.	-Achiziția de cunoștințe; -Dezvoltarea de abilități; -Formarea de atitudini.
https://www.youtube.com/c/GimnaziuEDUCRED	R.E.D. ca mijloc de învățământ	R.E.D. - purtător/container de informație
https://digitaledu.ro/resurse-educationale-deschise/	R.E.D. - material suport care conține exclusiv conținut informațional	• decupaj dintr-un domeniu de cunoaștere sau o reprezentare artistică
https://digital.educred.ro/red-din cred/ red-gimnaziu.	R.E.D. - resursă cu rol de instrument didactic	Exemple: un fragment de critică literară (text), o bază de date, un grafic, o hartă, o schemă/diagramă, o clasificare, un algoritm, o imagine realistă sau un desen/pictură, un film, o prelegere în format audio sau video.
Text - caractere alfanumerice folosite pentru redactarea părților narative.	R.E.D.	R.E.D. - instrument de acțiune
Imagine - reproduceri fotografice, fotografie, diagrame, grafice (date statistice); orice resursă digitală raster (jpeg, png, webp) sau vectorială (svg).	• Ludică (climat al învățării); • Captează și menține atenția; • Antrenantă, stimulativă, încurajează participarea; • Susține motivația (validează progresul, mediu competitiv, oferă recompensă);	• ansamblu de elemente organizate didactic —» o ocazie de învățare Exemple: instrumente digitale și aplicații (în mentimeter, kahoot etc.), exerciții, teste, simulări și

realitate virtuală mixtă, demonstrații interactive, jocuri educaționale digitale.

Ce reprezintă R.E.D. pentru cadrele didactice?

-acces la cunoaștere;
-suport pentru reflecție -> schimbări în designul activităților didactice;
-sprijin pentru parcursul educațional la clasă;
-dezvoltă competențe (digitale), potențează competențe (pedagogice) și în domeniul de specialitate.

Designul materialelor digitale

Criterii de analiză:

-Structură = Navigare;
-Dialog = Feedback;
-Organizarea cunoștințelor;
-Interactivitatea.

Etapele de proiectare ale materialelor digitale:

• Stabilirea obiectivelor;

• Elaborarea modalităților finale de evaluare a competențelor;

• Ordonarea pe capitole a conținutului;

• Specificarea și detalierea secvențelor de studiu și a materialelor auxiliare;

• Elaborarea materialelor digitale sub formă de text, scheme, suport audio-video;

• Aplicarea/Evaluarea/R eelaborarea materialelor.

Principii de design al conținutului:

• Claritate și eleganță:

-gruparea elementelor după semnificație;

-formă elegantă, accesibilă.

• Standardizare, consistență, regularitate:

-focalizarea rapidă pe ideile cheie;

-structura constantă de la o pagină/ secvență la alta.

• Orientare facilă în conținut:

-indicator de progres;

-location bar pentru materiale lungi.

1. Unitate și simplitate

2. Poziționarea în ordinea importanței

3. Gruparea elementelor

4. Intercalarea indicatorilor

5. Structurarea conținuturilor prin liste și tabele

6. Limitarea lungimii liniei la maximum 60 de caractere

7. Spațierea

8. Evidențierea unităților de text (culoare/ B, I, U)

9. Echilibru și simetrie.

Ordinea contrastelor cromatice recomandate pentru grafice și ilustrațiile:

-Cititorul receptează, prelucurează și interpretează

o ilustrație color mult mai rapid și mai eficient

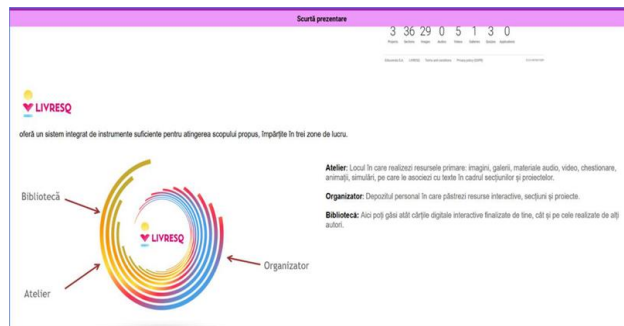
decât o ilustrație în tonuri de gri.

-Unele imagini au efect mai mare dacă sunt în tonuri de gri.

-Graficele, schemele, hărțile se evidențiază prin culori,

devenind astfel mai ușor

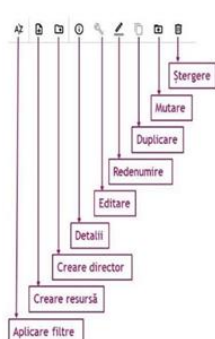
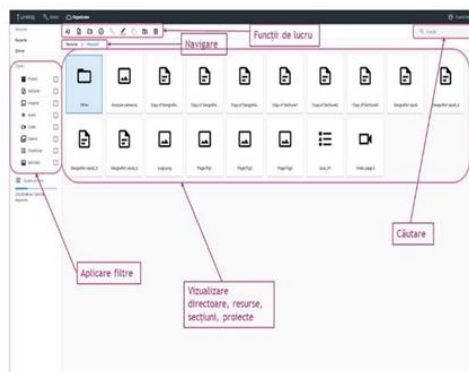
lizibile, mai puțin solicitante/obositoare.	Platforme pentru Activități realizate cu	
Folosirea culorilor: la nivelul textului, la nivelul ilustrațiilor, diferențierea cromatică a paginilor.	evaluări: Kahoot, LearningApp, WordWall, Flipgrid, PurposeGames, Google Forms, QuizStar, Liveworksheet, Nearpod, Brio, Edpuzzle, Quizizz, Kinderpedia, Google Classroom.	instrumente interactive: Kahoot, Wordwall, Learning Apps, Edpuzzle, Nearpod 3D, DrawIt, Quiz, Genially. LIVRESQ este o platformă educațională pentru realizarea/utilizarea din biblioteca digitală a R.E.D. în cadrul lecțiilor. Este instrumentul de care ai nevoie pentru a depăși aceste obstacole, deoarece: nu necesită cunoștințe IT avansate, cu doar câteva click-uri poți adăuga elemente interactive sau materialului tău digital, vă ajută să transformați lecția dumneavoastră clasică într-una interactivă, îți permite să realizezi un material digital interactiv pornind de la zero.
Scheme: albastru pe alb, negru pe galben, verde pe alb, negru pe alb, verde pe roșu.	Instrumente interactive: Interactive, Colaborative, Kahoot, Wordwall, Learning Apps, Edpuzzle, Nearpod 3D, Quizz, Genial.ly, Liveworksheets.	
Exemple de jocuri digitale create cu: https://learningapps.org/ https://wordwall.net/ https://edpuzzle.com/ https://view.genial.ly/606427c47e2ace0cd7da1dce/interactive-content-geniallygames	Instrumente colaborative: Jamboard, Colaborate Board, Padlet, Whiteboard, Google Docs, Mentimeter.	
Platforme pentru sesiuni video: Google Meet (www.meet.google.com sau direct inserat în Google), Classroom, Zoom (www.zoom.us), Microsoft Teams (www.teams.live.com).	Platforme pentru încărcare și prelucrare materiale video: Youtube, Edpuzzle, Flipgrid.	
Platforme pentru managementul clasei: Google Classroom, Kinderpedia, Microsoft Teams, Wand Educations.	Platforme cu instrumente pentru realizarea de materiale educaționale: Livresq, Nearpod, Genially, Office 365, StoryBoard, H5P, Canva.	

3. Secțiunea Organizator

În Organizator se gestionează resursele, secțiunile și proiectele. Acestea se pot organiza în directorie, se pot crea, edita, duplica, șterge. Elementele existente în Organizator se pot filtra după tip.

Exemple de resurse educaționale elaborate cu LearningApps:

https://digitaledu.ro/resurse-educationale-deschise/?_sft_category=learningapps-org

-Wordwall:

<https://wordwall.net/ro;>

-Liveworksheets:

[https://www.liveworksheets.com/;](https://www.liveworksheets.com/)

-LearningApps:

[https://learningapps.org/.](https://learningapps.org/)

R.E.D. din canalul de Youtube CRED, EduCRED nivelul gimnazial:

<https://www.youtube.com/c/GimnaziuEDUCRED/>

Wordwall permite realizarea de exerciții și teste într-o formă ludică.

Odată integrat conținutul exercițiului/testului, se pot utiliza diverse modalități standard de interacțiune cu acesta. Elevii primesc link-ul la pagina resursei și pot alege, din partea dreaptă, forma în care vor să rezolve sarcina de lucru. Cadrele didactice pot edita, în majoritatea cazurilor, o resursă existentă, preluând-o în contul propriu de pe Wordwall.

Exemple de resurse educaționale elaborate cu Wordwall:

https://digitaledu.ro/resurse-educationale-deschise/?_sft_category=wordwall-net

Liveworksheets este ideal pentru crearea de fișe de lucru. Profesorii elaborează fișa în word, pe propriul computer, apoi o salvează ca pdf și o încarcă în contul lor pe liveworksheets. Acolo, stabilesc modalitățile de interacțiune cu fiecare exercițiu, iar la final preiau link-ul de la resursă și îl distribuie elevilor.

Tutorial de realizare a resurselor pe Liveworksheets (EN):

https://www.youtube.com/watch?v=V5AM_qToJyc

Exemple de resurse educaționale elaborate cu Liveworksheets:

https://digitaledu.ro/resurse-educationale-deschise/?_sft_category=liveworksheets-com

LearningApps permitea realizarea de exerciții într-o mare varietate de tipuri: Ordonează perechi, Ordonare pe grupe, Cronologie, Ordine simplă, Răspuns text liber, Potrivire pe imagini, Quiz cu alegere multiplă, Text spații goale, App Matrix, Audio/Video cu

inserări, Jocul Milionarii, Puzzle - Grupe, Rebus, Cuvinte încrucișate, Unde este situat acesta?, Spânzurătoarea, Cursă de cai, Joc-Perechi, Apreciază, Instrumente, Vot, Conversatie, Calendar, Caiet, Avizier.

Tutorial pas cu pas de realizare a resurselor pe LearningApps (RO): <https://learningapps.org/tutori al.php>

Majoritatea platformelor permit accesul cu un cont Google.

-Link la platforma Edpuzzle: <https://edpuzzle.com/>

-Link la platforma TED Ed: <https://ed.ted.com/>

-Link la platforma Fishbole: <https://fishbole.io/>

-Link la platforma iSLCollective: <https://en.islcollective.com>

Exemple de situații de învățare care utilizează aplicația Edpuzzle:

<https://digitaledu.ro/aplicatii/edpuzzle/>

Exemple de filme educaționale cu componentă interactivă

https://digitaledu.ro/resurse-educationaledeschise/?_sft_category=edpuzzle-com

Resurse create cu aplicația Fishbole:

https://digitaledu.ro/resurse-educationaledeschise/?_sft_category=fishbole-io

Resurse create cu aplicația iSLCollective:

https://digitaledu.ro/resurse-educationaledeschise/?_sft_category=islcollective-com Model de R.E.D. pentru disciplina Educație tehnologică și aplicații practice:

<https://library.livresq.com/details/630d1060d21cae00088213c0>

2. Concluzii

Criterii pentru elaborare/evaluarea/autoevaluarea R.E.D. sunt următoarele: concordanța cu programa școlară, relevanța, corectitudinea, accesibilitatea, valoarea pentru învățare și calitatea structurării și realizării.

3. Bibliografie

1. Cohen, L. et alii., A Guide to Teaching Practice, 5th Edition. London: RoutledgeFalmer, 2004.

2. Istrate, O., Integration of Ludic Educational Activities into Classroom Teaching, 2017.

3. Istrate, O., Proiectarea și desfășurarea activităților de învățare cu suport digital, 2018.

4. M.E.N., Programă școlară pentru disciplina Educație tehnologică și aplicații practice, Clasele a V-a – a VIII-a, București, 2017.

5. <https://ascendia.ro/work/LIVRESQ/>

POVESTIREA VALORIFICATĂ ÎN CADRUL ACTIVITĂȚILOR MATEMATICE

**Profesor pentru educație timpurie Vodă Ana-Maria
Colegiul Tehnologic „Spiru Haret” Piatra Neamț**

Matematica e plină de noțiuni abstracte, greu de înțeles ca atare de către copii, de aceea, rolul nostru, ca educatori, e să o facem cât mai accesibilă, transformând o succesiune seacă de simboluri într-o ... poveste.

Perioada preșcolară este caracterizată ca fiind perioada când procesele cognitive se dezvoltă. În cadrul activităților matematice copilul poate să explore fenomene matematice complexe (relații cu mulțimi, calsificări, ordonări, calcul matematic, etc.) ceea ce îi va facilita dezvoltarea gândirii logice și a operațiilor acesteia.

Activitățile matematice sunt concepute ca o succesiune de situații de învățare, văzute ca o inițiere

în acest domeniu ceea ce va face posibilă înțelegerea noțiunilor matematice și dezvoltarea gândirii logice, operatoare, creatoare.

Odată cu gândirea se dezvoltă și limbajul intern și extern între cele două fiind o legătură strânsă.

Copiii sunt ajutați să gândească, să înțeleagă, sunt puși în situația de a lua decizii, de a acționa în mod independent, de a rezolva o problemă sau de a găsi diferite soluții, de a combina informațiile pe care le au pentru a formula o concluzie conducând astfel la formarea încrederii în forțele proprii.

În procesul de formare și dezvoltare a cunoștințelor matematice, este recomandat să se asigure o evoluție graduală, urmând calea de la concret

la abstract, să se treacă de la activitățile dirijate la cele semidirijate și apoi la cele independente.

Metodele folosite, atât cele tradiționale (exercițiul, conversația, problematizarea, demonstrația, explicația, jocul, povestirea) cât și cele moderne (cubul, schimbă perechea, piramida, turul galeriei, diamantul) trebuie să se axeze pe formarea deprinderilor și pe dobândirea abilităților prin acțiune.

Prin intermediul povestirii, una dintre metodele tradiționale, toate procesele și mecanismele psihice sunt puse în funcție, copiii ajung să facă analize, să compare, să facă clasificări, să stabilească relații și apoi să tragă concluzii într-un mod plăcut,

fără să li se pară greu că operează cu noțiuni matematice.

Voi ilustra această metodă în rândurile următoare.

Tema activității:

Jucăriile fericite

Mijloc de realizare: exercițiul cu material individual

Scopul activității: formarea deprinderii de ordonare a mulțimii de obiecte după criteriile date;

Metode și procedee (valabile pentru momentul de activitate prezentat): povestirea, problematizarea, exercițiul

Etapa activității: prezentarea conținutului, dirijarea învățării

Ilustrarea metodei

Jucăriile fericite

A fost odată un copil pe nume Matei. Toată lumea îl iubea: părinții, bunicii, unchii și mătușile, verișorii.

Cu toții știau că băiatului îi plac foarte mult

jucăriile și ori de câte ori îl vizitau, îi aduceau o jucărie.

Încet, încet cutia în care le aduna a devenit neîncăpătoare pentru mulțimea de jucării drept pentru care unele rămâneau pe dinafară.

Jucăriile se adunau din ce în ce mai multe, nici o a doua cutie nu i-a fost de folos.

Într-o zi mama, intrând în cameră și văzându-l pe Matei înconjurat de jucării, îi spuse:

- Cred că în camera ta ar fi nevoie de un dulap cu mai multe rafturi pe care să așezi jucăriile în ordine!

- Ar fi minunat!, spuse încântat Matei. Așa o să găsesc mai ușor jucăriile cu care doresc să mă joc. Mulțumesc mamă!

În ziua următoare în cameră a fost așezat un dulap colorat, mare și frumos.

Pentru a veni în ajutorul lui Matei mama veni cu ideea ca jucăriile să fie

așezate pe fiecare etajeră după anumite criterii.

Astfel, pe primul raft să fie puse toate mașinile, pe al doilea raft mingile, pe al treilea raft cuburile, pe al patrulea raft plușurile și pe al cincilea raft cărțile de colorat și culorile.

Bucuros, Matei nu stă mult pe gânduri și se apucă de așezat jucăriile în ordinea indicată de mama. Acum jucăriile stăteau fericite pe rafturile dulapului.

Lumea copiilor este caracterizată de magie, de lucruri frumoase, de bunătate infinită, de idoli, de eroi, de joc și joacă...

Copiii sunt foarte sensibili la povești și, dacă încercăm să adaptăm noțiunile pe care trebuie să le asimileze, să le punem într-o formă ușor de recunoscut, vom reuși să-i facem să înțeleagă mai ușor pașii pe care trebuie să-i facă și să perceapă matematica într-un mod

diferit: un instrument util în viața de zi cu zi, un mod de gândire, o joacă poate, și nu un obstacol sau o limitare.

EDUCAȚIA AXATĂ PE VALORI

**Profesor pentru educație timpurie Hîrțan Ana
Colegiul Tehnologic „Spiru Haret” Piatra Neamț**

Valorile sunt definite ca „idei abstracte despre ceea ce societatea crede că este bun, drept și dezirabil” și sunt aspecte definitorii ale identității culturale [3, p.52].

Valoarea conține în structura ei o componentă cognitivă, una afectivă și una comportamentală.

Fiind o acțiune socială fiindcă are la cei doi poli ai săi OMUL, pe de o parte educatorul, iar de cealaltă parte educabilul, educația se clădește pe normele sociale, iar valorile pot fi înțelese ca standarde stabile, reprezentând fundamentul care stă la baza acceptării sau respingerii normelor. Transmiterea eficientă a valorilor se face în cadrul unui întreg proces în care individul are posibilitatea de a alege între variantele reale, în urma analizării

consecințelor fiecărei opțiuni și, apoi, de a se exprima și acționa conform propriei alegeri. Acest proces de raportare la valori determină formarea atitudinilor, a conduitei personale, a comportamentului și, de aceea, el trebuie să înceapă din copilăria timpurie.

Mediul educațional trebuie să stimuleze copilul, să-l ajute să se orienteze, să-l invite la acțiune, pentru că toți copiii au dreptul la educație. Una dintre condițiile esențiale ale aplicării unui curriculum centrat pe nevoile, interesele și dezvoltarea globală, holistică a copilului se referă la crearea unui mediu educațional adecvat, care să permită dezvoltarea liberă a copilului și să pună în evidență dimensiunea interculturală și pe cea a

incluziunii sociale. Prin felul în care mediul educațional al grădiniței este amenajat, acesta oferă copilului ocazii să se simtă bine în intimitatea lui, stimulându-i interesul și invitându-l la învățare prin descoperire și explorare. Sala de grupă îi vorbește copilului prin ceea ce oferă ca posibilitate de acțiune și experiență. Aflat în fața mai multor posibilități, copilul este invitat să aleagă ceea ce i se potrivește, să decidă.

Având în vedere faptul, moralitatea adulților se modelează în principal în copilăria lor, dezvoltarea morală este procesul de învățare a diferențierii dintre corect și greșit și alegerea celui potrivit. Cu alte cuvinte, ceea ce experimentează copiii în funcție de mediul înconjurător și de abilitățile

lor individuale are un impact asupra capacității lor de a decide cu privire la ceea ce este corect și greșit. Trebuie să ne amintim că dezvoltarea cognitivă a copilului este un factor semnificativ pentru îmbunătățirea atitudinilor bune. Etapele dezvoltării, au un rol semnificativ în capacitatea de învățare a copiilor. Dacă cunoști etapele de dezvoltare cognitivă a copilului tău, atunci îl poți face să învețe ce este bine sau rău, ușor.

Educația este un proces de dezvoltare permanentă a personalității omului care începe de la grădiniță și construiește baza pentru tot. De aceea, școala joacă un rol semnificativ în furnizarea de educație bazată pe valoare sau educație morală.

În vremurile de astăzi, când există o criză imensă de valori morale în societate, educația bazată pe valori se dovedește a fi soluția. Prin

educația bazată pe valori, îi putem dezvolta pe copii cu oameni cu caracter puternic și valori care știu să-și utilizeze cunoștințele în avantajul omenirii. Nelson Mandela a spus pe bună dreptate: „Educația este cea mai puternică armă prin care poți schimba lumea”. Aici, el a vorbit atât despre educația academică, cât și despre educația cu valoare morală, iar educația prin valori are puterea de a schimba lumea.

Rămânând în sfera educațională, C.Cucoș ne spune că "exigențele unei educații axiologice sunt cunoscute demult iar pentru aceste standarde au pledat mari pedagogi sau deschizători de drumuri în educație. Toate laturile educației pot fi analizate din perspectivă axiologică, nu doar cea estetică și cea morală. Pentru educația intelectuală valoarea fundamentală este adevărul, pentru cea morală, binele, pentru cea estetică, frumosul

iar pentru cea religioasă, sacrul” [2, p.183].

Atât educația tradițională, cât și educația pentru valori sunt esențiale pentru dezvoltarea personală și ne ajută să ne definim obiectivele în viață. În timp ce prima ne învață despre cunoștințe sociale, științifice și umaniste, cea de-a doua ne antrenează să fim cetățeni buni. Spre deosebire de educația tradițională, în educația pentru valori nu există nici o distincție între ceea ce se întâmplă în interiorul și în afara clasei.

Formarea conștiinței și conduitei morale a copiilor este un proces foarte complex care depinde de influența diferiților factori care acționează asupra copilului. Dezvoltarea la preșcolari a dragostei de bine, de adevăr trebuie să se desfășoare adaptat vârstei. Cultivarea dragostei de „bine”, de „adevăr” are nevoie, mai ales, de acțiune

și nu de teoretizare, de activitate și nu de conversație, de descoperirea virtuților de către copil și nu doar de cele oferite de către adulți.

Valoarea estetică este valoarea pe care un obiect, eveniment sau stare de fapt (o operă de artă sau mediul natural) o posedă în virtutea capacității sale de a provoca plăcere (valoare pozitivă) sau nemulțumire (valoare negativă) atunci când este apreciată sau experimentată estetic. Tot ceea ce este valoros poate fi valoros într-o varietate de moduri. Obiectele de artă au adesea valoare sentimentală, valoare istorică sau valoare financiară. Mediul natural poate avea valoare economică, precum și valoare recreativă. Dar se consideră că operele de artă mari posedă un fel distinctiv de valoare non-instrumentală și non-utilitaristă, care este de interes central atunci când sunt evaluate ca opere

de artă. S-ar putea crede că această valoare este frumusețea, dar multe opere de artă nu sunt frumoase. Deci este mai plauzibil ca frumusețea să fie o specie particulară a valorii în cauză. Valoarea estetică pe care o operă de artă o posedă (și cea mai mare parte ar extinde-o în mediul natural) are legătură cu felul de experiență pe care îl oferă atunci când este angajat în mod corespunzător. Dacă oferă plăcere în virtutea experienței noastre despre frumusețea, eleganța, grațiozitatea, armonia, proporția, unitatea etc., spunem că are o valoare estetică pozitivă. Dacă oferă nemulțumire în virtutea urâteniei, a deformității sau a dezgustului, putem spune că are o valoare estetică negativă. Un lucru important de remarcat este faptul că plăcerea sau nemulțumirea care subsumează valoarea estetică este cel mai bine gândită ca fiind orientată

spre obiectul în cauză, mai degrabă decât să fie doar cauzată de acesta [5, p.11].

Introducerea lui Baumgarten asupra termenului „estetică” a accentuat natura senzorială, mai degrabă decât cea intelectuală, a unor astfel de judecăți [2, p.127]. Aceasta a evoluat apoi în concepția lui Kant și anume, că judecăților estetice sunt conceptuale și înrădăcinate în întregime în plăcere sau nemulțumire. Kant distinge o subcategorie de judecăți estetice (de exemplu, judecăți ale frumosului) pe care le caracterizează drept dezinteresate, adică independent de orice interes pentru existența sau valoarea practică a obiectului. Această concepție kantiană a unei judecăți dezinteresate, înrădăcinată în experiența hedonică este fundamentul multor teorii contemporane ale valorii estetice [4, p. 84].

Una dintre funcțiile educației, este transmiterea

valorilor și a cunoștințelor acumulate ale unei societăți. Educația este concepută pentru a-i ghida în învățarea unei culturi, modelându-și comportamentul și orientându-le către eventualul lor rol în societate. Educația are drept scop oferirea de valori necesare pentru a permite indivizilor din societate să-și înțeleagă pe deplin conduita. Valori precum cele nemateriale care dictează majoritatea judecății asupra valorii în totalitate a obiectelor nemateriale, cum ar fi dreptatea, corectitudinea, dragostea, fericirea, răul, binele, printre altele, sunt cruciale pentru modelarea conduitei. Valorile politice, cum ar fi justiția, drepturile omului, corectitudinea și egalitatea modelează alocarea omniprezentă a resurselor într-o societate.

În perioada preșcolarității, copiii deprind normele de conduită civilizată, abilitatea de a

îndeplini diferite sarcini, de a respecta reguli de comportare în colectivitate și astfel pot să colaboreze mai bine cu cei din jur și să se implice în activități. Dezvoltarea la preșcolari a dragostei de bine, de adevăr trebuie să se desfășoare adaptat vârstei.

Educația prin valori prezintă o importanță deosebită în învățământul preșcolar deoarece dezvoltă gândirea și creativitatea copiilor, contribuie la formarea personalității acestora. Dificultățile cu care se pot confrunta cadrele didactice în derularea educației prin valori se referă la lipsa de interes a copiilor, neimplicarea părinților, neidentificarea unor metode potrivite și inadaptarea acestora la particularitățile de vârstă ale preșcolarilor. Metodele care ar putea fi utilizate pentru cultivarea valorilor la preșcolari sunt atât cele tradiționale (exercițiul, jocul didactic,

jocul de rol, povestirea, observația, conversația, lectura educatoarei etc) cât și activ-participative moderne. Este importantă identificarea unor metode potrivite în funcție de mesajul care dorește să fie transmis, tipul de activitate realizat și particularitățile intelectuale și de vârstă ale grupei de copii.

În concluzie, educația are drept scop oferirea de valori necesare pentru a permite copilului și mai târziu adultului din societate, să-și înțeleagă pe deplin conduita.

Referințe bibliografice:

1. Baumgarten A. Augustin, Sfântul, *Despre cetatea lui Dumnezeu*, XI, 4, în vol. *Despre eternitatea lumii. Fragmente sau tratate*. București: Editura IRI, 1999.
2. Cucoș C. *Pedagogie*. Iași: Polirom, 1996.
3. Goodman, N., *Introducere în sociologie*. București: Editura Lider, 1992.
4. Kant, I. *Critique of the Power of Judgement*. Edited

by Guyer P., translated by
Guyer P. and Matthews E.,
Cambridge: Cambridge
University Press, 2001.

5. Stecker, R. *Artworks:
Definition, Meaning, Value*,
University Park, PA: The
Pennsylvania State
University Press, 1997.

STUDIU PRIVIND TRANSMITEREA VALORILOR ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE

**Profesor pentru educație timpurie Boboc Corina Mihaela,
Colegiul Tehnologic „Spiru Haret” Piatra-Neamț, jud. Neamț**

Educația a fost definită în diferite moduri de-a lungul timpului, observându-se diferențe nu doar de nuanță ci și de esență. Termenul educație provine din limba latină, *educare* înseamnă creștere, hrănire, cultivare sau îngrijire dar și a duce, a conduce a scoate (Cucoș, 2006, p. 39).

Pentru Platon educația era „arta de a forma bunele deprinderi sau de a dezvolta aptitudinile native pentru virtute ale acelor care dispun de ele”, iar Aristotel spunea că „educația trebuie să fie un obiect al supravegherii publice, iar nu particulare” (Nicola, 1992).

Pentru John Locke, educația se prezintă sub forma unei relații interpersonale de

supraveghere și intervenție ce se stabilește între „preceptor” (educator) și copil (viitorul „gentleman”). O viziune diferită se observă la J.J. Rousseau, pentru care educația este în același timp „intervenție și neintervenție”, iar fiecărei perioade de vârstă îi corespunde un anumit tip de educație (Nicola, 1992).

În concluzie, în cadrul educației, oamenii gândesc, elaborează pe plan mintal niște acțiuni, se conduc după anumite norme și principii, procedează conform unei comenzi sociale, într-un cuvânt acțiunea are un caracter direcțional.

Educația morală reprezintă așadar acea dimensiune fundamentală a activității de educație orientată în direcția

formării-dezvoltării conștiinței morale a personalității, care vizează optimizarea raporturilor sale cu lumea și cu sine.

Scopul de bază al educației morale este formarea profilului moral al personalității copilului în concordanță cu cerințele idealului educațional, iar obiectivele, formarea conștiinței și conduitei morale. Formarea conștiinței morale cuprinde trei componente: cognitivă, afectivă și volițională. Cea cognitivă se referă la informarea copilului în legătură cu conținutul și cerințele valorilor, normelor și regulilor morale și se realizează prin instruirea morală. Componenta afectivă cuprinde emoțiile și sentimentele necesare ca

acele cunoștințe să fie exprimate în conduita copilului (Nicola, 2002).

Conduita morală se referă la rezultatele și modul în care se manifestă comportarea, fiind o obiectivare în fapte și acțiuni. Formarea conduitei cuprinde atât deprinderi și obișnuințe cât și trăsături pozitive de caracter.

Cele două laturi ale educației morale, conștiința și conduita se interconstruiesc și se completează reciproc, formarea uneia nu se poate realiza independent de cealaltă..

Inocularea valorilor este omniprezentă și subtilă. O mare parte din cultivarea valorică care apare în unitățile de învățământ este inconștientă. Chiar și atunci când se acordă atenție conștientă valorilor, se pare că există o mică apreciere a măsurii în care copiii sunt supuși la o îndoctrinare mult mai puternică prin reclame din reviste, TV, radio, jocuri și desene animate.

Nu doar cadrele didactice pot oferi educație prin valorificarea copiilor, ci și părinții joacă un rol deosebit în sensibilizarea etică a copiilor despre importanța de a conduce viața.

Una dintre funcțiile educației, prezentate anterior este transmiterea valorilor și a cunoștințelor acumulate ale unei societăți. Educația este concepută pentru a-i ghida în învățarea unei culturi, modelându-și comportamentul și orientându-le către eventualul lor rol în societate.

Axiologia sau studiul valorilor ne informează asupra studiului despre comunicarea umană, deoarece valorile sunt adesea implicite, neînvățate și pervasive, valorile conduc procesele de luare a deciziilor, iar valorile definesc moduri adecvate de interacțiune, interogare, convingere, menținere și ieșire din relații.

Sorin Cristea consideră că axiologia educației reprezintă o disciplină integrată în domeniul științelor pedagogice/educației cu un obiect specific de cercetare: valorile pedagogice fundamentale (binele moral, adevărul științei, știința aplicată, frumosul, educația etc., care stau la baza activității de formare/dezvoltare permanentă a personalității umane

Termenul de valoare provine din limba latină: „valor”, „valere” – „a fi bun purtător” apoi „a valora”. Sensul comun, din dicționar este de proprietate a ceea ce este bun, dezirabil și important; p. restr. lucrul bun, dezirabil, important ca atare (adevărul, binele, frumosul); importanță, însemnătate, preț, merit. (www.dexonline.ro).

Educația caută să pregătească drumul omului pentru ca aceste valori să fie însușite, înțelese și apoi trăite și făptuite.

Aceasta este până la urmă ținta finală și rolul axiologiei prin educație! Omul să învețe să devină creator și prețuitor de valori!

Aspectul axiologic al educației este esențial în conceptualizarea educației. Educația are drept scop oferirea de valori necesare pentru a permite indivizilor din societate să-și înțeleagă pe deplin conduita. Valori precum cele nemateriale care dictează majoritatea judecății asupra valorii în totalitate a obiectelor nemateriale, cum ar fi dreptatea, corectitudinea, dragostea, fericirea, răul, binele, printre altele, sunt cruciale pentru modelarea conduitei societale. Valorile politice, cum ar fi justiția, drepturile omului, corectitudinea și egalitatea modelează alocarea omniprezentă a resurselor într-o societate.

Judecarea persoanelor asupra obiectelor materiale, cum ar fi mașina, banii,

tablourile, muzica și stările umane, cum ar fi fericirea, dragostea, durerea, cunoașterea și libertatea sunt un aspect necesar al educației. Printr-o astfel de percepție a valorilor în termeni de estetică și etică, educația în întregime își propune să producă un individ care este atent la treburile altora, sporind astfel armonia și coexistența în societatea umană, pe lângă aprecierea și aprecierea frumuseții naturii prin a dobândi valori de supraviețuire și trans-supraviețuire.

Rămânând în sfera educațională, și nu neapărat în sfera recunoașterii clasificării valorilor, C.Cucoș ne spune că "exigențele unei educații axiologice sunt cunoscute demult iar pentru aceste standarde au pledat mari pedagogi sau deschizători de drumuri în educație... Toate laturile educației pot fi analizate din perspectivă axiologică, nu

doar cea estetică și cea morală. Pentru educația intelectuală valoarea fundamentală este adevărul, pentru cea morală, binele, pentru cea estetică, frumosul iar pentru cea religioasă, sacrul (Cucoș, C, 1992).

Pentru a oferi educație prin valori copiilor, pot exista multe moduri: a spune povești, jocuri, discuții de grup, activități educative. Pentru a fi un cadru didactic eficient, se poate utiliza o combinație a tuturor acestor metode. Mulți părinți vor încerca săfacă o educație pentru valori cu copiii prin discuții abstracte și morale - adecvate. Cu toate acestea, dacă abordarea conform dezvoltării cognitive nu este corectă, este puțin probabil ca acești copii să fie „converși” într-o poziție morală sau religioasă. Aceștia ar putea spune „da” și pară că au înțeles ideea, dar este puțin probabil să o fi recepționat în mod adecvat.

O abordare mult mai bună este de a lucra la acțiuni care implică o reciprocitate simplă, lucruri precum fi împărțirea jucăriilor și colaborarea cu colegii. Copiii mici sunt în mod natural egocentrici. Prin implicarea lor în astfel de înțelegeri simple copiii ajung să vadă moralitatea simplă ca pragmatică, deschizând calea pentru etapele ulterioare, când raționamentul formal îi face pe copii receptivi la apeluri mai abstracte. Copiii sunt, prin natură, curați, sinceri și dornici să învețe.

Dacă grădinița ar cultiva în mod eficient valorile de construire a caracterului moral, puritatea elevilor poate fi menținută și sporită, iar absorbția valorilor morale la o vârstă timpurie și receptivă va fi foarte benefică pentru tinerii care se vor forma ulterior.

Nicola I., *Pedagogie și antropologie filosofică* // Revista de Pedagogie. nr.1967.

Nicola, I., *Pedagogie, Ed. Didactică și Pedagogică*, București, 1992.

Nicola I. *Tratat de pedagogie școlară*. București: E.D.P. 1996. București: E.D.P. 2008.

Piaget, J., *Judecata morală la copil*, Ed. Didactică și Pedagogică, Buc., 1980.

BIBLIOGRAFIE:

EFICIENȚA ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE ÎN GRĂDINIȚĂ

**Profesor pentru educație timpurie STOLERU EUGENIA-DANA
Grădinița „Muguri de lumină” Roman, jud. Neamț**

Activitățile extrașcolare asigură un demers îndrăgesc excursiile și desfășurate împreună cu atractiv, îndrăgit de copii, serbările. Excursiile ajută copiii ajută foarte mult în adaptat nevoilor de copiii să unească toate dezvoltarea personalității individualizare a sarcinilor de fațetele educației, iar acestora, având multiple lucru, valorificând și interdisciplinaritatea pe care valențe formativ-educative: stimulând potențialul creativ o favorizează este mult mai

- ajută la valorificarea și originalitatea acestora; eficientă și mai permisivă decât cea realizată în timpul
- facilitează socializarea și activităților.

Intrând în contact direct cu natura, observându-i frumusețile, copiii îi devin prietenii și protectorii ei. Excursiile contribuie la dezvoltarea personalității copiilor prin valorificarea intereselor și a aptitudinilor acestora. Ei învață să prețuiască valorile culturale, folclorice și istorice ale poporului nostru și manifestă interes pentru a afla cât mai multe despre aceștia, cultivându-se înalte trăsături de caracter.

Serbările școlare au un caracter stimulator atât

pentru micii artiști, cât și pentru părinții lor, aducând satisfacții și contribuind la socializarea copiilor de la o vârstă fragedă. Acest tip de activități extrașcolare marchează evenimentele importante din viața școlarului.

Parteneriatele cu diferite instituții sunt mijloace prioritare care ajută în cooperarea cu copiii din alte școli/grădinițe și stabilirea de relații de colaborare cu oameni din diferite domenii de activitate.

Vizionarea de filme, spectacole de teatru sau circ specifice vârstei copiilor, poate constitui o sursă de informații, dar în același timp și un punct de plecare în realizarea de către elevi a unor activități interesante. Copilul face cunoștință cu lumea artei, învață să o descifreze și să o îndrăgească. Aceste

activități pun copilul în rol de spectator stimulând afectivitatea și cultivarea

dragostei pentru artă, animale, natură, etc .

Alte activități îndrăgite și alese din pasiune personală de către copii, la care ei participă în timpul liber cu mult entuziasm. De obicei, acestea au scopul de a-și aprofunda cunoștințele dintr-un anumit domeniu de activitate: sport, muzică, poezie, pictură etc.

Activitatea extracurriculară e o componentă educațională valoroasă și eficientă căreia orice cadru didactic trebuie să-i acorde atenție, adoptând el, în primul rând, o atitudine creatoare, atât în modul de realizare al activității, cât și în relațiile cu elevii, asigurând astfel o atmosferă relaxantă care să permită stimularea creativă a elevilor. Diversitatea activităților extrașcolare oferite crește interesul copiilor pentru școală și pentru oferta educațională.

Concluzionând, putem spune că educatorul poate conduce eficient la educarea spiritului

creativ al copilului în cadrul activităților extracurriculare.

MOTIVE ALE REZISTENȚEI LA SCHIMBARE

Prof. Pavel Daniela
Colegiul Tehnic „Ion Creangă” Târgu-Neamț

“Singura certitudine este ca ziua de mâine ne va surprinde pe toți”

A. Toffler

Conceptul de schimbare indică **existența unei diferențe perceptibile, între două situații ce se succed în timp**, la o persoană, o echipă, într-o organizație sau într-o relație. Organizațiile din ziua de azi funcționează într-un mediu care se schimbă permanent, capacitatea de adaptare la schimbările de mediu a devenit o condiție fundamentală pentru succesul organizației și într-un număr tot mai mare de cazuri, chiar o condiție pentru supraviețuire.

Organizația școală trebuie să se schimbe și ea, adaptându-se mediului. De

ce, însă, este atât de dificilă schimbarea?

Organizațiile nu se schimbă de dragul schimbării, ci pentru că fac parte dintr-un proces de dezvoltare mai amplu și trebuie să reacționeze la noile schimbări din mediu, la restricțiile, cerințele și ocaziile care apar în acest domeniu. Ele sunt permanent forțate să se adapteze la mediul în care există și funcționează.

Schimbarea umană

În procesul de adaptare la schimbarea organizațională **oamenii trebuie să se schimbe** și ei: trebuie să acumuleze noi cunoștințe, să absoarbă mai multe informații, să abordeze sarcini noi,

să-și îmbunătățească gradul de competență, să-și schimbe obiceiurile de muncă, valorile și atitudinile față de modul de lucru din organizații.

Schimbarea valorilor și atitudinilor este esențială. Probabil că nu poate exista nici o schimbare reală fără o schimbare de atitudine.

Este important să recunoaștem că în cadrul unei organizații această cerință se referă la toată lumea, începând cu liderul acesteia. **Cei care vor ca subordonații și colegii lor să se schimbe trebuie să fie gata să-și analizeze și să-și schimbe propriul lor comportament, metodele de lucru și atitudinile proprii.** Aceasta este regula de aur a schimbării

organizaționale. Atitudinile, însă, nu se schimbă prin decret. Este nevoie de timp și de parcurgerea unor etape.

Rezistența la schimbare

Istoria omenirii arată că, în fond, oamenii sunt deosebit de adaptabili, pot face față schimbării și, în general, o acceptă ca pe un fapt natural de viață. Atunci, de ce schimbarea în rândul oamenilor devine atât de dificilă în contextul schimbării organizaționale? De ce este “schimbarea” un cuvânt atât de înfricoșător pentru mulți oameni?

Se opune rezistență, chiar și atunci când schimbările propuse au un caracter neutru, sau chiar favorabil persoanelor vizate.

Metode de abordare a schimbării în organizații

1. Schimbarea neplanificată.

În orice organizație se produc schimbări “naturale”, evolutive. Un exemplu tipic este

îmbătrânirea oamenilor, care are atât aspecte negative, problematice (de exemplu necesitatea de a înlocui acei conducători care și-au pierdut dinamismul și elanul), cât și aspectele pozitive (competența de conducere acumulată în ani de experiență practică). Aceste schimbări au loc independent de voința conducerii.

2. Schimbarea planificată

Dacă o organizație își limitează întregul efort de schimbare la efectuarea unor schimbări neplanificate, acesta este un semn de management inadecvat (ineficient). **Planificarea schimbării permite organizației să “creeze” viitorul, și să atingă obiective de dezvoltare îndrăznețe.**

3. Schimbarea impusă

O mare parte a schimbării în cadrul organizației este impusă de către conducere. Frecvent aceasta generează

nemulțumire și resentimente, mai ales dacă oamenii afectați de astfel de schimbări cred că ar fi trebuit să fie consultați sau cel puțin informați în prealabil.

4. Schimbarea participativă

Un proces de schimbare participativă este mai lent, cere mai mult timp și este mai costisitor decât schimbarea impusă, dar este considerat ca fiind mai durabil. În plus, schimbarea participativă ajută conducerea să beneficieze de experiența și creativitatea oamenilor, ceea ce este greu de făcut dacă schimbarea este impusă.

5. Schimbarea negociată

În multe situații, **schimbarea necesită negocieri.** Acestea au loc atunci când două sau mai multe persoane sau grupuri discută măsurile ce urmează a fi introduse, beneficiile obținute și costurile implicate din punctul de vedere al tuturor celor interesați. Rezultatul poate fi un compromis atunci

când nici una din părți nu-l consideră drept soluția ideală. Totuși, crește probabilitatea ca toți cei implicați să acorde sprijin și, de aici, probabilitatea de a implementa acordul la care s-a ajuns.

Organizațiile interesate în schimbare trebuie să încurajeze inovația, experiențele și spiritul întreprinzător. Pentru conducere aceasta nu înseamnă doar a tolera abateri de la rutină și tradiție și a accepta că acest lucru nu este posibil fără un oarecare risc, ci și a angaja în mod deliberat persoane inovatoare, dându-le șansa să lucreze, observându-le în timpul activității și folosindu-i ca exemple pentru a arăta ce poate să realizeze organizația.

Bibliografie:

1. „Managementul resurselor umane”-A. Manolescu, București, Editura Economică 2001

2. „Dinamica grupului și a echipei”- Adrian Neculau, Iași, Editura Polirom 2007

3. „Leadership-arta și măiestria de a conduce”- Manfred F.R. Kets de Vries, București, Editura CODECS, 2003

4. Marica, Simona – Managementul Resurselor Umane, note de curs (2008)

COMUNICAREA ORGANIZAȚIONALĂ ASCENDENTĂ

Prof. Pavel Laurențiu-Ioan
Clubul Sportiv Școlar Târgu-Neamț

Comunicarea ascendentă

: < de jos în sus>: se desfășoară de la subordonat către manager, aceasta se desfășoară de la pozițiile ierarhice inferioare către cele superioare. Astfel, rolul comunicării

ascendente este acela că asigură feedback-ul de la subordonați către manageri. Efectele unei asemenea comunicări sunt însemnate, atât asupra productivității, cât și asupra climatului de lucru. Fără informații de la subordonați, managerii nu ar avea la dispoziție datele necesare desfășurării muncii lor și nici nu ar avea informații despre modul de îndeplinire a sarcinilor de către angajați, de rezolvare a problemelor întâmpinate de către aceștia din

urmă. În lipsa comunicării ascendente, problemele se acutizează și sunt mai greu de rezolvat.

Un aspect diferit este reprezentat de situația în care subordonatul omite în mod voit anumite fapte pentru a nu fi acuzat de incompetență sau de nerealizarea obiectivelor. Este o diferență destul de mare între adaptarea comunicării astfel încât să te expui într-o lumină favorabilă, dar mult mai grav este să ascunzi fapte sau situații care te dezavantajează. Un manager eficient va analiza situațiile de comunicare, va observa modelele de comunicare cu fiecare subordonat și modul în care ele se repetă, astfel încât apariția unor eventuale distorsiuni să nu

afecteze negativ rezultatele.

Avantajele

comunicării ascendente:

- ajută managerii să înțeleagă problemele profesionale ale subordonaților și grijile lor personale;
- îl ajută pe manager să țină legătura cu atitudinile și valorile subordonaților;
- poate alerta managerii în privința managerilor soluții funcționale;
- poate asigura informații necesare în luarea deciziilor;
- îi ajută pe subordonați să participe și să contribuie la rezolvarea problemelor, crescându-le motivația;

- asigură feedback asupra comunicării descendente și idei asupra îmbunătățirii ei.

Managerii ar trebui să fie ei cei care inițiază discuțiile și să nu le lase să se desfășoare la întâmplare, doar când solicită subordonatul. Un manager care dorește să aibă rezultate foarte bune în ceea ce privește activitatea subordonaților va iniția contacte relativ dese, în cazul noilor angajați, iar în cazul angajaților care s-au obișnuit cu organizația, respectiv regulile/procedurile, o strategie de lucru care să nu îngreuneze accesul feedback-ului ori de câte ori acesta este necesar. Totodată managerul trebuie să dedice timp pentru a vedea dacă subordonații au înțeles mesajul corect.

Comunicarea în organizație ocupă un loc important, în dependență de metodele alese de comunicare se poate evita o mulțime de probleme dar la fel se pot rezolva cu ușurință problemele care apar în timp. O metodă de comunicare perfectă nu există, fiecare metodă conține în sine avantaje și dezavantaje în dependență de activitatea întreprinderii, mediul de afaceri, aptitudinile de comunicare ale managerilor la toate nivelele.

Rolul participanților în comunicare este de a găsi variantele optime de comunicare pentru a face față obiectivelor, sarcinilor trasate. Comunicare este cheia de succes, pentru fiecare întreprindere, de a atinge obiectivele stabilite și mărirea productivității muncii. Comunicând cu angajații se pot observa punctele tari și slabe ale întreprinderii, climatul

psihologic în colectiv, satisfacerea necesităților și nevoilor angajaților și altele, eliminarea factorilor negativi poate contribui la asigurarea unei productivități mai înalte, a unei eficiențe mai ridicate și o stabilitate înaltă a întreprinderii, mai ales în condițiile de criză.

Bibliografie:

1. Candea, Rodica, "Comunicarea managerială", Editura Expert, 1996;
2. „Comunicarea eficientă a antreprenorului social” (<http://posdru.afiprofamilia.ro/docs/Materiale%20curs/program%20educational%202/Disciplina%202%20Comunicare%20eficienta%20a%20IS.pdf>). Vizitat 20.11.16
3. "Comunicarea Managerială strategii și tehnici de negociere " București 2003 (<http://www.liceul-spiruharet.ro/wp-content/uploads/Comunicar>

e-managerial%C4%83-
%C8%99i-tehnici-de-
negociere.pdf). Vizitat
20.11.16

4.
<http://www.skillsyouneed.com/ips/nonverbal-communication.html> Vizitat
20.11.16

5.
<http://www.skillsyouneed.com/ips/verbal-communication.html> Vizitat
20.11.16

6.
<http://www.skillsyouneed.com/general/what-is-communication.html> Vizitat
20.11.16

VALORI ALE COMUNICĂRII ÎN ORGANIZAȚIA ȘCOLARĂ

Prof. Axinte Mihaela
Colegiul Tehnic „Ion Creangă” Tg. Neamț

Comunicarea reprezintă cheia eficienței în orice organizație, indiferent de domeniul său de activitate. Deoarece societatea actuală se află într-o permanentă transformare, există o mai mare nevoie de îmbunătățire a comunicării la nivelul organizației școlare, fie că ne referim la colaborarea între colegi și compartimentele administrative, sau între cadrele didactice, elevii și părinții acestora, sau abordăm comunicarea cu piața educațională. În procesul de concepție al comunicării, rolul managerului școlar este determinant, întrucât el este cel care procesează informația și tot el este cel care o comunică

subordonaților și celor din afara școlii. Evident, prin asistențele la ore, managerul școlar monitorizează comunicarea pedagogică a cadrelor didactice, realizată la interfața cu elevii.

Existența se bazează pe comunicare.

Lumea în care trăim fiecare dintre noi, semenii noștri, există prin semnalele pe care le emitem cu toții, prin care transmitem în interior sau în exterior energiile sistemelor care compun propriul nostru întreg. Putem considera că orice entitate comunică cu mediul său pentru a-și dezvălui sau ascunde caracteristicile sale. Vorbim despre ceea ce profesorul Ștefan Prutianu numea „concertul comunicării”, un spațiu în care „oriunde

există viață, există comunicare”.

Comunicarea este „un atribut fundamental al existenței. Existența în sine este comunicare și deschidere către comuniune, singurătatea absolută fiind absurdă”.

De ce avem nevoie să comunicăm? Pentru că:

- a) suntem ființe sociale;
- b) trăim într-o lume în care milioane și milioane de alți oameni viețuiesc;
- c) avem nevoie unii de alții pentru siguranța noastră, pentru confortul nostru, pentru prietenie și dragoste;
- d) avem nevoie unii de alții pentru a ne maturiza prin dialog;
- e) avem nevoie unii de alții ca să ne îndeplinim scopurile și obiectivele.

John Burnett definește comunicarea ca fiind „un proces prin care două sau mai multe persoane încearcă, prin utilizarea unor simboluri, să exercite o influență conștientă asupra altora, cu scopul de a-și satisface propriile interese”. Așadar, în aceasta referință se definește comunicarea doar la nivelul relațiilor interpersonale ale oamenilor, la puterea acestora de expresie, evitându-se, parcă voit, dialogul intern. Comunică oamenii, alături de ei grupurile de indivizi, organizațiile economice și cele non-economice, popoarele lumii, civilizația umană, spre a fi percepuți, înțeleși și a determina o serie de efecte economice.

Probabilitatea de succes a oricărei entități, indiferent de scopul și obiectivele acesteia, este mai mare atunci când avem o comunicare eficientă între

membrii organizației și între organizație și mediul său. De cele multe ori, unele sarcini de serviciu nu sunt îndeplinite conform așteptărilor sau anumite acțiuni, care vizează o schimbare în bine, nu sunt realizate conform planificării din cauza comunicării ineficiente.

Comunicarea eficientă asigură buna desfășurare a activităților unei organizații, iar funcțiile acesteia sunt exercitate sinergic și asigură maximizarea rezultatelor obținute.

În activitatea sa zilnică, un manager are sarcina dificilă de a lua decizii, iar aceste decizii se fundamentează pe experiență și pe informații. De cele mai multe ori, informațiile se obțin nemijlocit în procesul de comunicare, fie că este vorba de comunicarea cu subalternii, cu superiorii sau cu partenerii sau chiar cu beneficiarii organizației. Urmare a deciziei luate,

care, la rândul ei, de asemenea, este comunicată, se acționează pentru a transforma resursele în rezultate. Dacă decizia a fost argumentată bine, rezultatele vor fi cele planificate.

Comunicarea managerială este una dintre variabilele și, în același timp, unul din instrumentele strategiilor de menținere sau de schimbare a organizației pe piața sa, implicit a strategiilor rezultante referitoare la resursa umană. Ea poate contribui la ajustarea atitudinilor, a "modului de a privi lucrurile" și la schimbarea comportamentelor.

Misiunea și obiectivele comunicării manageriale sunt strâns corelate cu schimbarea organizațională și cu caracteristicile mediului în care funcționează organizația.

Modificările permanente ale pieței obligă organizațiile să-și proiecteze strategii de

management adaptate la mediul său economic/social/cultural/natural/politic etc. Fie că vom privi micromediul sau macromediul unei organizații, succesul acesteia poate fi garantat, în mare măsură, de capacitatea de implementare a unei strategii de anticipare a modificărilor care vor surveni pe piață, fapt care va conduce la reinventarea permanentă a acesteia.

Așadar, pornind demersul nostru cu aprecierile cuprinse în lucrarea "The reengineering revolution", comunicarea constituie instrumentul de semnalizare al reproiectării demersului de conducere a unei entități. Prin caracteristicile esențiale ale comunicării se vizează:

-comunicarea trebuie să aibă loc fără încetare și prin orice mijloace. Când se pune problema reproiectării (reinventării) nu poate fi

vorba de "prea multă" comunicare. Reproiectarea, în schimb, trebuie anunțată, explicată și implementată prin comunicare.

-comunicarea trebuie să fie simplă și clară. Conceptele de bază și motivarea legate de reproiectare trebuie să fie exprimate pe înțelesul tuturor.

-comunicarea trebuie să acționeze la nivel emoțional, mai degrabă decât la nivel intelectual, să fie dramatică (făcând apel la arta de a "vinde" schimbarea), să sugereze urgența și importanța procesului de reproiectare.

În marketing, comunicarea include „totalitatea acțiunilor prin care o organizație se poate face cunoscută și își poate face cunoscute produsele sale diferitelor categorii de public sau clientelă”. Niciun client nu va cumpăra un produs sau serviciu despre care nu știe nimic.

Această decizie rațională se va lua după consultarea tuturor surselor de informații avute la dispoziție, tocmai pentru a obține satisfacția maximă a actului de cumpărare.

Comunicarea este un proces care, din perspectiva științei comunicării, este compus din patru elemente fundamentale:

1. un emițător,
2. un canal,
3. o informație,
4. un receptor.

Într-o formă extrem de simplă, procesul de comunicare/comunicarea poate fi redat/sau redată astfel:

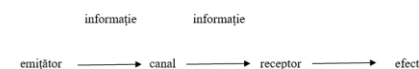

Fig. 1. Modelul elementar al comunicării

Teoriile generale ale comunicării se pot aplica la organizații sub diferite aspecte. În acest sens menționăm comunicarea instituțional-organizațională

propriu-zisă care se referă la comunicarea managerială și la comunicare internă în general, respectiv la comunicarea instituțională și la comunicarea operațională, comunicarea media, comunicarea produsului, comunicarea socială, relații publice.

Școala preuniversitară, ca organizație furnizoare de educație, și-a dezvoltat un sistem specializat de comunicare cu beneficiarii și partenerii, la cele trei niveluri funcționale:

- comunicarea instituțională (relațiile publice ale unității de învățământ), orientată către îndeplinirea cu maximă eficiență a scopurilor sale (educația) și obținerea unei imagini favorabile pe piață;

- comunicarea de marketing de tip comercial, concentrată asupra produsului/serviciului educațional;

- comunicarea pedagogică, ce vizează demersul metodic-științific al personalului didactic și didactic auxiliar la interfața cu elevul.

Prin Comunicarea instituțională se asigură îndeplinirea rolului școlii în conformitate cu Legea Educației Naționale, nr. 1/2011, și a celorlalte norme legislative subsecvente care vizează realizarea idealului și scopurilor educației. La nivelul organizației școlare, exercitarea funcțiilor de previziune, organizare, coordonare, antrenare și control-evaluare se realizează de către managerul școlar. Unitățile de învățământ preuniversitar cu personalitate juridică sunt conduse de consiliile de administrație, de directori și de directori adjuncți, după caz. Managerul școlar are ca principală sarcină rezolvarea și împlinirea

obligațiilor administrative. În exercitarea managementul unității de învățământ, directorul școlii elaborează instrumente de comunicare adaptate la tipurile de receptori vizați și implementează canale de comunicare eficiente. Prin comunicarea instituțională se realizează conducerea executivă a școlii și se asigură elaborarea și avizarea documentelor financiar-contabile, regulamentelor de organizare și funcționare a unității de învățământ, proiectului de buget și raportului de execuție bugetară. Sunt comunicate, în egală măsură, tuturor persoanelor interesate, deciziile privind selecția, angajarea, evaluarea periodică, formarea, motivarea și încetarea raporturilor de muncă ale personalului din unitatea de învățământ, planul de încadrare cu personalul didactic și didactic auxiliar,

precum și schema de personal nedidactic. Sunt transmise, spre informarea beneficiarilor și partenerilor educației, programele de dezvoltare profesională a cadrelor didactice, planificarea strategică, sancțiunile și abaterile disciplinare, etice sau profesionale ale cadrelor didactice, comisiile pentru concursurile organizate la nivelul unității de învățământ și rezultatele concursurilor, orarul unității de învățământ și raportul asupra calității educației în unitatea de învățământ. Comunicarea instituțională asigură suportul de flux al tuturor acțiunilor coerente de creare de imagine, prin integrarea de elemente de cultură organizațională, având ca obiective creșterea încrederii în capacitatea de a soluționa responsabil problemele școlare, sociale și eventualele situații de criză.

Crearea de evenimente de relații publice și de informare constituie acțiuni strategice ale școlii contemporane, în contextul scăderii populației școlare, determinate de scăderea natalității, precum și de o emigrație, încă, importantă. Publicul țintă vizat prin comunicarea instituțională este compus din: ministerul educației, inspectoratul școlar județean, administrația publică locală și județeană, sindicatele, organizațiile partenere, mediul de afaceri, proprii angajați, părinții și copiii acestora. De exemplu, se poate vorbi despre siguranța drumului spre și dinspre școală al elevilor, nivelul scăzut al infracționalității juvenile, al absenteismului, abandonului școlar etc. Nu lipsită de importanță este și promovarea proiectelor și programelor școlare și extrașcolare implementate (vizite didactice, tabere și

excursii, concursuri școlare, simpozioane, sesiuni de comunicări, editarea de reviste și ziare școlare, implicarea în viața comunității), mobilități și schimburi de bune practici în cadrul unor proiecte cu finanțare comunitară.

Formarea imaginii unei organizații educaționale este un proces constructiv complex, caracterizat printr-un ansamblu de criterii, reguli și interpretări, structurate în timp, transmise prin tradiție, modificate, acceptate și asimilate de opinia publică. Imaginea ne apare astfel ca „o componentă a reprezentării sociale, care prezintă un nucleu stabil de valori științifice, culturale, morale și norme sociale, având ca scop formarea personalității umane, orientată spre comunicare și toleranță socială” . Vorbim, de fapt, despre ceea ce reprezintă cultura organizațională a școlii.

Comunicarea de marketing de tip comercial are ca obiective creșterea notorietății brandului școlar, imaginii produsului/serviciului educațional, stimularea alegerii de către elevi a ofertei școlare a unității de învățământ. Managerii școlari proiectează strategii de comunicare prin care demonstrează pieței potențiale superioritatea produsului și procesului educațional al școlii. Prin oferta educațională, unitatea de învățământ promovează componentele care definesc capacitatea instituțională, eficacitatea educațională și managementul calității (resursele umane, materiale, financiare, informationale). Astfel, un colegiu teoretic va prezenta publicului rezultatele obținute la concursurile și olimpiadele școlare, performanțele elevilor la proiecte științifice,

partenerii educaționali, în timp ce un colegiu tehnic va informa piața despre dotările sale, resursele experimentale, partenerii economici la care elevii desfășoară practica, perspectivele calificărilor din ofertă, pe piața muncii. Unele licee de top sau colegii naționale practică deja, deși la nivel neoficial, o adevărată politică de recrutare, nu, de personal (unde legislația mobilității personalului didactic aplicată de inspectoratele școlare reglementează transferurile, spre deosebire de școlile particulare), ci de elevi din școlile gimnaziale, cu bune rezultate la învățătură, concursuri, olimpiade școlare etc. Școlile aleg să comunice, de cele mai multe ori, intuitiv și mai puțin utilizând expertiza specialiștilor. Școlile comunică prin intermediul site-urilor și blogurilor școlare, al

forumurilor (de regulă oficiale sau consacrate), inspectoratelor școlare, dar și prin intermediul rețelelor de socializare, conferințelor de presă, emisiunilor radio-tv, revistelor școlare, cataloagelor și pliantelor și al tuturor activităților desfășurate în sfera publică (participări la concursuri, la activități sau la orice tip de eveniment școlar, comunitar etc.) Proiectarea unor campanii cu impact social major (ecologie, siguranță școlară, educație pentru sănătate, voluntariat etc.) asigură un feedback pozitiv demersurilor de comunicare instituțională ale școlii și o imagine pozitivă pe piața școlară. Comunicarea pedagogică vizează întregul demers educațional (de management pedagogic și curricular) realizat în școală, la interfața cu elevul, și resursele existente la nivel de

organizare, planificare, predare, învățare și evaluare.

Acest tip de comunicare se diferențiază de celelalte forme ale comunicării instituției școlare, deoarece:

- se desfășoară între cadrul didactic/didactic auxiliar și elev;
- mesajul didactic este proiectat și structurat logic de către cadrul didactic/didactic auxiliar pe baza unor competențe curriculare prevăzute în programele școlare și în standardele de pregătire;
- stilul didactic al comunicării pedagogice este subiectiv, determinat de concepția didactică a cadrului didactic/didactic auxiliar;
- mesajul didactic are o structură explicativ-demonstrativ-aplicativă și este transmis elevilor utilizând strategii didactice variate (tehnici, metode și instrumente de predare-

învățare-evaluare, forme de organizare a colectivului de elevi, etc.)

-comunicarea se reglează/autoreglează pe parcursul demersului didactic prin utilizarea feedback-ului, evaluărilor formative și sumative, autoevaluărilor și interevaluărilor elevilor etc.

Dintr-o altă perspectivă a comunicării organizației școlare, comunicațiile verticale au loc între structuri sau persoane din organizație având statute inegale (profesor - elev, conducător - subaltern), iar cele orizontale sunt între structuri sau persoane aflate pe același nivel ierarhic sau având statute egale (profesor - profesor, elev - elev).

Figura 2 prezintă, într-o formă simplificată, structurile implicate în comunicarea unităților de învățământ, atât în ceea ce privește comunicarea pe

orizontală, cât și comunicarea pe verticală.

Tendința elevilor și părinților de a se orienta către școlile care se bucură de prestigiu pe piața educației preuniversitare, determină managerii școlari să elaboreze strategii eficiente de comunicare cu beneficiarii potențiali. În acest sens, școlile propun oferte educaționale inovative, orientate spre : diversificarea cadrului funcțional; adaptarea conținuturilor formative la specificul procesului instructiv-educativ, prin reevaluarea planurilor și programelor de învățământ, a raporturilor dintre cunoștințele generale și cele de specialitate și, implicit, a manualelor utilizate; mutarea accentului de pe „ce-ul” educațional pe „cum” și „de ce”; apelarea la cele mai moderne tehnologii educaționale, prin promovarea învățării

asistate de calculator și a utilizării internetului, care să faciliteze comunicarea între elevi și profesori; îmbunătățirea bazei materiale (laboratoare, săli de clasă, ateliere, bază sportivă, cantină etc).

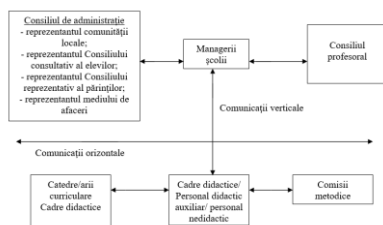

Fig. 2. Schema comunicațiilor orizontale și verticale din organizația școlară

În concluzie, apreciem că procesul de comunicare, spre deosebire de alte componente ale managementului și ale organizației ca întreg, prezintă particularități care nu permit cercetarea în același fel ca alte probleme organizaționale sau manageriale. Comunicarea este omniprezentă în toate activitățile organizației; studiul ei nu poate fi făcut prin izolare, ci în context

organizațional și prin integrarea în funcțiile manageriale.

Ca orice activitate din organizație, și comunicarea trebuie să aibă o dimensiune planificată; ea nu se poate realiza la întâmplare, ci are nevoie de un plan, de o strategie, de reguli și proceduri. Cu alte cuvinte, comunicarea trebuie instituționalizată și inclusă în planul strategic al organizației

Bibliografie:

Burnett, J. - Promotion Management. A Strategic Approach, ediția a II-a, West Publishing Company, St. Paul, 2002.
Candea, R., M., Candea, D. - Comunicarea managerială: concepte deprinderi, strategie, Editura Expert, București, 1996.
Cristea, S. - Managementul organizației școlare, Editura Didactică și Pedagogică, RA, București, 2004.
Davis, B., Ellison, L. - Strategic Marketing for Schools, Pitman Publishing, London, 1997.
Evans, I. - Marketing for Schools, Cassell, London, 1995.

Hammer, M., Stanton, S., A. - The reengineering revolution, Harper Business, New York, 1995.
Pardey, D. - Marketing for Schools, Kogan Page, London, 1991.
Peretti, A. de, Legrand, J.A., Boniface, J. - Tehnici de comunicare, Editura Polirom, Iași, 2001.
Prutianu, Șt. - Antrenamentul calităților de comunicare, vol. I, Editura Polirom, Iași, 2004.
Roman, I., R. - Mixul de marketing în învățământul preuniversitar, Editura Tehnopress, Iași, 2013.
Suciu, M., C. - Investiția în educație, Editura Economică, București, 2000.
Țoca, I. - Management educațional, Editura Didactică și Pedagogică, R.A. București, 2002.
Zaiț, A. - Marketingul serviciilor, Editura Sedcom Libris, Iași, 2004.

EDUCAȚIA BAZATĂ PE VALORI

**Profesor dr. Moroșanu Ana-Cezarina
Colegiul Național "Petru Rareș", Piatra-Neamț**

Școala este locul în care fiecare copil sau elev se pregătește pentru viață. Școala este locul în care fiecare cadru didactic educă, transmite cunoștințe, formează deprinderi, competențe, valori și atitudini. Lumea este în continuă schimbare și toți suntem supuși transformărilor. Într-o măsură mai mare sau mai mică, într-un ritm mai alert sau mai lent, în funcție și de personalitatea fiecăruia dintre noi, suferim transformări în ceea ce privește interacțiunea cu cei din jur (elevi, părinți, profesori, prieteni, comunitatea locală), strategiile didactice utilizate la clasă, modalitățile de comunicare, adaptându-ne permanent în funcție de feedbackul pe care îl primim din jur. Dezvoltarea tehnologiei a condus la apariția mai multor canale de comunicare, precum și la transmiterea instantanee a informațiilor. Totuși, indiferent de metodele de comunicare utilizate, de strategiile didactice selectate, o constantă a sistemului de educație este aceea că trebuie să asigure activități didactice de calitate care să ajute fiecare copil sau elev să își atingă potențialul maxim. Pentru a analiza modul în care școala poate oferi educație de calitate, voi pleca de la valorile sistemului de învățământ, stabilite prin Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023: colaborarea, diversitatea, excelența, echitatea, incluziunea, integritatea, profesionalismul, respectul și responsabilitatea. Una dintre valorile sistemului de învățământ preuniversitar este colaborarea între toți cei implicați în procesul educațional (școală, familie, comunitate, mediul de afaceri), pentru a oferi fiecărui elev traseul educațional care corespunde aptitudinilor, interesului elevului, profilului său educațional. În unele situații în care nu sunt atinse obiectivele propuse, cadrele didactice acuză o colaborare deficitară cu familia sau chiar lipsa totală de colaborare. În actualul context socio-economic, migrația unor familii slăbește comunicarea cu școala. Sunt situații în care familiile migrează împreună cu copiii, determinând discontinuități

În procesul educațional. Reintegrarea elevilor la revenirea în țară se realizează de multe ori cu dificultate. Se înregistrează și cazuri de abandon școlar, când școala nu mai este o prioritate, iar elevii nu mai sunt integrați în nici un sistem educațional (din țara noastră sau din altă țară).

Diversitatea presupune respectarea și valorizarea diferitelor perspective culturale, etnice, religioase, a sensibilității și a empatiei. Școala trebuie să educe elevii în spiritul respectului față de cei din jur (elevi, tineri, adulți), indiferent de apartenența etnică, religioasă, culturală, de statutul socio-economic sau mediul de rezidență. Activitățile de educație interculturală organizate în unitățile de învățământ pot contribui la creșterea toleranței și la acceptarea unor elevi percepuți ca fiind diferiți. După caz, activitățile de educație interculturală pot

viza elevii, familiile elevilor sau cadrele didactice, și pot fi activități de durată, dacă ținem cont de faptul că mentalitățile se schimbă greu. Excelența în educație înseamnă atingerea celui mai înalt potențial în educația și formarea profesională care vizează domeniile de competențe ale elevului, competența profesională a personalului didactic de predare, a personalului de conducere, de îndrumare și control din învățământ. Acest potențial maxim poate fi atins prin studiu intens, activități sistematice de pregătire, de formare și dezvoltare profesională ale cadrelor didactice și elevilor, în afara orelor de curs. Dacă ne referim la formarea elevilor, excelența în educație vizează segmentul celor care au potențial, își doresc și investesc timp și efort pentru obținerea performanțelor școlare.

Echitatea presupune respectarea dreptului fiecărui beneficiar primar de a avea șanse egale de acces, de participare la educație și de atingere a potențialului optim, indiferent de caracteristicile, dezavantajele sau dificultățile acestuia și în acord cu nevoile individuale. Școala are un rol esențial în asigurarea echității. Este responsabilitatea celor care conduc o unitate de învățământ să asigure respectarea acestei valori a sistemului de învățământ. La nivelul fiecărei unități de învățământ funcționează, cu caracter permanent, comisia pentru prevenirea și combaterea violenței, a faptelor de corupție și discriminării în mediul școlar și promovarea interculturalității, comisie care are obligația de a semnală conducerii unității de învățământ situațiile de segregare școlară, de discriminare, situațiile în care este încălcat dreptul unui

copil sau elev la educație. Dacă este sesizat un caz de segregare școlară în unitatea de învățământ, comisia menționată mai sus are sarcina de a elabora un plan de desegregare școlară, a cărui implementare este monitorizată de către inspectoratul școlar.

Incluziunea este valoarea care, conform legii învățământului, asigură accesul și participarea la educație a tuturor copiilor, indiferent de caracteristicile, dezavantajele sau dificultățile acestora și în acord cu nevoile individuale sau cu nivelul de sprijin necesar. Această valoare a sistemului de învățământ a generat discuții serioase în spațiul public, unele venind din partea părinților, altele din partea cadrelor didactice. Dacă vorbim despre integrarea în învățământul de masă a copiilor sau elevilor cu cerințe educaționale speciale, este sarcina specialiștilor în

domeniu de a stabili care sunt situațiile în care un copil sau un elev poate fi integrat în învățământul de masă. Copilul sau elevul cu cerințe educaționale speciale trebuie să realizeze progres pe parcursul activităților didactice, iar acest lucru trebuie să fie determinant în decizia de integrare (sau nu) în învățământul de masă. O alternativă este învățământul la domiciliu, pentru care au existat solicitări din partea unor părinți.

Integritatea presupune asigurarea de repere valorice în educație: onestitate, responsabilitate, atitudine etică. Rolul cadrelor didactice este de a forma la elevi competențele specifice disciplinei predate, dar, în același timp, cadrele didactice sunt modele pentru elevii lor, îi educă, le influențează comportamentul, atitudinile, valorile, formează caractere. Onestitatea, responsabilitatea și atitudinea etică a cadrului

didactic se transmit, prin elevi, generațiilor următoare. Fiecare cadru didactic poate fi regăsit și în generațiile formate, trăiește puțin și prin elevii săi.

Profesionalismul constă în menținerea de standarde ridicate atât în furnizarea actului educațional pentru beneficiarii primari ai sistemului de învățământ preuniversitar, cât și în formarea inițială și continuă a personalului din învățământul preuniversitar. Este responsabilitatea fiecărei unități de învățământ și a fiecărui cadru didactic de a asigura respectarea acestei valori. Legislația în vigoare în domeniul educației dispune de mecanismele necesare pentru evaluarea și asigurarea calității educației. Respectul înseamnă adoptarea unor atitudini și comportamente de relaționare adecvate și pozitive față de toate persoanele implicate în

procesul educațional toleranți, pregătiți pentru ziua de mâine și capabili să se adapteze unui viitor în schimbare.

personal de conducere, personal didactic auxiliar și nedidactic), față de instituții, Bibliografie:

mediul înconjurător și societate în ansamblu.

Responsabilitatea constă în asumarea conștientă a îndatoririlor pentru comportamentul și acțiunile proprii, la nivelul tuturor actorilor implicați în procesul educațional.

Adulții responsabili, profesori și părinți, pot forma tineri responsabili.

Succesul activităților de educație depinde de respectarea acestor valori de către toate persoanele și instituțiile implicate în procesul de învățământ.

Școala este un mediu real, cu probleme și provocări.

Colaborarea dintre școală, familie și comunitate este esențială pentru asigurarea unui climat favorabil instruirii și educării copiilor și elevilor, formării unor tineri responsabili, empatici,

1. Legea învățământului școlar nr. 198/2023

2. Ordinul ministrului educației nr. 5.726/2024 privind aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar

3. Ordinul-cadru nr. 6134/21.12.2016 privind interzicerea segregării școlare în unitățile de învățământ preuniversitar

APLICAREA STRATEGIILOR INTERACTIVE ÎN PROCESUL INSTRUCTIV - EDUCATIV LA COPIII CU CES

**Prof. Amarinei Magda Cornelia
Prof. Bălătescu Irina
Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă „Alexandru Roșca”
Piatra-Neamț**

Activitatea elevilor cu nevoi speciale reprezintă o permanentă provocare pentru cadrele didactice în ceea ce privește diferențierea demersurilor curriculare, adaptarea la capacitățile lor de comprehensiune, găsirea celor mai potrivite strategii de intervenție care facilitează recuperarea și permit în condiții optime realizarea învățării și parcurgerea conținuturilor.

Confruntă elevii cu cerințe educative speciale sunt numeroase, aplicăm metodele activ-participative, în scopul dezvoltării, activizării, nuanțării vocabularului cât și a facilitării însușirii cunoștințelor la mai multe discipline.

Metodele didactice care le aplicăm în vederea diferențializării și individualizării sunt cu atenție selecționate din vastă arie de cuprindere a metodologiei educaționale, pentru a se plia pe nevoile reale ale copilului cu cerințe speciale. Precizăm că metodele activ-participative le activează capacitățile intelective și le permit favorizarea învățării și dezvoltarea altor laturi ale comunicării asertive, ale colaborării și cooperării, ale muncii în echipă, ale socializării alături de alți elevi.

Pentru elevii cu deficiențe mintale utilizarea povestirii ca metodă didactică trebuie să fie însoțită de suporturi ilustrativ - sugestive sau imagini filmate, deoarece se captează mai ușor atenția și este facilitată implicarea afectiv-motivațională a elevilor în secvențele lecției.

Experiența practică a demonstrat necesitatea îmbinării metodelor active-participative cu metodele tradiționale înlăturându-se astfel monotonia și stimulându-se gândirea și concentrarea atenției, condiții necesare în obținerea succesului la elevii cu cerințe speciale.

În activitatea educativă a copiilor cu cerințe educative

speciale se poate folosi cu maximă eficiență învățarea prin cooperare. Lecțiile bazate pe învățarea prin cooperare permit evaluarea frecventă a performanței fiecărui elev care trebuie să ofere un răspuns în nume personal sau în numele grupului, elevii se ajută unii pe alții, încurajându-se și împărtășindu-și ideile, explică celorlalți, discută ceea ce știu, se învață unii pe alții, realizează că au nevoie unii de alții pentru a duce la bun sfârșit o sarcină a grupului.

Una dintre cele mai agreate metode aplicate în procesul instructiv-educativ la copiii cu CES a fost metoda cubului. Dăm aici un exemplu pe care l-am aplicat în cadrul disciplinei Limba română.

Clasa : a V- a

Disciplina : Limba română

Subiectul : Substantivul

Tipul lecției : consolidare

Obiective operaționale:

O1: să definească substantivul;

O2: să compare substantivele subliniate în enunțuri;

O3: să analizeze gramatical substantivele date;

O4: să asocieze însușiri substantivelor propuse;

O5: să formuleze enunțuri cu substantive;

O6: să argumenteze felul substantivelor propuse;

1. Descrie partea de vorbire: substantiv:

Partea de vorbire care denumește ființe, lucruri, fenomene ale naturii, stări sufletești, se numește substantiv.

2. Compară felul substantivelor subliniate din cele două propoziții:

S-a lovit la ochi.

Mama a facut un ochi în tigaie.

3. Analizează substantivele din propozițiile următoare:

Ana merge la școală.

Mergem la teatru.

Ana = substantiv propriu, numărul singular, genul feminin;

școală = substantiv comun, numărul singular, genul feminin;

teatru = substantiv comun, numărul singular, genul neutru;

4. Asociază substantivelor următoare însușirile de mai jos care li se potrivesc:

floare roșie

copaci înverziți

fată.....cuminte

Însușiri : cuminte, înverziți, mare;

5. Aplică într-o propoziție un substantiv comun .

Merg deseori la teatru.

6. Argumentează de ce următoarele cuvinte sunt substantive proprii: România , Andrei;

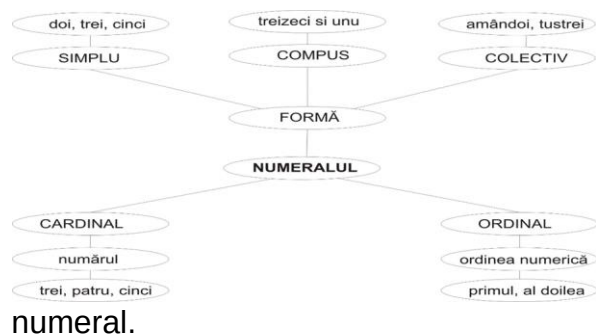
România – denumește un nume de țară;

Andrei – denumește un nume de persoană;

Metoda stimulează gândirea și atenția, oferă posibilitatea elevilor de a-și dezvolta competențele necesare unei

abordări complexe și sociale ale elevilor. Fiecare integratoare.

Metoda ciorchinului este o altă metodă activ-participativă pe care am utilizat-o cu succes în procesul instructiv-educativ la elevii cu dizabilități, în cadrul lecțiilor de recapitulare și sistematizare a cunoștințelor despre o anumită parte de vorbire: substantiv, pronume, verb,

Exemplu: Numeralul

Metoda „Turul galeriei” este o altă metodă antrenantă care facilitează munca în echipă și capacitatea de exprimare a ideilor orale și scrise.

Astfel, am împărțit colectivul în grupuri de câte trei elevi, în funcție de nivelul de cunoștințe, motivația pentru învățare și competențele

grup și-a ales un reprezentant care să le reprezinte produsele activității.

Am propus tema „Sărbătorile Pascale” pentru toate grupurile, dar sarcinile au fost diferite. Fiecare grup a avut de realizat

ca produse: desene, felicitări cu ocazia sărbătorilor de Paști, ouă încondeiate. La sfârșitul timpului, reprezentantul fiecărui grup a afișat pe tablă produsele echipei sale explicând etapele de lucru. S-au schimbat idei și s-au împărtășit experiențe între membrii echipelor.

Metoda Turul galeriei este deosebit de agreată de către elevi deoarece facilitează munca în echipă și capacitatea de exprimare a ideilor orale și scrise. Am utilizat deseori acesată metodă antrenantă, mai ales la lecțiile „Cuiule de I. Simion și „Banul muncit” de Alexandru Mitru. Alături de aceste metode jocul didactic organizat și selectat cu grijă, coordonat și monitorizat completează acțiunea educațională. Dintre jocurile didactice pentru formarea abilității de comunicare pe care le-am utilizat la clasă cu rezultate foarte bune, amintim: „Al cui este?”, „Ghicește ce s-a schimbat?”, „Descoperă greșeala!”, „Jocul silabelor”, „Lanțul cuvintelor”, „Telefonul fără fir”,.

Utilizarea metodelor didactice moderne ne permite să concluzionăm că aplicarea acestora în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea

calității procesului instructiv-educativ, având un caracter activ-participativ și o reală valoare educativ-formativă asupra personalității elevilor cu cerințe speciale.

Bibliografie:

1. Aniței, M. (2010). Fundamentele Psihologiei, Ed Universitară, București.
2. Atkinson, R.L., Atkinson, R.C., Smith, E.E., Bem, D.S. (2002), Introducere în psihologie, Ed. Tehnică, București.
3. Ciolan, Lucian (2008) Invatarea integrata. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar Iasi: Polirom

STRATEGII ACTIVE PENTRU DEZVOLTAREA GÂNDIRII CRITICE LA ELEVI

Profesor Gabriela Macsim
Școala Gimnazială Comuna Văleni

Schimbările care se petrec în societatea contemporană reprezintă o provocare serioasă pentru cei a căror sarcină este să-i pregătească pe copii pentru secolul XXI.

Informația apare într-un ritm fără precedent, iar paralel se desfășoară o explozie tehnologică în domeniul transiterii informației. Mulți estimează că în următorii ani ceea ce știm astăzi va constitui o mică parte din baza de cunoaștere existentă. Informațiile directe pe care la învață elevii noștri, nu vor prezenta decât o fracțiune din ceea ce se știe într-un domeniu și o fracțiune foarte mică din ceea ce va trebui ca ei să știe în cursul vieții lor.

Dezvoltarea gândirii critice constituie un important obiectiv de tip formativ și se realizează prin folosirea cu precădere a unor strategii activ-participative. Aceste strategii nu trebuie rupte de cele tradiționale, ele marcând un nivel superior în spirala modernizării strategiilor didactice. Gândirea critică este un produs, un punct la care ajunge gândirea noastră în momentul în care gândim critic din obișnuință, ca modalitate firească de interacțiune cu ideile și informațiile deținute. Este un proces activ, care se produce uneori intenționat, alteori spontan și care îl face pe cel care învață să dețină controlul asupra informației, punând-o sub semnul

întrebării, integrând-o sau respingând-o. Gândirea critică este un proces care are loc atunci când cel care învață își pune întrebări de genul:

- Ce semnificație au aceste informații pentru mine?
- Cum pot folosi aceste informații?
- Cum se leagă aceste cunoștințe de ceea ce știam dinainte?
- Îmi folosește această informație la ceva?
- Care ar fi consecințele aplicării în practică a acestor idei?

Prin metode active înțelegem toate situațiile în care elevii sunt puși și care-i scot pe aceștia din ipostaza de obiect al formării și-i transformă în subiecți activi,

coparticipanți la propria formare.

Marea majoritate a metodelor active se bazează pe cooperare și activitate comună în rezolvarea unor sarcini de învățare. În acest sens, munca în grup este orientată mai ales spre aspectul social al învățării, urmărind dezvoltarea comportamentului social al elevului. Pentru ca munca în grup să devină cât mai eficientă, în proiectarea și organizarea ei trebuie respectate următoarele etape metodice:

- analiza temei și a sarcinilor de instruire sau autoinstruire;
- împărțirea sarcinilor între membrii grupului;
- documentarea asupra temelor și aspectelor de interes prin cercetarea diferitelor surse;
- emiterea unor ipoteze și opinii asupra rezultatelor probabile;

□ efectuarea de investigații practic aplicative sau teoretice.

Ciorchinele - metodă de brainstorming neliniară care stimulează găsirea conexiunilor între idei și permite cunoașterea propriului mod de a înțelege o anumită temă

Etape: 1. Se scrie un cuvânt sau se desenează un obiect în mijlocul sau în partea de sus a tablei / foi de hârtie;

2. Copiii, individual sau în grupuri mici, emit idei /sintagme legate de tema dată;

3. Se fac conexiuni, de la titlu la ideile copiilor, acestea se pot face cu linii trasate de la nucleu la contribuțiile lor sau ale grupurilor;

Avantaje: nu se critică ideile propuse, poate fi utilizată ca metodă liberă sau cu indicarea prealabilă a categoriilor de informații așteptate de la elevi.

Cadranele - metodă de rezumare și sistematizare a unui conținut informațional.

1. se împarte tabla în 4 părți egale;
2. se propune câte un criteriu pentru fiecare cadran obținut;
3. se citește textul / problema;
4. se formulează răspunsuri scurte pentru fiecare cadran;
5. se evaluează rezultatele.

Avantaje: stimulează atenția și gândirea, scoate în evidență modul propriu de înțelegere, conduce la sintetizare / esențializare.

Mozaicul - presupune învățarea prin cooperare, prin interdependența grupurilor și exercitarea statutului de expert în realizarea unei sarcini de învățare

Etape:

1. Se împarte clasa în grupe de câte 4 elevi;
2. Se numără până la 4, astfel încât fiecare membru

al celor 4 echipe să aibă un număr de la 1 la 4;

3. Se împarte tema în 4 subteme;

4. Fiecare membru al grupelor va primi o fișă de învățare (elevii cu nr.1 –fișă nr.1,cei cu nr. 2 –fișă nr. 2...)

5. Se dă sarcina: fiecare elev va trebui să studieze întreaga lecție, care va fi însă predată de colegii de grup pe fragmente;

6. Toți elevii cu nr. 1 se adună într-un grup, cei cu nr. 2 în alt grup... și se vor numi „experți”. „Experții” citesc fragmentul care le revine, discută între ei, hotărăsc modul în care vor preda;

7. Se refac grupele inițiale și „experții” predau celorlalți colegi de grupă ceea ce au studiat;

Învățătorul va răspunde întrebărilor la care „experții” nu au știut și corectează eventualele informații eronate.

Avantaje: anihilarea „efectului Ringelmann”

(lenea socială, când individul își imaginează că propria contribuție la sarcina de grup nu poate fi stabilită cu precizie); dezvoltă relațiile dintre membrii grupului, ameliorează comunicarea.

Cvintetul (Cinquains) – reprezintă instrumentul de sintetizare a informațiilor, de evaluare a înțelegerii și creativității elevilor și mijlocul de exprimare a creativității lor.

Este o poezie de 5 versuri care se elaborează individual, în perechi sau în grup și respectă următoarele repere:

o titlul (un singur cuvânt – substantiv); descriere (2 cuvinte – adjective); acțiune (3 cuvinte – verbe); sentimente, păreri (4 cuvinte – enunț) ; esența subiectului (un cuvânt cheie);

Cvintetul este unul dintre cele mai rapide și mai eficiente mijloace de sinteză și rezumare a informațiilor și noțiunilor.

Metoda este: instrument de sintetizare a unor informații complexe; mijloc de evaluare a înțelegerii elevilor;mijloc de exprimare a creativității.

Parariile ganditoare - metodă care corespunde diferitelor tipuri de gândire.

Pălăria albastră – este liderul, conduce activitatea. Este pălăria responsabilă cu controlul discuțiilor, extrage concluzii – clarifică/alege soluția corectă (moderatorul).

Pălăria albă-deține informații despre tema pusă în discuție, face conexiuni, oferă informația brută așa cum a primit-o–informează (povestitorul).

Pălăria roșie-își exprimă emoțiile, sentimentele, supărarea, față de personajele întâlnite, nu se justifică – spune ce simte (psihologul).

Pălăria neagră – este criticul, prezintă posibile riscuri, pericole, greșeli la soluțiile propuse, exprimă doar judecăți negative – identifică

greșelile, aspectele negative (criticul).

Pălăria verde – oferă soluții alternative, idei noi, inovatoare, caută alternative (Ce trebuie făcut?) – generează idei noi (gânditorul).

Pălăria galbenă – este creatorul, simbolul gândirii pozitive și constructive, explorează optimist posibilitățile, creează finalul. – identifică aspectele pozitive (creatorul)

Explozia stelara (Strabursting) - metodă similară brainstorming-ului; începe din centrul conceptului și se împrăștie în afară, cu întrebări, asemeni exploziei stelare

Etape:

1. Se scrie problema în centrul unei steluțe cu 5 colțuri ;
2. În vârful fiecărui colț al steluței se scriu întrebări de tipul: *ce? *cine? *unde? *de ce? *când?
3. Se împarte clasa în grupuri;
4. Se lucrează la

nivelul grupurilor pentru elaborarea unei liste cu întrebări;

5. Se comunică întregii clase rezultatele muncii de grup.

Avantaje: ușor de aplicat oricărei vârste și unei palete largi de domenii, este, în același timp, o modalitate de relaxare și o sursă de noi descoperiri, formularea a cât mai multe întrebări duce la cât mai multe conexiuni între concepte.

Cubul - Este o strategie care urmărește studierea unei teme din mai multe perspective. Scopul ei este lărgirea orizontului de idei al elevului.

Este necesar un cub mare, pe fețele căruia să fie scrisă câte o sarcină de lucru sub diferite forme.

Lucrându-se în grupuri de 5- 6 elevi, la un cub, fiecare elev are un rol (de ex : sportivul, cititorul, ascultătorul, rezumatorul, interogatorul, secretarul, cronometratorul, încurajatorul, etc.) și insistându-se pe

realizarea unor răspunsuri reprezentative pentru grup și nu individuale, metoda are eficiență maximă în timpul lecției. Ea poate fi folosită și ca joc/concurs între grupuri.

Brainstorming-ul - În traducere directă „furtună în creier” sau „asalt de idei”, este o metodă de stimulare a creativității ce constă în enunțarea spontană a mai multor idei pentru soluționarea unei probleme.

Etape:

1. Etapa pregătitoare - cu cele 3 faze (de selecționare a membrilor grupului, de organizare și de familiarizare cu tehnica - faza de pregătire a ședințelor)
 2. Etapa productivă a grupului I (stabilirea temei, rezolvarea problemelor, culegerea ideilor)
 3. Etapa trierii și selecționării ideilor – evaluarea (analiza ideilor emise - se optează pentru soluția finală)
- Învățătorul nu are voie să comenteze ideile;

• se intervine atunci când nu se respectă regulile;

• se acceptă toate soluțiile, dar se preiau doar cele corecte.

Aplicație: Limba română - cl. a III-a – Vestitorii primăverii - de G. Coșbuc

La ce vă gândiți când auziți cuvântul primăvară? Elevii vor scrie cuvinte / sintagme legate de acest anotimp:

Cunoașterea mediului - cl. I - Grădina de legume.

La ce vă gândiți când auziți cuvântul legume?

Turul galeriei - tehnica de învățare prin cooperare care stimulează gândirea, creativitatea și învățarea eficientă încurajând copiii să-și exprime opiniile cu privire la soluțiile propuse de colegii lor

Etape:

1- Se comunică sarcina de lucru;

2- Se formează grupele;

3- Elevii lucrează în echipe, pe o foaie A3 - produsul poate fi un desen / o caricatură / o schemă / scurte propoziții;

4- Elevii prezintă în fața clasei afișul, explicând semnificația și răspund întrebărilor puse de colegi;

5- Se expun afișele pe pereți, acolo unde dorește fiecare echipă;

6- Lângă fiecare afiș se lipește câte o foaie goală;

7- Li se cere grupelor să facă un tur, cu oprire în fața fiecărui afiș și să noteze pe foaia albă anexată comentariile, sugestiile, întrebările lor;

8- Fiecare echipă va citi comentariile făcute de celelalte grupe și va răspunde la întrebările scrise de acestea pe foile albe.

Avantaje: elevii oferă și primesc feed-back referitor la munca lor, șansa de a compara produsul muncii cu al altor echipe și de a lucra în mod organizat și productiv.

Aplicație: Educație ecologică- cl. a II-a - „Planeta verde”

Elevii au de realizat un afiș prin care să prezinte principalele cauze ale poluării Terrei și metode de prevenire.

Stiu, vreau sa stiu, am invatat- Este strategia care poate fi folosită pentru ghidarea lecturii prin formularea unui scop al acesteia.

Etape:

1-Se formează 3 grupe ce corespund celor 3 rubrici ale tabelului:

a)ceea ce știm/credem că știm; b)ceea ce vrem să știm;

c)ceea ce am învățat.

2-Elevii fac o listă cu:

a)ce știu deja despre o anumită temă;

b)întrebări care evidențiază nevoile de învățare legate de temă;

3-Se citește textul;

4-Se revine asupra întrebărilor (coloana a II-a) și elevii fac o listă cu:

c)răspunsurile la întrebările din coloana I, scriindu-le în coloana a III-a;

5-Compararea a ceea ce știau înainte de lectură cu ceea ce au dorit să afle și au aflat;

6-Discuția finală va conține mesajul central.

Diagramele Venn- scopul lor este să evidențieze asemănări, deosebiri și elemente comune în cazul a două concepte, personaje sau evenimente.

Etape:

1. Comunicarea sarcinii de lucru;
2. Activitatea în perechi sau în grupuri;
3. Activitatea frontală.

După lectura unor texte istorice, după debateri și discuții se pot realiza diagramele Venn.

Elevii pot lucra individual, în perechi și în grup, iar la final se face pe un poster diagrama clasei.

Bulgarele de zapadă - împletirea activității individuale cu cea

desfășurată în mod cooperativ în cadrul grupelor.

1. faza introductivă- expunerea problemei;

2. faza lucrului individual- elevii lucrează individual 5 minute; notează întrebările legate de subiect;

3. faza lucrului în perechi- discutarea rezultatelor la care a ajuns fiecare; se solicită răspunsuri la întrebările individuale din partea colegilor; 4. faza reuniunii în grupe mai mari- se alcătuiesc grupe egale cu numărul de participanți formate din grupele mai mici formate anterior și se discută despre situațiile la care s-a ajuns;

5. faza raportării soluțiilor în colectiv- întreaga clasă reunită analizează și concluzionează asupra ideilor emise;

6. faza decizională- se alege situația finală și se stabilesc concluziile.

Avantaje: motivează elevii să gândească cu îndrăzneală fără să fie descurajați de

părerile altora, sunt încrezători în forțele proprii, dezvoltă motivația pentru învățare.

Bibliografie

1. MEC, Consiliul național pentru pregătirea profesorilor, Învățarea activă, ghid pentru formatori și cadre didactice, București, 2001;
2. Cerghit, Ioan- Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii, Editura Aramis, București, 2002
3. Dumitru, I. Al.- Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă, Editura de Vest, Timișoara, 2000.
4. www.didactic.ro

ROLUL JOCULUI DE CREAȚIE ÎN DEZVOLTAREA LIMBAJULUI COPIILOR AUTIȘTI

**Profesor pentru educație timpurie Apetrei Manuela-Elena
Colegiul Tehnologic „Spiru Haret” Piatra Neamț**

Legenda autiștilor: Se spune că zânele răpesc prunci din pătuțul lor și îi înlocuiesc cu copii de zâne, care sunt deosebit de frumoși dar care nu știu să trăiască, realmente, într-o lume a oamenilor, astfel explicându-se adaptarea precară la mediu și problemele de comunicare.

Este binecunoscută incapacitatea copiilor autiști de a interacționa social în limitele normalului. De aceea putem vorbi de dificultăți pe care le întâmpină copiii în a stabili relații cu ceilalți și de absența abilităților de înțelegere și exprimare a formelor de comunicare nonverbale, cum ar fi: contactul vizual, mimica facială, postura corporală, gestică. Copii cu autism, chiar de la o vârstă fragedă,

învață cu foarte mare dificultate cum să se angajeze în interacțiuni normale cu alți oameni, caracteristică lor fiindu-le lipsa unei reciprocități sociale.

Primele semne ale autismului sunt reprezentate de absența limbajului. Tulburările de limbaj reprezintă rezultatul disfuncțiilor intervenite în recepționarea, înțelegerea, elaborarea și realizarea comunicării orale și scrise din cauza unor afecțiuni de natură organică, funcțională, psihologică sau educațională care acționează asupra copilului mic în perioada apariției și dezvoltării limbajului. Tulburările de limbaj sunt constante și majore în autism.

Se presupune faptul că o parte dintre copiii cu autism nu reușesc achiziționarea limbajului, iar o altă parte achiziționează doar un limbaj rudimentar.

Tulburările de comunicare se împart în două categorii: tulburările comunicării preverbale și tulburările limbajului propriu-zis.

În viața copiilor jocul este un fenomen natural care promovează angajamentul și învățarea, performanța independentă și incluziunea socială.

În cazul copiilor care nu au parte de experiențe ludice, se observă unele deficite și mari dificultăți la mediul școlar, unde abordarea și predarea în manieră individualizată sunt limitate.

În dezvoltarea afectivă și intelectuală a preșcolarilor un rol important îl are jocul de creație. Jocul de creație trebuie învățat, el implică comunicare, interacțiune și stabilirea unor tipuri de relații cu ceilalți membri ai grupului social. *Deoarece copiii autiști întâmpină dificultăți în cadrul aderării la un grup social, putem spune că ar putea manifesta anumite pattern-uri aparte de desfășurare a jocului.* [3, 2005, Muraru-Cernomazu, p. 97]

La copiii cu autism jocul funcțional este îndreptat asupra obiectelor sau asupra propriei persoane, și rareori vizează o persoană sau un substitut al ei (de exemplu, o păpușă). Atât în cadrul jocului imaginativ, cât și a celui de explorare, diferențele față de copiii cu o dezvoltare normală sunt atât din punct de vedere calitativ, cât și cantitativ. *Copilul cu o dezvoltare normală, odată ce*

a fost capabil să realizeze forme superioare de joc, va acorda acestora atenție și va aloca timp în detrimentul celorlalte forme mai puțin evaluate. În schimb, copilul cu autism este preocupat atât de formele mature de joc (joc de imaginație), cât și de formele imature de joc (explorarea senzoriomotorie într-o manieră nefuncțională), având o preferință pentru aceste forme de joc. [3, 2005, Muraru-Cernomazu, p.107]

La copiii cu autism, spre deosebire de copiii obișnuiți, jocul simbolic și cel imaginativ nu se dezvoltă în mod spontan. Jocul acestora are forme simple și este repetitiv, stereotip. Cu cât autiștii sunt mai înalt funcționali, cu atât stereotipiile sunt mai complexe. Scopul acestor stereotipii este autostimularea.

J. Piaget (1962) afirma că jocul reprezintă cea mai pură formă de asimilare. Prin asimilare,

copilul încorporează în modalitățile existente ale gândirii întâmplări, obiecte sau situații.

Jocul este forma de activitate prin care copilul învață: să cunoască lumea reală și să se adapteze la solicitările ei. Conținutul jocului este inspirat din lumea reală a adulților de aceea se spune că el reflectă, ca într-o oglindă, viața socială; să acționeze cu curaj și încredere; copilul, interpretând un rol anume, este determinat să se integreze și să răspundă conform specificului personajului interpretat (să știe să se adreseze politicos, să știe să mulțumească, să dea ajutor sau să-l ceară). Acest exercițiu este un bun mijloc de educare a unor trăsături de voință și caracter ca: perseverență, încredere, stăpânire de sine, curaj, sinceritate. Integrarea în mediul social este înlesnită tocmai prin cunoașterea relațiilor dintre oameni.

Vîgotski (1978) susține că folosirea jocului simbolic de către copil este determinată de asocierea între înțelesuri abstracte și obiectele concrete cu care acesta este familiarizat.

Jocul simbolic (sau de creație) – este cel care reprezintă nu numai asimilarea realului la eu ca jocul în general, ci asimilarea asigurată printr-un limbaj simbolic construit de eu și modificabil potrivit trebuințelor sale.[4, Piaget, 1975, p.64]

Jocul simbolic este jocul prin care copilul redă prin gesturi și cuvinte și eventual cu ajutorul unor obiecte, jucării, un aspect al realității. Redarea va fi mai mult sau mai puțin veridică în funcție de reprezentările de care dispune copilul și de mijloacele materiale pe care le are la îndemână. Poate să ia receptorul și să simuleze că vorbește la telefon. Poate lua un alt obiect, de exemplu o cutie, care să simbolizeze

receptorul lângă cap, pentru a vorbi. Trupul propriu poate imita gesturile altei persoane, ale unui animal, un pod sau orice altceva.

Conținutul jocului simbolic poate fi extrem de divers. Se oprește însă mai mult asupra a ceea ce i se impune ca fiind mai important: membrii familiei cu activitățile și relațiile lor sunt cei mai des reprezentați în jocul copiilor. Și relațiile dintre educatoare și copii sunt privilegiate în joc. Situațiile frustrante pentru copil, greșelile lui, interdicțiile adulților pe care le acceptă greu, cazurile în care îi este frică precum și bucuriile deosebite se reflectă și ele în jocul copilului. În joc, neplăcerile pot fi mai ușor făcute să dispară. Copilul își poate înlătura frica de un câine printr-un joc în care el explică unei păpuși că nu trebuie să-i fie frică.

La început, jocul simbolic se manifestă prin repetarea activităților proprii

în context de joc, rupt de realitatea, sau prin transpunerea activităților sale pe jucării, pe obiecte pe care le însuflețește. Păpușa va mânca, va fi plimbată; mișcarea unei mașinuțe și cea a unei mingi rostogolite induc impresii de animism, de puteri spectaculoase legate atât de posibilitățile jucăriei, cât și de propriile posibilități de invenție în mediu.

Gradul de complexitate și durata jocurilor simbolice sunt foarte variate. Se pot relua în forme diferite din punct de vedere al detaliilor, dar progrese semnificative de conținut se înregistrează cam de la un an la altul. De la reprezentarea de activități simple, de atitudini, de exprimări pregnante, de moduri de întrebuințare a obiectelor, copilul va trece la jocul cu roluri. Rolul din joc este o încercare de reconstituire amplă a unei imagini concludente a unui

personaj prin acțiuni adoptarea de convenții, omoloage cu ale acestuia, simboluri pentru acțiuni, atitudini, exprimări verbale, obiecte, propunerea de folosite de unelte, de norme de acceptabilitate. Planurile copilului nu sunt complete pentru întreaga acțiune, nici amănunțite. Lasă loc destul pentru improvizații și pentru schimbare. Conținutul jocurilor cu roluri poate fi preluat din viața reală, din povestiri sau poate fi inventat, fără multă originalitate.

Exemple: *De-a pădurarii; Sărbătorile iernii; Ce vrea omul de zăpadă ?; Bucătarii; Aniversarea prietenului meu*, etc.

La copiii cu autism abilitățile de joc de simbolic nu se dezvoltă în mod natural, jocul lor este caracterizat de activități repetitive, având nevoie să învețe secvențial acțiunile propuse. În activitățile de joc copilul învață imitând o altă persoană și, deasemenea, se poate introduce suportul vizual pentru a înțelege mai bine ce trebuie să facă. În

timp ce desfășoară anumite jocuri și interacționează cu ceilalți, învață să-și cucerească propriile temeri ajungând să vadă că totul capătă sens și să se angajeze spontan în comportamente funcționale.

Jocul de creație face posibilă îmbogățirea limbajului copiilor, dezvoltarea bazei senzorio – perceptive, mărirea spiritului de observație. El prezintă o diversitate și o simultaneitate evidentă, fapt pentru care îndrumarea capătă și un caracter mai complex. Dintre cerințele particulare ale acestei îndrumări, menționăm sprijinirea copiilor în organizarea activităților și jocurilor preferate, distribuirea atenției către toate activitățile și jocurile pe care le inițiază copiii.

Întreaga valoare a imaginației și creativității este dată de asocierea experiențelor trecute și a celor prezente și realizarea planurilor pentru viitor,

pornind de la banalul „ce voi face mâine”, până la planuri mărețe pentru întreaga viață. Persoanele cu autism, indiferent de nivelul lor intelectual, au probleme la acest nivel nu numai în copilărie, ci de-a lungul vieții. Aceste probleme pot fi însă diminuate considerabil dacă există intervenție timpurie și educație permanentă pentru formarea sau sporirea abilităților sociale și de comunicare ale persoanelor cu autism. [5, 1996, p. 132]

Bibliografie:

- [1]. ATKINSON, R.L., și alții. 2002. *Introducere în psihologie*. București : Editura Tehnică, 2002.
- [2]. BLOOM, P. 2000. *How children learn the meanings of words*. Cambridge : Editura MIT Press, 2000.
- [3]. MURARU-CERNOMAZU, O., 2005. *Aspecte generale ale patologiei autiste*, Suceava, Editura Universității.
- [4]. PIAGET, J., 1975, *Pedagogie preșcolară*, E.D.P., București.
- [5]. WING. L., 1997. *The hystory of ideas on autism: Legends, myths and reality. Autism*.

ATITUDINEA FAȚĂ DE ȘCOALĂ, RELAȚIA PROFESOR-PĂRINTE-ELEV

Prof. Culbece Maricica
Școala Gimnazială Comuna Cândești

„Școala este o instituție socială în care, acceptând să muncești – elev și profesor – înseamnă că ai subscris la lupta pentru ducerea la îndeplinire a sarcinilor ei; ea creează toate condițiile pentru atingerea scopului propus de către ei în viață, pentru a-și realiza, în mod plenar, personalitatea” (Dumitrescu, I., Andrei, N., 1983, p. 208).

„Școala este o instituție socială în care, acceptând să muncești – elev și profesor – înseamnă că ai subscris la lupta pentru ducerea la îndeplinire a sarcinilor ei; ea creează toate condițiile pentru atingerea scopului propus de către ei în viață, pentru a-și realiza, în mod plenar, personalitatea” (Dumitrescu, I., Andrei, N., 1983, p. 208).

Colaborarea dintre școală și familie este absolut necesară și deseori este necesară și educația familiei.

Rolul profesorului nu se reduce doar la educația de la catedră, ci presupune o activitate de acest gen în fiecare relație cu elevii și familiile acestora, desfășurând o muncă de dezvoltare, de conducere și de îndrumare. O relație

eficientă profesor-parinte presupune o ascultare activă, implicarea familiei în acțiunile extrașcolare ale copilului, cultivarea și practicarea toleranței față de un punct de vedere diferit.

Atitudinea față de școală vizează nu doar școala și procesul educațional în ansamblul său ci și anumite componente specifice cum ar fi:

- atitudinea față de profesori (modul de notare, relaționarea cu elevii etc);

- atitudinea față de colegii de clasă (comunicarea cu ei, simpatia/antipatia față de anumiți colegi, faptul de avea prieteni apropiați, amici);

- atitudinea față de ceilalți colegi din școală;

- atitudinea față de obiectele de studiu (a-i

place/a-i displace anumite obiecte de studiu);

- atitudinea față de școală ca instituție (modul cum arată școala, regulile care există în școală).

Cele trei aspecte specifice atitudinii în general, adaptate pentru atitudinea față de școală sunt:

- aspectul cognitiv, care vizează credințele, convingerile elevilor față de profesori, colegii lor, obiectele de studiu, exprimate prin afirmații de tipul: „Școala / obiectul îmi va folosi / nu îmi va folosi....”, „Profesorul este pregătit / nepregătit”

- aspectul afectiv, care vizează implicarea afectivă a elevilor în relație cu: profesorii, colegii de școală, obiectele de studiu. Implicarea afectivă

presupune afirmații de tipul „Îmi place / nu îmi place.....”, de asemenea exprimarea unor emoții sau sentimente precum: bucuria / tristețea de a participa la ore, de a fi cu colegii, furie, dezgust, uneori chiar și indiferență afectivă

- aspectul comportamental vizează o serie de comportamente cum ar fi: mersul / chiulitul de la școală, a se întâlni / a evita colegii

Atitudinea pozitivă / negativă față de școală pot avea o serie de consecințe în funcție de polarizarea respectivă.

Astfel atitudinile negative față de școală ar putea avea următoarele consecințe:

- **copiatul** este o forma specifica de înșelăciune, care încălcă prima si, poate, cea mai importantă normă din Regulamentul școlar, care stipulează datoria elevilor de a-si însuși cunoștințele si de a-si forma deprinderile

prevăzute în programele disciplinelor de învățământ.

Ca formă specifică de nesinceritate față de profesor, aduce prejudiciu profesorului și, uneori, grupului-clasa.

Principalii factori care intervin în situațiile de copiat sunt: deficiențe de supraveghere, atitudinile permissive ale profesorilor, dar si stilul de a nota în funcție de fidelitatea reproducerii cunoștințelor; este cert ca profesorul care

prefera să dea sistematic elevilor subiecte de evaluare scrisă care cer memorarea-reproducerea cunoștințelor

se va confrunta mai frecvent cu toate formele de copiat comparativ cu cel care propune subiecte ce solicita elevii să

interpreteze/sintetizeze/creeze cunoștințe Cei care copiază nu sunt întotdeauna sau nu sunt în mod necesar elevi cu rezultate școlare slabe; e adevărat ca elevii slabi, care au acumulat multe lacune în sistemul de

cunoștințe, care nu mai pot realiza o învățare conștientă, prezintă o probabilitate mai mare de a apela la această soluție - copiatul. Acești elevi nu sunt susținuți motivațional de curiozitate sau interesul pentru un domeniu, ci sunt interesați doar de obținerea unei note de trecere, pentru a evita conflictul cu școala si cu familia. Însa si elevii cu rezultate școlare bune copiază uneori, în situații precum:

- părinții obliga copilul să obțină note maxime la toate disciplinele de învățământ;

- elevii sunt nesiguri în legătură cu înțelegerea corectă și profundă a cunoștințelor;

- elevii știu ca nota maximă depinde de reproducerea fidelă a cunoștințelor;

- elevii doresc să ajungă sau să rămână în fruntea ierarhiei clasei la învățătură

- **absenteismul școlar.** Fenomen cu o dinamică spectaculoasă în ultimele decenii, absenteismul școlar e definit ca o problema socială, fiind explicată mai mult prin caracteristicile socioculturale ale mediului de proveniență și apărând mult mai frecvent în mediul urban și în familiile sărace desemnează un tip de conduită stabilă, permanentizată, ce prefigurează sau reflectă deja atitudinea structurată a lipsei de interes, motivație, încredere în educația școlară. Reacțiile negative ale scolii și ale părinților întrețin mecanismele de apărare ale elevului, creând un cerc vicios, în care abandonul tinde să apară drept unica soluție prin care se pot rezolva toate problemele. Absenteismul este principalul factor asociat cu abandonul școlar, având o înaltă valoare predictivă în raport cu acesta; numeroși autori care au studiat conduitele

elevilor ce se corelează cu decizia lor de a abandona școala au fost de acord că cea mai mare probabilitate de a abandona se înregistrează la cei care lipsesc excesiv de la școală și au probleme de disciplină; variabila cheie în etiologia inadaptării școlare este atitudinea părinților față de școală; prin consiliere individuală, atât a elevilor, cât și a părinților, se poate ajunge la o mai bună adaptare școlară.

- **abandonul școlar** constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ, indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii ciclului de studii început. Efectele abandonului școlar demonstrează de ce acest tip de conduită este considerat deosebit de grav. Mai întâi, cei care abandonează școala nu au

nici calificarea profesională indispensabilă integrării socio-economice, nici formația morală și civică necesară exercitării rolului de părinte și celui de cetățean al unei comunități. În al doilea rând, neavând o calificare, cei care abandonează școala sunt viitorii șomeri și reprezintă, pe termen mediu și lung, o sursă de dificultăți sociale și de pierderi, care depășesc investiția cerută de formarea inițială. Din punct de vedere al costurilor economice, scumpă nu este persoana bine educată, ci cea insuficient educată, care părăsește școala cu o formație șubredă sub aspect moral, intelectual sau estetic.

- **vandalismul școlar** reprezintă actele de violență specifice, orientate către bunuri, obiecte, proprietăți. Semnificația vandalismului școlar trimite, în majoritatea cazurilor, la o reacție de protest. Vandalismul în școală poate

fi interpretat ca o cale de a depăși plictiseala, ca un act de răzbunare împotriva unei situații percepute ca nedreaptă sau ca un protest împotriva autorităților și regulilor școlare. Toți elevii care comit intenționat conduite vandale au ca numitor comun un nivel scăzut al autocontrolului, o stima de sine slabă și o toleranță redusă la frustrare.

- **violența în școală** este, din punct de vedere statistic, cea mai frecventă conduită de devianță școlară. Sub eticheta "violență" descoperim o diversitate de forme de conduită, care descriu, sub aspectul intensității, o linie continuă: la intensitatea cea mai mică, violența presupune confruntarea vizuală, poreclirea, tachinarea, ironizarea, imitarea în scop denigrator; refuzul de a acorda ajutor, bruscarea, lovirea cu diverse obiecte, pălmuirea,

Consecințele atitudinii pozitive față de școală ar putea fi:

- pe lângă inexistența sau existența într-o măsură foarte mică a consecințelor arătate mai sus, mai putem preciza:

- relații corespunzătoare cu profesorii (respect, ascultare, feed – back pozitiv)
- participarea la ore, participare activă, plăcerea de a studia, desfășurarea de activități extrașcolare
- relații bune și foarte bune cu colegii de școală și cu cei de clasă (petrecerea timpului împreună, comunicare sinceră și deschisă etc)

Consecințele pozitive ale atitudinii față de școală pot avea efecte dincolo de activitatea strict școlară: o bună integrare pe plan profesional, pe plan social, relații corespunzătoare cu ceilalți, atitudine pozitivă față de viitoarea profesie, față de autoritate, colegi, și în

general o atitudine pozitivă față de viață.

Având în vedere aceste aspecte este necesară evidențierea câtorva factori care pot duce la formarea unei atitudini pozitive față de școală:

a. factorii de natură pedagogică:

- forma de organizare a învățământului. Analiza comparativă a formelor de organizare clasică cu cele alternative denotă diferențe adaptative, de competență socială ulterioară a elevilor
- metode și mijloace didactice, mai ales adecvarea acestora la copil și la tipul de personalitate a acestuia;

- natura cerințelor școlare, mai ales sub aspectul cantității apar semne de întrebare: cât de mult i se poate cere unui elev care petrece 6-7, chiar 8 ore la școală, astfel încât să satisfacă și cerințele de calitate ale activității școlare;

- cadrul didactic este unul din factorii cu influența puternică asupra fenomenului, prin: pregătirea profesională, atitudinea față de profesiune; atitudinea față de elevi etc.

- relațiile elev-cadru didactic;

- relațiile elev-colectiv de elevi;

b. factorii familiali: dintre care se remarcă drept cei mai importanți

- nivelul educațional-cultural al familiei. În ceea ce privește acest factor, o cercetare sociologică desfășurată în anii 60 în SUA, care a avut în vedere 6500000 de elevi, a evidențiat ca moștenirea materială, culturală a familiei, nivelul de aspirații al părinților relativ la copiii lor exprimă, în primul rând, diferențele de reușită, deci și gradul de adaptare sau inadaptare școlară. Atitudinea părinților față de școală și viitorul copiilor explică discrepanțele între

reușitele elevilor, nu numai variabilele "obiective" precum: originea socială, condițiile de viață, venitul, pregătirea școlară și calificarea profesională a acestora.

- colaborarea cu alți factori educativi și sociali.

Aceasta devine necesară din dorința de a uniformiza direcțiile de acțiune asupra elevului, astfel încât acestea să nu fie contradictorii.

c. factorii sociali, se referă, în primul rând, la:

- sistemul de relații extrafamiliale și extrașcolare între limitele căruia se desfășoară experiența de viață a elevului;

- influența grupului de vârstă, efectele acestuia asupra elevului.

Aceste categorii de factori interacționează în sisteme de relații și corelații, adevărate rețele intercondate, greu separabile, care pot conlucra pozitiv, favorizând o bună adaptare școlară, sau, din

contră, negativ, determinând instalarea și menținerea fenomenului de inadaptare.

Se recomandă ca profesorul să stabilească o relație armonioasă de la început cu elevul pentru a nu-i afecta acestuia dezvoltarea psihică, afectivă și personală. Profesorul trebuie să creeze o relație care să-i permită elevului să prindă aripi în dezvoltarea lui.

Bibliografie

1. Banciu, D., Rădulescu, S., Voicu, M., 1987, *Adolescenții și familia*, Ed. Științifică și enciclopedică, București
2. Boza, M. (2003), „Atitudinea și schimbarea atitudinii”, în Neculau, A. (coord.), *Manual de psihologie socială*, Iași, Editura Polirom
3. Dumitru, I. Al. (2001), *Personalitate, atitudini și valori. Aspecte psihosociale*, Timișoara, Editura de Vest.

SITUAȚII DE TIP CONFLICTUAL ÎN CADRUL RELAȚIILOR DIN DOMENIUL EDUCAȚIEI- IDENTIFICARE, PREZENTARE, COMENTARII

**Profesor pentru învățământ primar Ciaușu Paraschiva
Școala Gimnazială Nr.1, Sat Pildești, Județul Neamț**

Conflictul este o analiză variată a definiției și modalităților ameliorative sunt componentă naturală a interpretării date conflictului dependente de cauze. existenței cotidiene în am pus în evidență faptul că În contextul general și a realității școlare acest concept nu este unul descentralizării în special. În intervențiile lor static, ci unul care a învățământului, al creșterii în situațiile de „microcriză cunoscut interpretări și autonomiei școlare conflictul educațională” (indisciplină, îmbogățiri trebuie privit ca fiind natural violență, non -implicare, succesive. Acceptate sau și inevitabil, dată fiind și comunicare blocată), cadrele negate, încurajate sau diversitatea oamenilor sub didactice sunt puse în blamate, situațiile aspectul opiniilor, ideilor, situația de a demonstra conflictuale reprezintă atitudinilor, modurilor de abilități și strategii de elemente omniprezente în percepere a situațiilor și management educațional, viața noastră, generatoare evenimentelor. Problemele ținând cont de faptul că nu de situații negative, dar și de actuale și complexe ale educației specifice școlii sau în clasă, ci prin fiecare asupra conflictului sugerează contemporane vizează contact relațional cu puncte de vedere diferite dezvoltarea competențelor copiii. Conflictul este un asupra surselor conflictului. de a identifica, interveni și, concept complex, Soluționarea eficientă a mai ales, a preveni situații de multidimensional, implicând situațiilor conflictuale criză educațională, prin variabile care acoperă toate necesită identificarea și capacitatea de a crea un aspectele comportamentului conștientizarea cauzelor mediu educațional securizant uman, valori, atitudini, care le-au generat, deoarece afectiv și stimulatив pentru convingeri, aptitudini atât natura conflictului, cât și elevi. cognitive și sociale. Prin

În clasa de elevi pot apărea diferite stări tensionale care pot fi de scurtă sau de mai lungă durată, mai intense sau mai puțin intense, cu efecte vizibile sau ascunse, imediate sau întârziate. Indiferent de caracteristicile stării tensionale, ele reprezintă o provocare pentru cadrul didactic, care în această situație își „probează” competența sa managerială. În educație în general, și în clasa de elevi, în mod special, competența cadrului didactic rezidă nu în stingerea situației de criză, cât mai ales în prevenirea acestora. De obicei situația de criză este ușor de identificat, deoarece ea poate fi sesizată de oricine cu ușurință, dar important este să sesizăm semnele crizei încă de la primele manifestări. Starea de criză este definită de către R. B. Iucu „un eveniment sau un complex de evenimente inopinate, neașteptate dar și

neplanificate, generatoare de pericolozitate pentru climatul, sănătatea ori siguranța clasei respective și a membrilor acesteia” (1999, p.93). În concepția lui R.B.Iucu, managementul situațiilor de criză educațională reprezintă un „domeniu de cercetare în științele educației care studiază atât perspectivele de abordare ale clasei de elevi cât și structurile dimensionale ale acesteia (ergonomică, psihologică, psihosocială, normativă, relațională, operațională și creativă), în scopul facilitării intervențiilor cadrelor didactice în situații de criză microeducațională (indisciplină, violență, nonimplicare etc.) și a evitării consecințelor negative ale acestora prin exercițiul microdeciziilor educaționale.” (Iucu, 1999, p.10).

Caracteristicile situației de tip conflictual:

- beneficiază de o izbucnire instantanee, declanșare fără

avertizare, debutează de obicei prin afectarea sistemului informațional, în sensul în care viciază mesajele;

- îngreunează comunicarea prin obstaculare permanentă, prin destructurarea canalelor;

- urmărește instaurarea stării de confuzie;

- facilitează instalarea climatului de insecuritate, generează stări disonante și panică prin eliminarea reperelor de orientare valorică;

- în planul strategic abordarea managerială a crizei evidențiază ineditul stărilor declanșate, faptul că nu poate fi asemănată cu vreun element stabil din starea de normalitate și impresia de insolabilitate, ca imposibilitate a identificării vreunei soluții de intervenție eficientă pe termen scurt (Iucu, 1999,p.94).

Atitudini

favorizante apariției și

evoluției fenomenelor de tip conflictual :

- intervenții tardive lipsite de promptitudine și rapiditate;
- reacții singulare, incoerente și absența unor strategii clare pe termen lung;
- absența fermității și a inconsecvenței în asumarea responsabilității intervențiilor;
- reprezentarea eronată a situației care generează sentimentul incompetenței și al neîncrederii în sine;
- teama de represalii din partea superiorilor ierarhici în cazul intervențiilor personale și declanșarea unei stări de așteptare pentru oferta unui portofoliu de soluții din partea acestora. (Iucu, 1999, p.95)

În școală, conflictele sunt prezente atât în interiorul diverselor categorii de resurse umane care constituie organizația școlară(elevi, personal didactic, personal didactic auxiliar, personal administrativ), cât și între aceste grupuri, între școală

și familie, între școală și comunitatea locală.În clasa de elevi se pot constitui crize, conflicte și situații conflictuale greu controlabile între:

- elevi – elevi: sunt determinate de :

□ atmosfera competitivă (elevii sunt obișnuiți să lucreze individual, le lipsește deprinderea de a lucra în echipă, încrederea în ceilalți, dacă nu obțin triumful asupra celorlalți își pierd stima de sine),

□ atmosfera de intoleranță (lipsește sprijinul între colegi, apar resentimente față de capacitățile și realizările celorlalți, neîncrederea, lipsa prieteniei, singurătatea și izolarea),

□ comunicare slabă (elevii nu știu să asculte și să comunice, să-și exprime nevoile și dorințele, nu înțeleg sau înțeleg greșit intențiile, sentimentele, nevoile și acțiunile celorlalți),

□ exprimarea nepotrivită a emoțiilor (elevii nu știu să-și exprime supărarea sau nemulțumirea într-un mod neagresiv, își suprimă emoțiile),

□ absența priceperilor de rezolvarea conflictelor (sunt utilizate modalități violente mai degrabă decât modalități creative),

□ utilizarea greșită a puterii de către profesor (profesorul utilizează reguli inflexibile, autoritate exacerbată, atmosfera de teamă și neînțelegere).

Acest tip de conflict poate fi aplanat prin cooperare elev-elev, elev-clasa, elev-profesor, comunicare, toleranță, expresie emoțională pozitivă.

- profesori-elevi: sunt cele care generează cele mai multe stări tensioanle, care pot evolua în situație de criză, pot fi grupate în următoarele categorii:

1. Situații conflictuale rezultate din situația de predare

- Redusa diversificare a metodelor de activizare, pentru a stimula participarea diferențiată a elevilor, a le sădi încredere;
 - Abuzul de muncă frontală, care blochează afirmarea unor elevi;
 - Stimularea inegală practică în activitate;
 - Persistența în didacticism, tutelă, control excesiv;
 - Supraîncărcarea cu sarcini nediferențiate, corelată cu evaluarea incorectă a celor anterioare;
 - Nevalorificarea preocupărilor elevilor de studiu independent, de afirmare a creativității, de completare prin activități extrașcolare;
 - Acordarea în continuare a priorității informativului, cu neglijarea aspectelor formării- dezvoltării elevilor;
 - Neantrenarea elevilor în managementul activității: în organizare, în luarea deciziilor curente, în coordonare, în evaluare, în reglare;
2. Situații conflictuale rezultate din situația de evaluare
- Evaluarea subiectivă și a cunoștințelor, și a comportamentului afectiv- atitudinal
 - Afirmarea subiectivă a exigenței;
 - Neacceptarea exprimării unor opinii opuse sau modificate ale elevilor;
3. Situații conflictuale rezultate din stilul de comunicare cu elevii/ părinții
- Recurgerea la argumentul autorității în rezolvarea unor probleme;
 - Nestăpânirea propriilor nemulțumiri cauzate extern, dar prelungite în clasă;
 - Redusa utilizare a variatelor forme și rețele de comunicare, cu toți elevii;
 - Slaba comunicare cu părinții pentru cunoașterea evoluției elevilor și stabilirea unui parteneriat în soluționarea tensiunilor ivite
4. Situații conflictuale rezultate din cunoașterea neadecvată a situației elevilor
- Cunoașterea empirică a elevilor, a particularităților, a așteptărilor, a experienței sociale anterioare, a puterii de integrare;
 - Nerezolvarea unor stări mai vechi, pe fondul cărora se acumulează noi „dovezi”;
 - Slaba atenție acordată cauzelor unor comportamente care precedă sau ilustrează o tensiune psihică;
 - Oferirea unor slabe puncte de sprijin în rezolvarea , depășirea situațiilor critice;
 - Aplicarea rutinieră, șablon, a unor măsuri asemănătoare la toți elevii;
 - Relativa continuitate și consecvență în formare, educație, mai ales în cazul unor elevi;
 - Neînțelegerea cauzelor insucceselor afirmate progresiv la elevi;
 - Nesesizarea unor cauze ce țin de starea biofizică, fiziologică a elevilor sau de

condițiile de mediu familial, social, cultural;

- Necunoașterea motivelor variate ale afirmării participării elevilor în activitate;

- Neadaptarea la evoluția dezvoltării elevilor, la particularitățile de vârstă (mai ales în perioada crizei de pubertate, a adolescenței);

- Redusa formare a deprinderilor de cunoaștere reciprocă, de muncă în grup, de cooperare, de acceptare reciprocă;

Conflictele profesor-elev pot fi evitate:

□ printr-o comunicare eficientă completă,

□ prin luarea deciziilor în mod democratic,

□ prin deprinderea elevilor de a-si exprima emoțiile în mod constructiv.

Trebuie să se țină seama de interesele, dorințele, trebuințele elevilor în stabilirea regulilor, sancțiunilor și să nu se

manifeste autoritarism din partea cadrelor didactice.

- profesori-părinți:

Principalele cauze ale acestor conflicte sunt :

□ Comunicarea defectuoasă datorită neînțelegerilor sau numărului mic de contacte pe parcursul unui an școlar ;

□ Conflictul de valori și lupta pentru putere: părinții au prejudecăți bazate pe experiențele lor anterioare sau nu le este clar care este rolul lor-profesorilor în viața copiilor .conflicte care pot împieta incommensurabil coeziunea organizației clasei și a echilibrului atitudinal al cadrului didactic; denigrări; mitui.

Soluționarea acestui tip de conflict se poate realiza prin:

□ informarea periodica a părinților în legătura cu realizarea obiectivelor educaționale, cu performanțele școlare ale copilului,

□ contacte mai dese în care li se solicita părinților sugestii și opinii,

□ comunicare completă, clară, pe înțelesul părinților a unor aspecte referitoare la procesul educațional.

- inter-clase: prin exacerbarea stărilor de emulație în diverse împrejurări, prin conflicte deschise între membri marcanți ai celor două colective, toate însă cu proiecții ample în planul relațiilor ori a stabilității organizației clasei și identificabile prin scăderea eficienței activităților educaționale (Iucu, 1999, pp.95-96).Printre cauzele frecvente ale conflictului se numără: rivalitatea pentru obținerea puterii sau a unor avantaje, interese majore sau meschine disjuncte, vanitatea, prostia sau iraționalitatea, invidia, complexe de superioritate sau inferioritate, ostilitatea, diferențele mari de percepție a unor date, fenomene, etc.

În școală, participă la diverse □ prin manifestarea principala preocupare este concursuri școlare, obținerea cooperării și toleranței față de cea de prevenție a gradului didactic I sau II etc.). de idei diferite.

conflictelor, de utilizare a Nu lipsesc însă nici cauze Mai mult decât în unor strategii care să cum sunt: existența unor alte organizații, în cele contrângă elevul în a convingeri și opinii diferite, a școlare, este prezent și ceea manifesta unor valori diferite, ce Florin Druță atitudinii/comportamente deosebirile în plan numește „conflict neconforme. În practica temperamental și cultural . motivațional”, înțeles de școlară cele mai dese cauze Foarte delicate sunt acesta ca un ansamblu ale situațiilor tensionale sunt conflictele unor profesori cu contradictoriu de motivații regăsite la nivelul procesului conducerea școlii în general care „ provoacă adeseori managerial și educațional, la sau cu directorul școlii în caracterul ezitant, anormal, nivelul normelor pedagogice, special. Pentru evitarea bizar, incoerent al pe care unii actori sau alții le si/sau rezolvarea rapidă a conduitei”. Un exemplu, la încălcă. unor astfel de conflicte, este îndemână, ar putea fi conflictul între cerințele -conflictele dintre profesori bine ca fiecare parte să reformei învățământului și Conflictele dintre profesori adopte un comportament conservatorismul sunt determinate, mai ales, proactiv, prin care se caută personalului didactic, prea de lupta pentru obținerea îmbunătățirea relațiilor puțin avizat și motivat pentru unor avantaje (obținerea interpersonale dar și a celor a putea accepta cu ușurință gradației sau salariului de organizationale. un nou mod de gândire și de merit, de exemplu), lupta Conflictele între acțiune practică . pentru obținerea unor funcții profesori pot fi personale sau Este bine să de conducere (șef de profesionale și pot fi abordăm pozitiv conflictele. metodică, membru în □ prin contacte cât mai Dispunem de opțiuni consiliul de administrație, dese cu managerii instituției strategice precum : evitare- director adjunct, director, implicare, escaladare- inspector) sau pentru minimalizare, implicare afirmare (obținerea de intelectuală-implicare premii de către elevii lor care unor activități reușite, emoționale, exprimare

deschisă a opiniilor și o caracteristică esențială a sentimentelor-ascunderea existenței umane de-a lungul opiniilor și sentimentelor. istoriei. Acceptate sau Evitarea sau neglijarea negate, încurajate sau conflictului cu speranța că se blamate, situațiile va rezolva de la sine va duce, conflictuale reprezintă în cele din urmă, la elemente omniprezente în acutizarea lui, afectând astfel, viața noastră, generatoare eficacitatea organizațională, de situații negative, dar și de pierzându-și orice potențial progres.

inovativ. De modul în care vor fi rezolvate conflictele va Bibliografie: depinde buna funcționare și dezvoltare optimă a fiecărei instituții școlare. Abilitățile necesare pentru soluționarea constructivă a conflictelor au în vedere condiții și premise psihosociale ale unei medieri, negocieri favorabile între părți.

Managementul conflictului la nivelul organizației școlare reprezintă zonă operațională de intersecție a cercetării pedagogice cu teoriile conducerii și cu psihologia socială și organizațională. Am interpretat conflictul ca fenomen social multidimensional, un factor de transformare și schimbare,

Bibliografie:

- 1.Cornelius, H. & Faire, S. (1989). Știința rezolvării conflictelor, București, Știința și Tehnica,
- 2.Stoica-Constantin, Ana, 2004, Conflictul interpersonal, Ed. Polirom, Iași
- 3.Stoica-Constantin, Ana, Neculau, A. (coord.), 1998, *Psihosociologia rezolvării conflictului*, Editura Polirom, Iași.
- 4.http://www.ccdtulcea.ro/Revista/Revista_nr.2_iunie_2012/9.managementul_conflictului.pdf
- 5.Joița, Elena, (2000), Managementul educațional, Editura Polirom, Iași

DESPRE STAREA DE ANXIETATE ȘI DEPRESIE LA SPORTIVII DE PERFORMANȚĂ

Prof. Kt. Țoc Ovidiu
Palatul Copiilor Piatra-Neamț, L.P.S.-C.S.S. Piatra-Neamț
Județul Neamț

Datele statistice arată că aproximativ 35% dintre sportivii de elită suferă de stres, epuizare, anxietate, depresie, tulburări de alimentație. Se pare că unii sportivi au boli mintale și tulburări emoționale. Mulți sportivi au prosperat în ceea ce privește starea fizică, dar nu au abordat antrenamentul și din punct de vedere mental cu același entuziasm, decât mult mai târziu, când și-au dat seama că este important să devină și atleți echilibrați. Asta înseamnă că ei au crezut că se pot descurca singuri, că își pot construi o mentalitate forte, că pot să-și suprimă emoțiile, să devină puternici și invincibili. Ei și-au dat seama însă că au ignorat sănătatea mintală, iar asta nu i-a ajutat în performanță, ci i-a făcut că

se confrunte cu anumite probleme, de care nu este scutit nimeni dacă face aceeași greșeală. În ziua de azi, sănătatea bună a devenit mai importantă ca niciodată. Sportul aduce beneficii pentru sănătatea fizică dar și pentru cea mintală, însă nu trebuie exagerat. Medicii spun că exercițiile fizice ajută în tratamentul depresiei, datorită producției de endorfine.

La sportivii de elită sau care sunt pasionați de competiții apar anumite riscuri intense, solicitări psihologice și fizice pentru a-și atinge obiectivele. Se pare că factorii de stres la ei sunt mari și asta include și faze intense de eșec, accidentări de lungă durată sau anumite traume care pot duce la sfârșitul unei cariere.

Potrivit experților, sănătatea fizică nu poate fi separată de sănătatea mintală. Anumite studii arată că la sportivii de competiție pot să apară boli mintale, cum este depresia și anxietatea. Din cauza asta, 19% dintre sportivii activi ajung să consume în exces alcool, iar asta le poate afecta sănătatea. De asemenea, la 25% dintre ei apar tulburări de alimentație, mai ales în anumite sporturi, cum sunt săriturile cu schiurile sau gimnastică ritmică.

David Popovici, Robert Glință, Adam Peaty, Michael Phelps, Regan Smith, Kyle Chalmers, Caeleb Dressel sunt doar câteva nume din înotul mondial care au vorbit despre cât de importantă este sănătatea mintală în sportul pe care îl practică.

Nu există un pattern, însă căderile pot apărea oricând, iar urmările sunt grave, pentru unii însemnând tratament de specialitate toată viața. „La nivel de performanță, viața de sportiv înseamnă adesea să faci numeroase sacrificii în vederea îmbunătățirii performanței. În acest sens, mulți sportivi de top suportă regimuri de antrenament riguroase și intense, urmează diete stricte pentru a maximiza energia și performanța”, se arată în cartea „Psihologia sportului și a exercițiului fizic”.

Un alt lucru subliniat în același volum este: „Se așteaptă ca sportivii care fac performanță să fie modele de urmat și se confruntă adesea cu un control mediatic intens asupra vieții lor profesionale și personale. Într-adevăr, sportivii se întâlnesc cu o varietate de factori de stres legați de activitatea pe care o practică, unii care includ

suprasolicitarea, accidentările, dificultățile de performanță, perioadele de tranziție în carieră și așteptările ridicate ale altora. Ca urmare, sportivii de elită sunt vulnerabili la experimentarea rezultatelor psihologice negative, cum ar fi epuizarea, anxietatea și depresia”.

După Jocurile Olimpice de la Paris, într-un interviu, David Popovici a atras atenția și el asupra acestui aspect important al sportului care se numește sănătate mintală. „Trebuie să ai grijă de sănătatea mintală. De fiecare dată când simți că ai nevoie de o pauză, trebuie să îți iei o mică pauză. N-o să pierzi nimic dacă îți iei o pauză când ai nevoie de ea”, a spus campionul olimpic la 200 metri liber, care urmează să reia antrenamentele în această lună.

Organizația Mondială a Sănătății descrie sănătatea mintală ca fiind: „O stare de

bine în care fiecare persoană își realizează propriul potențial, poate face față tensiunilor normale ale vieții, poate lucra cu folos și productiv și este capabilă să contribuie la rândul ei la dezvoltarea comunității din care face parte”.

De multe ori, sportul și anxietatea de performanță sunt foarte dificil de separat. O mare parte dintre participanții la un eveniment sportiv, simt în timpul desfășurării acestuia „că nu mai au aer” sau că starea de nervozitate le afectează performanțele atletice. Mulți sportivi devin “supramotivați” în timpul competiției, atunci când „avalanșa” de adrenalină este interpretată ca anxietate, iar gândurile negative încep să pună stăpânire pe gândire, acest fenomen putând avea efecte devastatoare asupra capacității de a performa. Înainte de a învăța cum să gestionezi simptomele specifice anxietății în timpul

concursurilor, este important să se înțeleagă relația dintre anxietate și performanța sportivă.

Cum se poate raporta psihologia sportului la tulburarea de anxietate socială ? Persoanele care suferă de anxietate socială se tem de situațiile sociale și de performanță. Cea mai comună frică este „exprimarea” în public, verbală sau comportamentală.

Anxietatea poate fi provocată și de alte tipuri de activități, cum ar fi evenimentele muzicale și sportive. Psihologi din domeniul sportului lucrează cu sportivii abordând procesul de pregătire psihologică adecvată pentru concurs și pentru a-i ajuta să depășească anxietatea cu privire la performanțele din timpul competițiilor. În forma sa extremă, acest tip de anxietate ar putea fi diagnosticată ca fiind fobie socială.

Care este relația dintre anxietate și de performanța sportivă? Anxietatea de dinainte și din timpul competiției sportive poate afecta performanța unui atlet. Mișcarea coordonată specifică unui sportiv, cerută pe parcursul unui eveniment sportiv, devine tot mai dificilă atunci când organismul este într-o stare tensionată. Un anumit nivel de activare fizică este util și ne pregătește pentru concurs, însă când simptomele fizice de anxietate sunt prea intense, ele pot afecta serios abilitatea de a concura într-o anumită probă sau întrecere. Pe de altă parte, un nivel optim al „îngrijorării” (sau mobilizării optime) cu privire la modul în care veți performa în concurs poate fi benefic, însă simptomele cognitive severe de anxietate, cum ar fi tiparele de gândire negativă și așteptările nerealiste cu privire la eșec, pot funcționa ca o auto-profeție. În cazul în care

există o diferență mare între modul în care evoluați în timpul antrenamentelor și modul în care evoluați în timpul competițiilor, e foarte posibil ca anxietatea să vă afecteze performanța.

Cum poate fi influențată anxietatea în performanța sportivă? Anumite tipuri de sportivi sunt mai predispuși la experimentarea efectelor anxietății asupra performanței. Sportivi amatori au mai multe șanse decât profesioniști experimentați să trăiască stări de anxietate, stare care interferează cu capacitatea lor de a evolua în competiție – acest lucru are sens datorită lipsei de experiență competițională a amatorilor, cât și lipsei de experiență în gestionarea dispoziției afective în timpul concursurilor.

S-a constatat că sportivii care practică sporturi individuale trăiesc stări de anxietate într-o măsură mai mare decât cei care practică

sporturi de echipă. Simplul fapt de a face parte dintr-o echipă ameliorează o parte din presiunea trăită de către cei care concurează în mod individual.

De asemenea, există dovezi experimentale care au demonstrat că în sporturile de echipă, când o echipă joacă pe terenul adversarei (competițiile „în deplasare”) nivelul de anxietate tinde să fie mai mare decât atunci când jocul se desfășoară „acasă”, pe teren propriu. În acest caz, sprijinul crescut al suporterilor, precum și familiarizarea mai bună cu locul de desfășurare al competiției au un rol în influențarea nivelului de anxietate în timpul competiției.

De ce unii sportivi progresează în condiții de presiune, iar alții eșuează? Cum este posibil faptul că sportivii de elită sunt capabili în mod constant să se ridice la nivelul provocărilor atunci când se confruntă cu

concurența foarte strânsă? Cercetările arată că încrederea în sine joacă un rol important în privința modului în care acești sportivi de elită răspund la simptomele specifice anxietății în timpul întrecerilor sportive. Persoanele încrezătoare în abilitățile lor sunt mult mai susceptibile de a avea reacții pozitive în condiții de tensiune și anxietate și, de asemenea, de a progresa în condițiile provocărilor concurenților. Deseori, sportivii de elită sunt foarte concentrați asupra comportamentului lor, iar tensiunea resimțită este interpretată ca fiind simplă emoție, mai degrabă decât ca anxietate.

În general, încrederea în sine tinde să fie mai mare atunci când sportivul crede în abilitățile sale și consideră că este pregătit în mod corespunzător pentru un concurs. Îngrijorările și încrederea sunt două

aspecte aflate la capetele opuse ale unui continuum – atunci când încrederea în sine este puternică, va tinde să elimine grijile din sfera atenției.

Cum se poate gestiona anxietatea cu privire la performanța sportivă? În sport se pot utiliza o serie de strategii pentru gestionarea anxietății legată de performanța sportivă, cum ar fi:

- controlul respirației,
- vizualizarea imaginativă,
- relaxarea musculară progresivă,
- tehnici de restructurare cognitivă și control al gândurilor dezadaptative.

În cazul în care considerați că simptomele de anxietate sunt severe și nu se îmbunătățesc prin utilizarea strategiilor de tip „self-help”, se recomandă planificarea unei vizite la psiholog. Este posibil ca manifestările anxioase mai complicate să necesite intervenții avizate. Pentru că fiecare individ este

unic în felul lui, programul de intervenție pentru anxietate de performanță sau a problemelor legate de stresul competițional poate fi adaptat fiecărui sportiv în parte, astfel încât să se potrivească resurselor personale și ritmului de viață al persoanei care apelează la acest tip de intervenție.

Până la urmă, secretul succesului unei intervenții (indiferent de abordarea teoretică a practicianului) nu ține de severitatea simptomului, de timpul care a trecut de la debutul problemelor sau de vârstă, ci mai degrabă de motivația sportivului de a se schimba. Și cu cât se implică mai mult în acest program, cu atât va obține rezultate mai bune.

Bibliografie:

1. Ceobanu, Ciprian, *Elemente de psihologie a educației fizice și sportului*, editura Universității "Al. I. Cuza" Iași, 2002
2. Crăciun, M., *Psihologia sportului*, editura Risoprint, Cluj-Napoca, 2008
3. Dragnea, Constantin Adrian – *Elemente de psihosociologie a grupurilor sportive*, editura CD Press, București 2006
4. Popovici, Ileana Monica – *Elemente de psihopedagogie cu aplicații în educație fizică și sport*, editura Universității "Al. I. Cuza" Iași, 2015
5. Stoica, Marin – *Pedagogie școlară* – editura Gheorghe Cîrțu Alexandru, Craiova 1995
6. Șoitu L., Cherciu R.D., *Strategii educaționale centrate pe elev*, Alpha MDN, București, 2006
7. <https://www.gsp.ro/sporturi/altele/de-ce-cad-in-depresii-crunte-inotatorii-759649.html>
8. <https://www.prosport.ro/advertorial/cum-reusesc-sportivii-sa-depaseasca-stresul-si-problemele-de-sanatate-mintala-19759417?uord=JRzznl-gtXNnmm5iUS0mIVNSSHcS>
9. <http://mail.revistamedicalmark.ro/articole/Sportul-si-anxietatea-de-performanta>

EDUCAȚIA PENTRU DIVERSITATE ȘI ABORDAREA INDIVIDUALIZATĂ

**Profesor pentru educație timpurie, Corbu Maria Magdalena
Colegiul Tehnologic „Spiru Haret” Piatra-Neamț**

Atunci când utilizăm termenul diversitate, am putea caracteriza o realitate prezentă în instituțiile de învățământ. Copii veseli sau mai triști, care învață bine sau au un eșec școlar, liniștiți sau alergând prin sala de grupă— reprezintă doar câteva aspecte pe care le observăm într-o instituție de învățământ. Cum să procedăm, astfel încât, toți acești copii să poată beneficia de egalitate de șanse și să-și dezvolte la maxim potențialul psihoindividual?

Prin urmare, s-ar spune că deși ne naștem diferiți și poate pregătiți pentru a accepta diversitatea, există în structura noastră interioară un "ceva" care ne face să fim adesea mai receptivi la stereotipuri decât

la toleranță și la libertatea de afirmare a celuilalt. Diversitatea și spiritul ei devin astfel o provocare a procesului educativ, iar educația pentru diversitate începe în familie, odată cu cei șapte ani de acasă. Cum ne educăm copiii să fie toleranți, prietenoși și să accepte diversitatea? Este o întrebare cu răspunsuri complexe, dar care pleacă de la unul comun — prin exemplul personal. Aparent nevinovatele replici de genul, „băieții nu plâng", "nu poți, pentru că ești fată" sau „dacă nu ești cuminte vine și te fură țiganul", fac din copiii noștri un soi de indivizi intoleranți, desi noi, părinții și educatorii conștientizăm adesea prea târziu acest lucru. Uneori, chiar și în cazurile de intoleranță dusă

la extrem, constatăm că părerile sunt împărțite și că omul nu mai este, prin definiție, o ființă pregătită să accepte diversitatea în ciuda faptului evident că ea există, cu sau fără acceptarea noastră.

Idealul educațional constă în dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane, în formarea personalității autonome și în asumarea unui sistem de valori care sunt necesare pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial, pentru participarea cetățenească activă în societate, pentru incluziune socială și pentru angajare pe piața muncii. Ce metode să utilizezi astfel încât să te apropii de ceea

ce numim „idealul educațional”?

Abordarea individualizată și diferențiată este un răspuns atunci când ne referim la desfășurarea activităților din cadrul grădiniței. Învățarea diferențiată presupune adaptarea procesului instructiv-educativ la potențialul individual, la ritmul și stilul de învățare al copilului, la interesele și abilitățile fiecăruia. Particularitățile de vârstă și individuale ale preșcolarilor au importante, bogate și trainice temeiuri psihopedagogice.

Educatoarea care ține cont de aceste aspecte și este preocupată să trateze diferențiat copiii, reușește să individualizeze activitatea instructiv-educativă din grupa sa.

Activitatea educatoarei devine și mai provocatoare atunci când dorește să formeze deprinderi sociale în rândul copiilor și mai cu seamă când are în grupă

copii diferiți, unii cu potențial în limitele normalității, alții înalt abilitați și alții cu cerințe educaționale speciale, suplimentare.

Educația integrată va permite copiilor cu CES să trăiască alături de ceilalți copii, să desfășoare activități comune, să își facă prieteni, dobândind abilități în vederea adaptării, integrării și devenirii lor ca și ceilalți.

În scopul formării deprinderilor sociale la copiii cu cerințe educative special, care nu au prieteni, noi, educatoarele putem folosi cu maximă eficiență în activitatea educativă, strategii de învățare prin cooperare. Activitățile bazate pe învățarea prin cooperare permit evaluarea frecventă a performanței fiecărui copil, care trebuie să ofere un răspuns în nume personal sau în numele grupului; copiii se ajută unii pe alții, se încurajează, își împărtășiesc ideile, explică celorlalți, discută ceea ce știu, învață

unii de la alții, realizează că au nevoie unii de alții pentru a duce la bun sfârșit o sarcină a grupului.

Rolul terapeutic al activităților extracurriculare constă în faptul că prin ele se poate realiza mai ușor socializarea copiilor cu CES. În funcție de specificul lor, aceste activități dezvoltă la copii priceperi, deprinderi și abilități cognitive și comportamentale, mult mai solide, pentru că, desfășurându-se în afara cadrului tradițional al sălii de grupă, ele permit contactul direct cu realitatea socială.

De exemplu, Bandura arată că pentru un copil care se teme de animale, atunci când privește doi colegi care se joacă cu un câine, poate fi un moment de depășire a propriei temeri. Întărirea și modelarea sunt aplicate pentru formarea deprinderilor sociale la copiii care nu au prieteni, tocmai pentru că le lipsește acel comportament social afectiv.

Prietenia este o relație afectivă și de cooperare între ființe umane, care se caracterizează prin sentiment de simpatie, respect, afinitate reciprocă, presupune o atitudine de bunăvoință reciprocă, suport reciproc la nevoie sau în criză de loialitate, bunăcredință și altruism. Relația de prietenie se bazează pe încrederea reciprocă.

Copilul diferit se adaptează greu la relațiile interpersonale, de aceea părinții trebuie să joace rolul de tampon, de mediator între copil și persoanele străine. Uneori părinții pot dramatiza excesiv reacțiile inadecvate venite din partea unei persoane străine, identificând o falsă rea intenție într-un gest oricât de neutru. În alte situații, ei neagă tot ceea ce este legat de deficiența propriului copil, insistă pe răutatea și ipocrizia persoanelor din anturaj, cultivând la copil convingerea că lumea în

care trăiește este rea. Pe de altă parte, unii părinți refuză să țină cont de dificultățile sociale determinate de deficiență. În acest fel, ei îi împiedică pe copii să înțeleagă și să accepte toate aspectele legate de propria deficiență.

În continuare vom prezenta o altă provocare de care avem parte noi, educatoarele și anume evitarea stereotipurilor de gen la preșcolari. Măiestria didactică și maturitatea profesională ne determină să alegem diverse metode de abordare și strategii ludice în această direcție.

Dimensiunea de gen în educație la vârsta preșcolară constituie un proces investigativ care este la începuturi. Studiile întreprinse până în prezent au confirmat ipoteza conform căreia imaginea de sine a copilului, în raport cu genul, se formează încă de la vârste timpurii, iar structurarea trăsăturilor de

gen urmează linia stereotipizării: băieții-puternici, curajoși, cu inițiativă, de la care se așteaptă să ocrotească, iar fetele- atente la nevoile băieților, sensibile, grijulii, cu manifestări artistice.

Trebuie specificată distincția între sex și gen astfel:

- sexul este un element biologic care duce la împărțirea ființelor umane în femei și bărbați, respectiv în persoane de sex femeiesc și persoane de sex bărbătesc;
- genul reprezintă diferențele sociale între femei și bărbați care au fost învățate, sunt modificabile în timp și sunt diferite în interiorul culturilor și între culturi.

În grădiniță, copiii desfășoară activități singuri, în perechi, ori în grup. Studiile de gen surprind preferința fetelor de a se juca în perechi, în timp ce băieții se organizează în grupuri lărgite de joc. Odată cu grădinița, cercul de prieteni al copilului se lărgeste

considerabil. Vorbe precum „Prietenul la nevoie se cunoaște!” sau „Spune-mi cu cine te împrietenești ca să-ti spun cine ești!” sunt, cu siguranța cunoscute și sunt verificate și confirmate de generații întregi. Când copilul ajunge să cunoască alți copii, când începe să „iasă în lume” și să „socializeze”, el devine independent. Va ajunge chiar la o vârstă la care prietenii și păreriile lor vor conta enorm. Dar până atunci mai este mult și depinde de familie, de educația pe care o primește de la aceasta precum și cea oferita de mediul educațional, de valorile care le sunt insuflate, ca el să știe să-și aleagă în mod corect prieteni. La început, copilul se alătură instinctiv celor de vârsta lui, din nevoia naturală de a fi între indivizi asemănători lui. Treptat, va selecta după criterii simple: ”George se trănțește în nisip ca mine, cu Alex mă joc de-a Poliția.” Treptat, motivația devine mai

nuanțată: ”nu mai vreau cu George, pentru ca el vrea mereu să conducă joaca, îl prefer pe Alex pentru ca nu mă părăsește când am nevoie de el, iar Georgiana este bună și- mi da păpușa ei” etc. Astfel, uneori fetele și băieții ajung să își dezvolte doar acele abilități emoționale care sunt conforme cu normele de gen acceptate de către un grup. Comportamentul social al copiilor este puternic influențat de convingerile părinților privind rolurile de gen. Dacă feminitatea și masculinitatea se învață, atunci ar trebui ca mesajul către copil să fie relativ coerent, adică părinții și educatorii să considere că înțelesul lor se definește în același mod și acționează în aceeași direcție. Deci, nu se dorește înlocuirea patriarhatului cu matriarhatul, ci parteneriatul. Nu se susține egalitatea de gen (toți aceleași valori și roluri în mod egal), ci echitatea de

gen care presupune acceptarea participării specifice a femeilor și bărbaților atât la viața privată, cât și la cea publică.

Accentul pus pe formarea personalității, pe respectarea particularităților individuale și pe tratarea diferențiată constituie o prioritate a sistemului actual de învățământ, care promovează implicit respectarea particularităților de gen. Problematika diferențelor de gen apare din ce în ce mai frecvent când abordăm dezvoltarea adecvată a copiilor, ea având un rol decisiv în modul în care se formează abilitățile emoționale ale acestora. Educația, în funcție de nevoile de dezvoltare specifice genului se realizează de către părinți și educatori încă de la începutul formării identității de gen, în jurul vârstei de 2-3 ani, când copilul realizează că sunt două categorii: băieți

și fete, iar ei aparțin uneia dintre ele.

Dezvoltarea identității de gen este puternic influențată de rolurile de gen existente într-o societate. Copiii învață de foarte mici ce înseamnă să fii băiat sau fată în societatea noastră, ei fiind expuși la mulți factori care le influențează atitudinile și comportamentele cu privire la rolurile de gen. Toate acestea contrazic stereotipurile de gen, astfel încât, băieții pot să ajute la gătit, să coase hainele păpușii, iar fetele pot să proiecteze și să construiască din cuburile de plastic un bloc turn care depășește înălțimea lor, pot mânui unelte din trusa mecanicului sau pot să repare mobila păpușii. Pentru evitarea formării stereotipurilor de gen, propunem câteva strategii pe care noi, dascălii, le putem aplica cu succes în activitățile zilnice.

- stimularea jocului în grup al fetelor, pentru că încurajează cooperarea și jocul în perechi al băieților pentru a încuraja comunicarea;

- planificarea unor teme de joc pentru ambele genuri și atunci implicăm și fetele și băieții deopotrivă, pentru că uneori și băieții își doresc să îmbrace rochiile de prințese, să se joace alături de fete, pe când acestea vor să fie zmei, prinți, să facă fapte eroice;

- recompensarea verbal, lauda, în egală măsură și pentru fete și pentru băieți, pentru întărirea comportamentelor, dar și sancțiunea în aceeași măsură;

- încurajarea fetelor să accepte rolul de lider în jocurile cu grupe mixte, să rezolve problemele care apar în timpul jocului;

- să ne asigurăm că toate centrele sunt dotate cu materiale și imagini care trezesc atât interesul fetelor cât și al băieților;

- echilibrarea în formarea grupelor, în măsura în care este posibil, numărul fetelor să fie egal cu cel al băieților;

- să nu se refuze și să nu se ignore, copiii care își doresc la serbări roluri ce nu sunt specifice în mod tradițional genului;

- grupa să fie dotată cu jucării care nu sunt specifice în mod tradițional genului și să se asiste copilul în explorarea și descoperirea lor;

- să se favorizeze implicarea fetelor în jocuri care dezvoltă nu numai abilitățile verbale, ci și abilitățile cognitive și motorii. În același timp, să se favorizeze implicarea băieților în jocuri care dezvoltă colaborarea, de tip: "De-a familia".

Stereotipul masculin încurajează un nivel ridicat de activare, jocuri fizice, dominare, iar stereotipul feminin se referă la preocupare față de ceilalți și pasivitate, iar într-o societate plină de roluri, copiii încearcă

să le adopte pentru a se adapta la viața socială, deși ele nu sunt neapărat cele mai potrivite, de cele mai multe ori luând forma unor convingeri nesănătoase de gen, denumite și stereotipuri.

Bibliografie:

1. „Despre dezvoltarea abilităților emoționale și sociale ale copiilor, fete și băieți cu vârsta până în 7 ani”, Ghid pentru cadrele didactice din Învățământul preșcolar, UNICEF, 2007;
2. „Noi repere ale educației timpurii în grădiniță”, M.E.C.T.
3. Cucoș, C. „Pedagogie” Editura Polirom, Iași 1996;
4. Pânișoară, I. O. „Comunicarea eficientă”, Editura Polirom, Iași, 2004;
5. Stănculescu, E. „Despre educație”, Editura Cartea Universitară, București, 2004;
6. Ionescu, M. și Radu. I. „Didactica modernă”, Editura Dacia, Cluj Napoca, 2002;

7. Anghel, P. „Stiluri și metode de comunicare”, Editura Aramis, București, 2003;

8. Gherguț, A. Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație, Editura Polirom, Iași, 2006;

9. Popovici, D. Învățământul integrat sau incluziv, Editura Corint, București, 1998;

PREGĂTIREA COPILULUI PENTRU ȘCOALĂ

**Profesor pentru educație timpurie Panainte Iulia
Colegiul Tehnologic „Spiru Haret” Piatra Neamț**

Ce este un copil și ce înseamnă copilăria?

Un act educativ competent nu se poate realiza dacă nu înțelegem că fiecare copil este o ființă unică, cu potențe – unele în stări latente – așteptând să fie descoperite și puse în valoare. Copilul nu este un adult în miniatură. El are propriul său stil de a gândi și de a acționa, propriul său stil de a simți. El este un embrion spiritual. El este un tezaur de resurse, care prin sprijin, îndrumare își va putea pune în valoare personalitatea dezvoltând conduite agreeate de societate, dând dovadă de fantezie și inițiativă. Educația nu vine să-l încorseteze în reguli, ci îi oferă puncte de sprijin, repere. Regulile nu se

pot impune arbitrar. Ele trebuie argumentate.

Chiar marele filosof I. Kant spunea că atunci când omul a fost lăsat în prima copilărie să-și satisfacă toate dorințele și nu au fost împotriviri, el păstrează de-a lungul vieții o oarecare doză de sălbăticie. Pentru a putea să se manifeste liber, omul are nevoie de afectivitate și cultură, de coordonate spirituale ale comportamentului. O dată intrat în grădiniță, în colectivitate, copilul pătrunde în jocul social. Copilul învață să se respecte și să-i respecte și pe ceilalți. Învață că ceea ce pentru el părea să fie bun, poate fi rău prin prisma celorlalți. Grădinița îi oferă securitate, dar copilul pricepe că există reguli de conduită și convenții, care

sunt perfectibile, dar care trebuie respectate.

Adaptarea copilului preșcolar la regimul activității școlare

Astăzi, în epoca calculatoarelor, a schimbărilor rapide la nivelul tuturor segmentelor, copilul trebuie educat să anticipeze schimbarea, să o dorească, să se pregătească pentru schimbare. Copilul trebuie să-și însușească acele instrumente intelectuale necesare schimbărilor rapide, o atitudine pozitivă față de schimbare. Fenomenul integrării copilului în activitatea școlară este un fenomen complex, în analiza căruia trebuie să se țină cont de: vârsta cronologică, maturitatea școlară,

conținutul instruirii în clasa pregătitoare.

Integrarea școlară a preșcolarului presupune deja integrarea într-un regim de muncă. Elementele de joc se estompează, munca fiind organizată, solicitând un efort susținut.

Evoluția intelectuală a copiilor preșcolari se realizează sub aspectul dezvoltării proceselor psihice de cunoaștere (gândirea, memoria, imaginația), al formării structurilor cognitive și comportamentelor necesare în activitatea de învățare: să audieze o expunere, să urmărească o explicație, să poarte o conversație etc. La baza acestor capacități stau cunoștințele dobândite și instrumentele de muncă intelectuală. Particularitățile psihice ale preșcolarului sunt evaluate nu după volumul informațional, ci după nivelul operațional.

În grădiniță, la grupele mijlocii și mari, rolul

preponderent în învățare îl au procesele senzoriale și acțiunile practice, la grupa mare intervenind situații și sarcini de învățare care solicită copilului de a găsi procese rezolutive generale, comune pentru o serie de sarcini concrete.

Bibliografie:

1. Chelcea A. (coord.), Psihoteste, Societatea Știință și Tehnică, București, 1994.
2. Chelcea, A. (coord), Psihoteste 2. Cunoașterea de sine și a celorlalți, Editura Știință și Tehnică, București, 1997.

EDUCAȚIA DIGITALĂ - EDUCAȚIA VIITORULUI

Prof. înv. primar Mihai Bălăoiu
Școala Gimnazială Domnească Târgu-Neamț

În era digitală, procesul de învățare, accesul la educație de tehnologia a devenit o transformând sălile de clasă calitate era adesea limitat de componentă indispensabilă a tradiționale în spații factori geografici sau vieții cotidiene, influențând interactive și dinamice. Prin economici. Astăzi, profund toate domeniile intermediul platformelor platformele online precum activității umane, inclusiv online, al aplicațiilor Coursera sau Khan educația. Transformările educative și al resurselor Academy oferă cursuri tehnologice din ultimele multimedia, elevii și studenții gratuite sau la costuri decenii au deschis noi au posibilitatea de a accesa accesibile, susținute de orizonturi în procesul de cunoștințe adaptate ritmului universități prestigioase din predare și învățare, oferind și nevoilor lor specifice. întreaga lume. Aceste acces la resurse variate, Acest tip de educație resurse permit oricui, metode inovatoare și transcende limitele spațiale indiferent de locație sau oportunități fără precedent. și temporale, facilitând condiții materiale, să se Educația digitală, ca rezultat învățarea continuă și instruiască și să se dezvolte al acestor schimbări, nu este autodidactă. Mai mult, profesional. Astfel, educația doar o alternativă la modelul tehnologia permite digitală devine o pârghie tradițional, ci o modalitate de personalizarea procesului pentru reducerea a redefine însăși esența educațional, oferind fiecărui inegalităților și pentru procesului educativ, individ posibilitatea de a crearea unor oportunități mai răspunzând provocărilor învăța într-un mod care să îi echitabile în societate. prezentului și nevoilor corespundă stilului și Cu toate acestea, adoptarea viitorului. capacităților proprii. pe scară largă a educației Educația digitală presupune Un aspect fundamental al digitale ridică și o serie de integrarea tehnologiilor educației digitale este provocări. Inegalitatea informaționale și a democratizarea accesului la digitală, definită prin accesul instrumentelor digitale în cunoaștere. În trecut, inegal la tehnologie și

internet, rămâne o problemă majoră, mai ales în comunitățile defavorizate. Lipsa infrastructurii adecvate, a dispozitivelor necesare sau a competențelor digitale împiedică o parte semnificativă a populației să beneficieze de avantajele acestui tip de educație. În plus, integrarea tehnologiei în procesul educativ necesită o pregătire temeinică a cadrelor didactice, care trebuie să fie capabile să utilizeze noile instrumente în mod eficient și creativ. Un alt risc asociat educației digitale este tendința de a subestima valoarea interacțiunii umane directe. Deși tehnologia poate facilita colaborarea virtuală și comunicarea globală, relațiile interumane dezvoltate în cadrul educației tradiționale rămân esențiale pentru formarea emoțională și socială a indivizilor. Educația nu înseamnă doar acumularea de cunoștințe, ci și dezvoltarea unor abilități

precum empatia, spiritul de echipă sau adaptabilitatea, care se formează adesea prin interacțiuni directe. În ciuda acestor provocări, potențialul educației digitale de a transforma sistemele de învățământ este incontestabil. Noile tehnologii, precum inteligența artificială, realitatea virtuală sau analiza big data, promit să revoluționeze modul în care învățăm, oferind experiențe educative personalizate și interactive. Învățarea prin simulări, jocuri educative sau laboratoare virtuale face procesul educativ mai captivant și mai eficient. În plus, dezvoltarea competențelor digitale devine indispensabilă într-o lume din ce în ce mai tehnologizată, pregătind indivizii pentru cerințele complexe ale pieței muncii. Educația digitală reprezintă, așadar, o direcție inevitabilă și necesară pentru viitor. Pentru a-și atinge însă potențialul maxim, aceasta

trebuie să fie însoțită de politici care să sprijine accesul echitabil la tehnologie, formarea cadrelor didactice și dezvoltarea unei infrastructuri adecvate. În același timp, este esențial să nu pierdem din vedere valoarea educației tradiționale, care rămâne un pilon al dezvoltării umane integrale. Printr-o abordare echilibrată, educația digitală poate deveni un instrument puternic pentru construirea unui viitor mai bun, mai echitabil și mai inovator.

ROLUL ȘI IMPORTANȚA INTELIGENȚELOR ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

prof. Boacă Rodica
Liceul Economic „Al. I. Cuza” Piatra-Neamț

„Învățarea este ca râul care curge mereu: mereu în mișcare și niciodată același.”
 (Proverb)

Problematica învățământului modern contemporan se diversifică pas cu pas și abordări novatoare se impun de la sine. Învățământul incluziv face parte din acest proces de reînnoire pedagogică. Eforturile conjugate ale școlilor aparținând diverselor culturi urmăresc același scop: cizelarea calității umane în raportul individ societate.

Interdisciplinaritatea reprezintă cheia de boltă în dialectica formării și structurării acestui demers educativ. Preluarea cu discernământ a unor instrumente digitale; schimbul de experiență

dintre factorii de decizie și actorilor educaționali; abordarea cu deschidere și pricepere a unor aspecte ce păreau inabordabile, vor face posibilă depășirea timidității începutului, sfârșind prin crearea unui climat optimist - incluziv și constructiv.

Școala românească, componentă esențială a efortului de dezvoltare a țării, trece printr-o reformă profundă pentru adaptarea ei la cerințele societății democratice. Conform tradiției, în activitatea didactică folosim des expresii ca „este un copil inteligent”, „este un copil foarte talentat la muzică” și suntem tentați să-i considerăm „inteligenți” pe cei care obțin rezultate superioare la disciplinele de învățământ cu caracter

științific, iar pe ceilalți să-i considerăm „talentați”.

Gardener propune o nouă viziune asupra inteligenței, concepție care trebuie integrată în curriculum școlar. Pe baza studiilor efectuate, Gardner distinge opt tipuri de inteligență: verbală / lingvistică; matematică / logică; muzicală; vizuală, naturistică, kinestezică, interpersonală, intrapersonală. El a identificat și un al nouălea tip de inteligență, cea existențială, nu a reușit să determine care zonă de pe scoarța cerebrală este responsabilă de activitatea acelui tip de inteligență, ea nu este recunoscută.

Dezvoltarea potențialului fiecărei ființe umane depinde de ceea ce învață și de cum învață cu inteligența sa

specifică. Pe parcursul vieții omul se confruntă cu variate situații de învățare, iar el va alege pe cea care se potrivește cel mai bine a realiza o învățare eficientă. Este important ca persoanele implicate în orice fel de învățare să poată și să vrea să devină participanși activi în procesul de instruire, făcând uz de situații de învățare care le asigură succesul deplin al activității. Acceptarea teoriei inteligențelor multiple a lui Gardner are câteva implicații pentru cadrele didactice în termenii instruirii în clasa de elevi. Pornind de la teoria inteligențelor impune ca profesorii să recunoască și să educe o gamă largă de talente și abilități. Ei trebuie să structureze prezentarea materialului într-un stil care să angajeze majoritatea tipurilor de inteligență. Pentru valorificarea tuturor categoriilor inteligenței în predarea conținutului

informațional trebuie să se țină seama de cinci cerințe de individualizare a învățământului:

*parcursul materialului într-un timp determinat, specific structurii psihice a elevului.

*elevului i se oferă posibilitatea să lucreze în anumite momente în condiții care îi convin personal, ceea ce impune modificarea organizării tradiționale a activității școlare.

*posibilitatea de a aborda un subiect într-o fază anumită, în funcție de cunoștințele acumulate anterior, cerința este eficientă la obiectele cu conținut liniar.

*posibilitatea introducerii unor unități de instruire în favoarea elevilor cu cunoștințe reduse sau a unora cu deprinderi bine consolidate.

*utilizarea mai multor mijloace de instruire astfel el poate să aleagă pe cel care i se potrivește la un moment dat.

Cadrele didactice trebuie să evalueze învățarea elevilor în moduri care să le ofere un punct de vedere adecvat asupra punctelor „forte,” și asupra punctelor „slabe,” ale elevilor. După cum elevii nu învață în același mod, tot așa ei nu pot fi evaluați în același mod și de aceea este important ca educatorii să creeze „profiluri de inteligență „pentru fiecare elev. Cunoașterea felului în care învață fiecare elev va permite profesorului să ia decizii corecte asupra modului de valoare a progreselor copiilor. Teoria inteligențelor oferă un număr mare de instrumente didactice a căror utilizare asigură centrarea demersului didactic pe elev. Tehnicile și materialele utilizate în procesul instructiv-educativ pot fi grupate în funcție de inteligență predominant. Conceptul de „creativitate,” a primit numeroase definiții din partea specialiștilor din diversele domenii de

activitate. Văzută prin prisma „zestre”, de attribute personale, creativitatea capătă sensul de „potențial creativ”, de sumă de însușiri și factori psihologici ai unor viitoare performanțe creatoare. Actul creator este însă un proces de elaborare prin invenție sau descoperire, cu ajutorul imaginației creatoare, a unor idei, teorii sau produse noi, originale, de valoare socială și aplicabile în diferite domenii de activitate. Un proces de învățare modern se cere astfel organizat încât să-i ajute pe elevi să prezinte cunoștințele într-o formă personală, să caute soluții originale, să grupeze și să ierarhizeze ideile. Acestea sunt de fapt dezideratele esențiale ale educării gândirii creatoare la elevi „, arată Al. Roșca. Alexandru Roșca arată că, dintre toate aceste aspecte ale gândirii divergente „, principala componentă a gândirii creatoare este flexibilitatea, prin care e înțelege modificarea rapidă a gândirii, iar când situația o cere, restructurarea ușoară a vechilor legături corticale în conformitate cu cerințele noii situații, pe bază de analiză și sinteză, realizarea ușoară a transferului în rezolvarea problemelor, „.

O condiție fundamentală a creativității este inteligența, ea fiind una dintre cele mai generale aptitudini umane și un atribut al tuturor proceselor cognitive, având particularități specifice: capacitatea de a surprinde repede și cu precizie trăsăturile definitorii ale unui obiect, de a sesiza ceea ce este esențial, general, repetabil din percepțiile anterioare, de a organiza și structura rapid și selectiv, de a combina și stabili relații între idei, imagini, lucruri sau fenomene la diverse niveluri de abstracție sau intuiție. Inteligența este însă o condiție necesară, dar nu și suficientă a creativității. Există și inteligențe sterile, newproductive. În realizarea actului de creație este necesară o fantezie bogată. Unele aptitudini speciale, implicația factorilor motivaționali (curiozitate, interes pentru cunoaștere), precum și anumite trăsături ale personalității. Într-un sens mai larg, creativitatea este considerată capacitatea gândirii umane de a găsi idei, metode, soluții noi, de a naște lucruri necunoscute anterior, care nu sunt noi pentru societate, dar la care s-a ajuns pe o cale independentă. Dialogul viu dintre profesor și elevi, folosirea unui mare număr de exerciții sub forma unor lecții destinate special formării priceperilor și deprinderilor, utilizarea problematizării, modelării și algoritmizării în diferite etape ale procesului învățării, solitând sistematic și progresiv elevul, contribuie la formarea unor calități

intelectuale

ca:operativitatea,ingeniozitate,flexibilitatea.

În concluzie,cultivarea creativității la elevi sau învățarea de tip creator impune anumite premise ce pot fi considerate drept cerințe specifice:

*profesorul să insufle elevilor,prin stilul său de gândire,prin solicitările adresate elevilor,o atitudine și un stil de gândire creator,liber,independent.

*asigurarea unui climat optim pentru manifestarea spontană a elevilor,fără frica de a greși, de a primi sancțiuni,crearea unei atmosfere permissive de explorare independentă.

*asigurarea încrederii în sine,încurajarea efortului creativ al elevilor încă de la lor manifestări.

Școala trebuie să-l pună pe elev în situația de a poseda cât mai devreme mijloace proprii de însușire a cunoștințelor,de prelucrare și integrare a acestora în

sisteme și structuri noi și de aplicare a lor în practică,în mod creator.

Prin folosirea metodelor interactive, elevii preiau controlul asupra propriei învățări, participând la explicațiile profesorului, pun întrebări și rezolvă probleme,întrețin interacțiunea unii cu alții, sunt motivați și încurajați să fie creativi și să aibă inițiativă. Printre alte avantaje ale acestor metode, putem aminti și faptul că prin intermediul lor este promovat schimbul de idei, de cunoștințe, este dezvoltată comunicarea, creativitatea, independența în gândire și acțiune, îi ajută să ia decizii corecte și să argumenteze deciziile luate.

Metodele interactive presupun ca elevii să lucreze pe grupe, iar pentru creșterea eficienței învățării, aceștia trebuie să fie poziționați astfel încât să fie în contact vizual permanent cu ceilalți membri ai grupei, deoarece privitul în ochi

facilitează și completează comunicarea.Atunci când lucrează pe grupe, elevii depind unii de alții în realizarea sarcinilor de lucru, ceea ce îi determină să se implice mai mult în procesul de învățare comparativ cu abordările frontale sau individuale. Educații

manifestă tendința de a împărtăși celorlalți ceea ce experimentează. Acest lucru conduce la realizarea de noi conexiuni în sprijinul înțelegerii fenomenelor studiate, explicând sau chiar predând colegilor ceea ce au învățat se realizează o înțelegere profundă a noțiunilor studiate.

Activitățile interactive stimulează potențialul creativ,inteleigența și originalitatea elevilor și, pe lângă toate acestea, se realizează un climat motivațional de lucru, caracterizat printr-o emoție pozitivă crescută canalizată spre finalizarea sarcinii de lucru comune.

Bibliografie

1. Gliga, L. Învățarea activă:., Instruirea diferențiată, MEC București, 2001
2. Stanciu, M. Reforma conținuturilor învățământului preuniversitar, Ed. Polirom, Iași, 1999

THE ROLE OF THE TEACHER

Prof. Victor Popescu
Colegiul Tehnic "Mihail Sturdza", Iași

The idea and impulse of writing this activity came during a discussion with a caring colleague from the English Department. Therefore, special thanks to Mrs. Murariu Margareta.

In this article, I will define, and afterwards lay emphasis upon the role of the teacher as a Mentor for his disciples. During my academic experience as an EAL (English as an Additional Language) Teacher at Strathallan College in Scotland, I fully grasped the meaning of what a mentor and mentorship are. I still remember the very day when I met one of my Mentors and best friends, Mr. Alasdair McMorris, the Head of the Arts Department at Strathallan. He is exactly a

modern embodiment of what the Italian scholars of the Renaissance had called a "uomo totale". He is a gifted Professor, a true Diplomat, a connoisseur, a well travelled man and a bookish person with a refined sense of humour.

Well, a good teacher in the role of a mentor is a "uomo totale". What is the definition of this Italian collocation? Well, due to the fact I am keen on the Italian culture and civilization., I will try to give a subtle definition. In arts, Leonardo da Vinci's drawing "Vitruvian Man" epitomizes the definition of a perfect, accomplished man. This exquisite image exemplifies the blend of art and science during the Renaissance and provides the perfect example of

Leonardo's keen interest in proportion.

Leonardo envisaged the great picture chart of the human body he had produced through his anatomical drawings and Vitruvian Man as a cosmografia del minor mondo. The mentor is for his mentees a good example first of all, he has lots of knowledge from many fields, he is endowed with personal qualities such as charisma, vision, clarity and he is a "Great Seducer". It is only with the precious help and inspiration of a mentor, that a disciple can find his way in life, accomplish his Destiny. A teacher mentor praises interaction which is the sine qua non condition for the personal development. Both mentors and mentees see interaction and proper

communication as core values that need to be continuously improved and cherished.

At Strahallan College I had the opportunity to give a lecture on the “ Romanian Diplomacy after the First World War “, to a group of British students. They listened carefully and with vivid interest to my speech and to the debated issues around this theme. When the lecture ended, the enthusiasm of the students smiling broadly, clapping their hands, made me think that devoted disciples recognize, and are on the lookout for a mentor, someone to be in front of them, with them, for them only.

Mentors help their disciples to excel in a subject, sport they are good at. He will nurture and support them to become the best. Sometimes the mentees surprise us, teachers mentors, and the interesting

fact is that sometimes they surprise themselves. This is amazing.

In this written discourse, I will prioritise the most important qualities and skills of a mentor. You will fully understand the reason why I compared the teacher mentor to a “ uomo totale “, a complete human being. This simile is the main idea of my article.

It is always a great challenge to sum up the virtues of a mentor in a few words as teachers are complex entities. However, when I am asked to do so, I like to describe the mentor as a father figure who seeks to realise each child's full personal potential – academic and otherwise in a positive learning environment based on moral values.

I was deeply impressed with the Education of the students at Strathallan. The mentors

prepared them to be mature, pragmatic, energetic and enthusiastic. The teacher mentor aims also to ensure that his disciples, the students, achieve a true breadth of vision and depth of understanding which prepares them effectively for life beyond the College – within the wider community, in higher education and in the world of work.

A mentor gives examples, respects his mentees' ideas, relates theory to practice, has the inner power to convince or persuade and has the highly praised gift to convey knowledge in a clear, organised way.

The ultimate purpose of a mentor is excellence for his students no matter what their particular strengths and starting points. The teacher mentor has awareness, he is able to evaluate and to give permanent feedback. He also highlights the ability to give real life examples and to

be the very example for his disciples, in his turn. The mentor has his mysterious aura and has the unique capacity to inspire students in their choices and enthuse them.

I always remember the beautiful words and the pieces of advice of my Scottish Mentor and great friend, Mr. Alasdair McMorris. How shall I forget the collocation “ intelligent work “ and the witty phrases during our discussions in the Arts Department and on the way to our fantastic trips to Rosslyn Chapel, Stirling Castle and Loch Laggan in Highlands.

In conclusion, it is clear that a mentor is “ juggling “ with many skills and competences.

ERASMUS+ LA CASA CORPULUI DIDACTIC NEAMȚ

**Profesor-metodist Elena-Roxana Irina
Informatician Ovidiu Măță
Casa Corpului Didactic Neamț**

În calitatea sa de lider de consorțiu, acreditată Erasmus pentru mobilități Erasmus+ în domeniul „Educație școlară”, Casa Corpului Didactic Neamț a derulat în anul școlar 2023-2024 proiectul cu nr. 2023-1-RO01-KA121-SCH-000121761.

Săbăoani, 2 cadre didactice participante la cursul de formare *ICT in Education*, Praga, *Innovative Approaches to Teaching*, Praga,

- Școala Gimnazială „Regina Maria”, Oraș Bicăz, 1 cadru didactic participant la cursul de formare *ICT in Education*, Praga,
- Liceul „Mihail Sadoveanu” Borca, 2 cadre didactice participante la cursul de formare *Game Based Learning and Gamification*,

În cadrul proiectului au fost implicate în mobilități cadre didactice și elevi selectați din școlile membre ale consorțiului Erasmus+, al cărui lider este Casa Corpului Didactic Neamț, după cum urmează:

• Centrul Școlar Pentru Educație Incluzivă, Târgu-Neamț: 1 cadru didactic participant la cursul de formare *Game Based Learning and Gamification*, Praga,

• Centrul Școlar Pentru Educație Incluzivă, Târgu-Neamț: 1 cadru didactic participant la cursul de formare *ICT in Education*, Praga,

• Liceul Tehnologic „Ion Creangă”, Pipirig 1 cadru didactic participant la cursul de formare *ICT in Education*, Praga,

• Liceul Tehnic „Miron Costin” Roman: 2 cadre didactice participante la cursul de formare *ICT in Education*, Praga,

• Școala Gimnazială „Regina Maria”, Oraș Bicăz, 1 cadru didactic participant la cursul de formare *ICT in Education*, Praga,

• Liceul „Mihail Sadoveanu” Borca, 2 fluxuri de elevi cu câte 1 însoțitor, în Granada, Spania și Rhodos, Grecia.

Obiectivele pe care Casa Corpului Didactic le-a avut în vedere, au fost:

1. Îmbunătățirea în 5 ani a formării profesionale a 150 de cadre didactice care predau în mediul rural și urban în școlile partenere în scopul creșterii actului educațional la standarde europene.

Zece cadre didactice din opt școli din jud. Neamț au participat la următoarele cursuri de formare: *ICT in Education, New Approaches to Teaching, Game Based on Learning and Gamification*.

2. Reducerea ratei abandonului școlar cu 5 % în școlile din consorțiu, în următorii 5 ani, prin îmbunătățirea calității serviciului de educație și adaptarea la nevoile și opțiunile a peste 100 elevi.

În acest sens, 13 elevi din mediul rural, cu oportunitati reduse au participat la mobilități de grup în Spania și Grecia.

2. Creșterea dimensiunii europene în școlile din consorțiu, în următorii 5 ani, prin atragerea unui volum cu 50% mai mare de finanțare pentru activitățile didactice și de formare personală și profesională.

Ca urmare a participării la programe de formare europene, cadrele didactice și-au format noi competențe, care vizează metode și tehnici actualizate de predare, s-au creat noi conexiuni care facilitează dezvoltarea de noi parteneriate educaționale cu școli europene.

Dintre rezultatele obținute ca urmare a derulării acestui proiect, integrate în activitatea de zi cu zi a instituției, menționăm:

- Diseminarea informațiilor la nivelul catedrelor, a consiliului profesoral, referitoare la aplicațiile care pot fi utilizate la oră în vederea integrării TIC în procesul educațional;
- Crearea de RED, necesare pentru o bună desfășurare a procesului

ȘCOALA MODERNĂ - publicație trimestrială editată de C.C.D. Neamț

Director: Elena Laiu

laiu.elena@ccdneamt.ro

Colectivul de redacție:

- ✓ profesor director Elena Laiu
- ✓ prof. metodist Elena - Roxana Irina - irina.roxana@ccdneamt.ro
- ✓ prof. metodist Lăcrămioara Tincă - tinca.lacramioara@ccdneamt.ro
- ✓ prof. metodist Gabriela Livia Curpanaru - curpanaru.gabriela@ccdneamt.ro
- ✓ bibliotecar Ana Macovei - ana.macovei.ccdnt@gmail.com
- ✓ informatician Ovidiu Măță - ovidiu.mata@ccdneamt.ro

Adresa redacției: Piatra-Neamț, str. Petru Rareș, nr. 24, tel. 0333-408174

E-mail: alfa.ccdnt@gmail.com

ISSN 2069 - 4504

Responsabilitatea pentru conținutul materialelor publicate revine exclusiv autorilor.